

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra antropologie a zdravotní vědy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bezpečnost dětí na internetu z pohledu rodičů

Bc. Nikita Zatloukalová

Olomouc 2024

Mgr. Petra Kurková, PhD.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Nikita Zatloukalová
Katedra:	Katedra antropologie a zdravotní vědy
Vedoucí práce:	Mgr. Petra Kurková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Bezpečnost dětí na internetu z pohledu rodičů
Název v angličtině:	Children's online safety from a parent's perspective
Anotace práce:	<p>Tato diplomová práce s kvantitativním výzkumným zaměřením zkoumá bezpečnost dětí na internetu z pohledu rodičů. Hlavním cílem bylo zjistit úroveň povědomí a postoje rodičů k bezpečnosti dětí na internetu. Práce se zaměřuje na identifikaci hlavních obav rodičů, jejich znalosti o rizicích spojených s používáním internetu dětmi a strategie, které rodiče používají k zajištění bezpečnosti svých dětí online. Zkoumaný soubor tvoří rodiče dětí ve věku 4-18 let, přičemž byl kladen důraz na rozmanitost socioekonomických a vzdělávacích pozadí. Pro sběr dat byl použit strukturovaný dotazník, který zahrnoval otázky týkající se uvedených fenoménů, a byl distribuován online prostřednictvím platformy Survio.</p> <p>Data byla zpracována pomocí deskriptivní statistiky, zahrnující četnosti, relativní četnosti, medián, modus a standardní odchylku. Pro analýzu vztahů mezi proměnnými byly aplikovány metody induktivní statistiky, umožňující testování hypotéz a identifikaci statisticky významných souvislostí.</p>
Klíčová slova:	internetová bezpečnost, děti a internet, rodičovský dohled, kyberšikana, online rizika, výchova k digitální bezpečnosti, ochrana osobních údajů dětí, sociální sítě a mládež, internetová gramotnost, bezpečné online chování, rodičovská kontrola na internetu, kvantitativní výzkum, sběr dat prostřednictvím nestandardizovaného dotazníku

Anotace v angličtině:	<p>This thesis with a quantitative research focus examines the safety of children on the internet from the perspective of parents. The main objective was to determine the level of awareness and attitudes of parents towards the safety of their children online. The study focuses on identifying parents' primary concerns, their knowledge of the risks associated with children's internet use, and the strategies they employ to ensure their children's online safety. The study sample consists of parents of children aged 4-18 years, with an emphasis on a diverse range of socioeconomic and educational backgrounds. Data were collected using a structured questionnaire that included questions related to these phenomena and were distributed online via the Survio platform.</p> <p>The data were processed using descriptive statistics, including frequencies, relative frequencies, median, mode, and standard deviation. Inductive statistical methods were applied to analyze relationships between variables, enabling hypothesis testing and identification of statistically significant correlations.</p>
Klíčová slova v angličtině:	<p>internet safety, children and the internet, parental supervision, cyberbullying, online risks, digital safety education, protection of children's personal data, social media and youth, internet literacy, safe online behavior, parental control on the internet, quantitative research, questionnaire survey</p>
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha 1. Dotazník</p>
Rozsah práce:	<p>107 s. (192 000 znaků)</p>
Jazyk práce:	<p>Český</p>

Prohlášení

Tímto prohlašuji, že předložená diplomová práce s názvem „*Bezpečnost dětí na internetu z pohledu rodičů*“ je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Petry Kurkové, Ph.D. Při zpracování jsem využila pouze zdroje a literaturu, které jsou řádně citovány v seznamu použitých zdrojů.

V Přerově dne 17.6.2024

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych vyjádřila své upřímné poděkování paní Mgr. Petře Kurkové, Ph.D., za její odborné vedení a cenné rady při tvorbě této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se zapojili do výzkumného šetření. Vaše podpora a spolupráce byly klíčové pro úspěšné dokončení této práce.

OBSAH

1	ÚVOD	7
2	CÍLE DIPLOMOVÉ PRÁCE	9
3	PŘEHLED AKTUÁLNÍHO STAVU PROBLEMATIKY	10
3.1	Obecné vymezení pojmů	10
3.2	Rozvoj digitálních technologií a jejich vliv na děti	14
3.3	Rizika spojená s online aktivitami dětí	18
3.3.1	Sociální sítě	18
3.3.2	Kybershikana.....	20
3.3.3	Kybergrooming	21
3.3.4	Sexting.....	23
3.3.5	Sharenting.....	26
3.3.6	Ztráta soukromí a únik dat	29
3.3.7	Obsah nevhodný pro děti.....	31
3.4	Role rodičů v ochraně dětí na internetu	33
3.4.1	Rodičovská mediace.....	33
3.4.2	Technologické nástroje pro rodičovskou kontrolu.....	37
3.4.3	Vzdělávací programy a kampaně	42
4	VÝZKUMNÁ ČÁST	46
4.1	Metodika zkoumání	46
4.2	Výsledky deskriptivního zpracování dat	55
4.3	Výsledky testování hypotéz	74
5	DISKUSE	81
5.1	Text diskuse	81
6	SOUHRN A ZÁVĚRY	86
7	SEZNAM ZKRATEK	90
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	91
9	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	104
10	PŘÍLOHY	105

1 ÚVOD

V éře, kdy digitální technologie pronikají do všech aspektů našich životů, se stává internet neodmyslitelnou součástí dětského dne. Nabízí nespočet možností pro vzdělávání, komunikaci a zábavu, avšak zároveň skrývá mnohá rizika, která mohou děti negativně ovlivnit. Tento paradoxní charakter internetu představuje pro rodiče nové výzvy v navigaci svých dětí digitálním světem a hledání rovnováhy mezi jejich přístupem k technologiím a ochranou před potenciálními nebezpečími.

Podle studie Českého statistického úřadu (2019) používalo internet 81 % Čechů starších 16 let a chytrý telefon mělo 70 % z nich. Téměř všichni patnáctiletí v České republice měli doma přístup k internetu a možnost využívat mobilní telefon. Tato skutečnost odhaluje téměř univerzální dostupnost počítačů a internetu v domácnostech, které mají zájem tyto technologie využívat. V roce 2019 mělo přístup k internetu více než 80 % českých domácností, přičemž většina domácností bez připojení byla tvořena seniory. Naopak 97 % dětí žilo v domácnostech s připojením k internetu a 92 % z nich mělo doma počítač nebo tablet.

Podle údajů z Českého statistického úřadu (2023) vzrostlo používání chytrých telefonů mezi občany staršími 16 let ze 70 % v roce 2019 na 80 % v roce 2022. Tento trend má přímý vliv na děti, které se učí digitální návyky od svých rodin. Přesun internetového připojení na mobilní síť zdůrazňuje nutnost adaptace rodičovských metod pro zajištění online bezpečnosti dětí. Proto je klíčové, aby rodiče uplatňovali účinné strategie pro sledování a regulaci online aktivit svých dětí. Tím je mohou ochránit před potenciálními riziky, která přináší digitální prostředí.

Podle nejnovějšího výzkumu EU Kids Online (2020), který mapoval chování dětí ve věku 9 až 16 let v online prostředí, se čas, který děti tráví na internetu, za poslední dekádu zdvojnásobil. Tento nárůst času stráveného online přináší s sebou jak nové příležitosti pro učení a rozvoj, tak i potenciální rizika, kterým je třeba se věnovat. Zpráva Kaspersky Lab (Šmahel et al., 2016) uvádí, že 91 % dětí ve věku 5 až 17 let je pravidelně online. Mezi hlavní výzvy patří kyberšikana, vystavení nevhodnému obsahu a rizika spojená se sdílením osobních informací.

Různé studie ukazují, že rodiče po celém světě mají značné obavy o bezpečnost svých dětí na internetu. Nicméně se zdá, že rodiče často nevěnují dostatečnou pozornost vzdělávání svých dětí o online bezpečnosti, přičemž průměrně stráví pouze několik minut diskutováním o této problematice během celého dětství svých potomků. Další alarmující statistiky uvádějí, že

většina dětí ve věku 7 až 12 let vlastní chytrý telefon nebo tablet s přístupem k internetu, což je vystavuje různým online rizikům.

Zjištění Kopeckého a Szotkowského (2018) ukazují, že většina dětí (38,83 %) by při zneužití jejich intimního materiálu kontaktovala rodiče. Nicméně běžní rodiče nemusí být dostatečně kvalifikovaní, aby situaci správně posoudili a jednali bez emotivní reakce nebo trestání dítěte. Tato zjištění zdůrazňují nezbytnost zvýšení povědomí a vedení v oblasti online bezpečnosti dětí. Rodiče, vychovatelé a další zainteresované strany by měli přijmout proaktivní přístup k ochraně dětí na internetu.

V tomto kontextu se bezpečnost dětí na internetu stává naléhavým tématem pro rodiče, kteří hrají klíčovou roli v ochraně svých dětí. Tato práce se proto zaměřuje na to, jak rodiče vnímají otázku bezpečnosti svých dětí na internetu, jaké strategie používají pro jejich ochranu, jaké mají obavy a jaké znalosti disponují o potenciálních rizicích a nástrojích pro zajištění bezpečnosti. Přestože je rodičovská role v ochraně dětí na internetu zásadní, jejich postoje a chování jsou často přehlíženy nebo nedostatečně zkoumány. Tato práce si klade za cíl přinést hlubší vhled a přispět ke zlepšení situace v oblasti online bezpečnosti dětí, čímž reaguje na současnou potřebu ochrany našich nejmenších v digitálním věku.

Hlavním cílem této práce je zjistit, jaké informace mají rodiče v souvislosti s chováním dětí na internetu, jak rodiče vnímají online bezpečnost svých dětí, a jaké strategie a přístupy využívají k jejich ochraně. Práce je strukturována do několika kapitol, které systematicky pokrývají klíčové aspekty tématu – od teoretického základu a rizik spojených s používáním internetu dětmi, přes technické nástroje ochrany, až po roli rodičů v tomto procesu. Cílem je nabídnout čtenáři komplexní pohled na problematiku a identifikovat příležitosti pro zlepšení stávajících strategií ochrany dětí online.

2 CÍLE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hlavní cíl diplomové práce:

- Analyzovat a zhodnotit, jak rodiče vnímají rizika spojená s internetem pro své děti a jaká opatření přijímají k zajištění jejich bezpečnosti v online prostředí.

Dílčí cíle diplomové práce:

1. Analyzovat frekvenci a způsob používání internetu dětmi.
 - Zjistit, jak často a na jak dlouho děti používají internet.
 - Identifikovat nejčastěji používaná zařízení pro připojení k internetu.
2. Vyhodnotit vnímání rizik na internetu ze strany rodičů.
 - Určit, jaká rizika na internetu rodiče nejvíce znepokojují.
 - Zjistit, jaké negativní zkušenosti děti na internetu zažily.
3. Zkoumat ochranné strategie a nástroje používané rodiči.
 - Identifikovat nejčastěji používané metody ochrany dětí na internetu.
 - Prozkoumat, o jakých tématech rodiče s dětmi diskutují v souvislosti s bezpečností na internetu.
4. Zhodnotit roli škol a vzdělávacích programů v oblasti bezpečnosti na internetu.
 - Zjistit, zda rodiče považují školní vzdělávání o bezpečnosti na internetu za dostatečné.
 - Identifikovat, jakou formu podpory rodiče od škol očekávají.
5. Analyzovat digitální gramotnost a potřeby rodičů.
 - Zjistit, jak rodiče hodnotí svou digitální gramotnost a připravenost chránit své děti na internetu.
 - Identifikovat překážky, které rodiče vnímají při ochraně dětí na internetu.
 - Prozkoumat, jaké zdroje informací rodiče využívají k získání informací o ochraně dětí na internetu.

Tyto dílčí cíle budou sloužit k dosažení hlavního cíle diplomové práce, kterým je lepší porozumění pohledů a postojů rodičů vůči bezpečnosti dětí na internetu a možným způsobům, jak tuto bezpečnost zlepšit.

3 PŘEHLED AKTUÁLNÍHO STAVU PROBLEMATIKY

3.1 Obecné vymezení pojmů

Internetová bezpečnost

V oblasti počítačové vědy byla kybernetická bezpečnost tradičně spojována s technickými aspekty zabezpečení informačních systémů. Avšak s exponenciálním nárůstem počtu uživatelů internetu a jejich aktivní účastí v digitálním prostoru došlo k významnému posunu v chápání a přístupu k této problematice (Požár, 2005). Uznání klíčové role člověka v rámci informačních systémů přispělo k evoluci od pojmu "*information security*", zaměřeného na technické zabezpečení, k pojmu "*information safety*", který zdůrazňuje sociální dimenzi bezpečnosti v informačním prostředí. Tato změna reflektuje rozšiřující se povědomí o tom, že bezpečnost v kyberprostoru není jen otázkou technologie, ale i lidské interakce a chování v digitálním světě (Kovářová, 2019).

Kovářová (2019) definuje informační neboli internetovou bezpečnost jako „*ochranu před ohrožením způsobenými informacemi a s nimi spojenými technologiemi*“. Jak naznačuje Chang (2010), děti jsou vystaveny internetu již od útlého věku a některé se mohou setkávat s digitálním prostředím již ve věku pouhých dvou let. Tento fakt tedy podtrhuje naléhavost potřeby informačního vzdělávání v oblasti bezpečnosti již od raného dětství. Dle Kolomazníka (2022) je kybernetická bezpečnost komplexním souborem opatření včetně organizačních, technologických a právních aspektů, které mají za hlavní úkol zajištění ochrany informačních a komunikačních systémů a dat proti nelegitímnímu proniknutí nebo útoku.

Kybernetická bezpečnost, představuje odvětví zaměřené na ochranu počítačových sítí a systémů před neoprávněným přístupem, útoky a jinými formami kybernetické kriminality, jako je hacking nebo krádež identity. Toto odvětví zahrnuje různé techniky, nástroje a postupy, které mají za cíl zajistit bezpečnost digitálních dat a komunikace. Význam kybernetické bezpečnosti roste s rostoucím počtem uživatelů internetu, stejně jako s narůstajícím množstvím citlivých informací uchovávaných a sdílených online (Mokhtar et al., 2019).

Problematika bezpečnosti v online prostředí je rozsáhlá, komplexní a zahrnuje široké spektrum termínů, včetně bezpečnosti na internetu, mediální bezpečnosti, bezpečnosti online, digitální bezpečnosti a kybernetické bezpečnosti. Těmto pojmům často chybí jasná definice a opakovaně se odkazují na ochranu dětí a mladých lidí před potenciálními riziky, které online

prostředí přináší. Nicméně, je důležité si uvědomit, že online svět nenabízí pouze rizika, ale také možnosti a příležitosti pro rozvoj a učení. Abychom efektivně chránili děti online, je nezbytné, abychom si byli vědomi této dvojí stránky a zaměřili se na vyvážený přístup k výuce a prevenci (Livingstone, et al, 2012).

Digitální rodičovství

Digitální rodičovství představuje proces orientace a ochrany dětí v jejich interakci s digitálními médii a internetem. Tento proces zahrnuje zásadní rozhodování o vhodnosti online obsahu pro děti, definování omezení pro dobu strávenou před digitálními obrazovkami a zajištění bezpečného prostředí v digitálním světě. Digitální rodičovství se neomezuje pouze na omezení přístupu k internetu nebo určení času stráveného s digitálními zařízeními; zahrnuje také výchovu dětí k zodpovědnému využívání těchto technologií. To obnáší vedení dětí k pochopení hodnoty a rizik spojených s online světem, efektivní kontrolu nad jejich digitálními aktivitami a aplikaci bezpečnostních opatření na zařízeních, které děti používají. V současné společnosti nabývá digitální rodičovství na významu, jelikož digitální zařízení a internet se staly každodenní součástí života většiny dětí.

Studie provedená Banić a Orehovalki (2024) se zabývá různými strategiemi digitálního rodičovství a zdůrazňuje význam aktivního zapojení rodičů do digitálního světa svých dětí. Výsledky ukazují, že rodiče, kteří se aktivně účastní digitálních aktivit svých dětí, nejen že podporují rozvoj jejich digitálních dovedností, ale také efektivně chrání své děti před potenciálními online riziky. Důležité je, aby rodiče rozuměli technologiím a byli schopni implementovat bezpečnostní opatření, která zajistí ochranu jejich dětí v online prostředí. Tato opatření zahrnují jak technické prostředky, jako jsou filtry a monitorovací software, tak i edukativní přístupy, které dětem pomáhají pochopit, jak bezpečně a zodpovědně využívat internet a digitální technologie.

Rodičovská digitální mediace zahrnuje komunikaci a interakce mezi rodiči a dětmi v souvislosti s používáním internetu a digitálních médií. Studie Rudnove et al. (2023) ukazuje, že strategie digitální mediace mohou zahrnovat jak podporu, tak kontrolu. Podpora se zaměřuje na vzdělávání dětí o bezpečném používání internetu a rozvoj jejich digitálních dovedností, zatímco kontrola zahrnuje monitorování online aktivit a nastavování pravidel pro používání digitálních zařízení.

Digitální rodičovství má významný dopad na digitální dovednosti, bezpečnost a celkovou pohodu dětí. Studie ukazují, že děti, jejichž rodiče aktivně mediují jejich digitální aktivity, mají

lepší digitální dovednosti a jsou lépe chráněny před online riziky. Rodiče, kteří praktikují digitální mediaci, často kombinují různé strategie, jako je nastavování pravidel, monitorování online aktivit a diskuse o specifikách digitálního obsahu (Rudnova et al., 2023).

Digitální rodičovství, jak popisuje Kassim (2018), se vyznačuje profesionalitou v oblasti digitální gramotnosti a digitálního občanství, přičemž zároveň uplatňuje vhodné rodičovské styly v rámci digitální kultury. Tento přístup podtrhuje zásadní význam, aby rodiče nejen hluboce porozuměli digitálnímu prostředí a jeho potenciálním rizikům, ale aby byli také schopni efektivně a adekvátně navigovat a ochraňovat své děti v tomto prostoru. Klíčové je zde vedení dětí k bezpečnému a zodpovědnému využívání internetu, sociálních sítí a dalších digitálních technologií, a zároveň rozvíjení jejich schopnosti kriticky přistupovat k informacím, se kterými se online setkávají, a k tomu, jak se na internetu prezentují. Digitální rodičovství vyžaduje, aby rodiče aktivně participovali na digitálním životě svých dětí, což zahrnuje monitorování a regulaci přístupu k potenciálně škodlivému obsahu, stejně jako provádění diskusí o etickém a bezpečném chování na internetu. Tento přístup je klíčový v současné době, kdy digitální svět hraje nezastupitelnou roli v životech dětí a adolescentů, a nabízí strukturovaný rámec, jak rodiče mohou tuto novou realitu navigovat a zároveň chránit a podporovat své děti v jejich digitálním vývoji.

Během pandemie COVID-19 se digitální rodičovství stalo ještě důležitějším, protože děti a rodiče trávili více času doma a online aktivity se staly klíčovou součástí každodenního života. Rodiče museli přizpůsobit své mediace novým výzvám, jako jsou zvýšené online vzdělávání a sociální interakce prostřednictvím digitálních platforem (Hung, 2022).

Kyberprostor

Kyberprostor, jak jej definuje Hulanová (2012), představuje prostředí rozvíjející se paralelně s naším fyzickým světem, což je umožněno díky inovacím v oblasti počítačových technologií a telekomunikací, formujících tak virtuální realitu. Kopecký (2023) upozorňuje, že v tomto prostoru se uživatelé musí vyrovnat s rizikem setkání s agresivitou a dalšími nenávistnými projevy.

V posledních letech se koncept kyberprostoru stále více upevňuje, což je důsledek trvalého vývoje digitálních technologií a expanze internetové dostupnosti. Termín „*kyberprostor*“ se odvolává na virtuální dimenzi, kde dochází k interakcím a výměnám informací mezi lidmi a systémy prostřednictvím počítačových sítí a elektronických zařízení. Přestože se odborníci a vládní instituce dosud nedohodly na jednotné definici tohoto pojmu, a existuje více než dvacet

rozličných výkladů, jako vodítko lze použít definici z Oxfordského slovníku, který kyberprostor popisuje jako „*teoretické prostředí, ve kterém dochází ke komunikaci prostřednictvím počítačových sítí*“ (Oxford Dictionaries, 2015).

Dále Kolouch (2016) charakterizuje kyberprostor jako globální počítačovou síť skládající se z menších vzájemně propojených sítí, které komunikují pomocí IP protokolů. Tato rozsáhlá síť umožňuje nejen přenos dat, ale také poskytování rozličných služeb, přičemž data jsou přenášena skrze vzduch, kabely a další přenosová média. Tato infrastruktura tvoří dynamický a neustále se vyvíjející systém, který je sice závislý na fyzickém hardware, ale zároveň vytváří těžko omezený kyberprostor.

Digitální generace

V současnosti se děti a dospívající narodily a vyrůstají v digitálním prostředí, což z nich činí tzv. digitální domorodce (Autenrieth, 2018). Tento termín se vztahuje nejen na současnou generaci, známou jako generace Z, která zahrnuje jedince narozené přibližně od poloviny 90. let 20. století do počátku 21. století, ale pravděpodobně i na všechny následující generace. Neustálá expozice digitálním technologiím ovlivňuje jejich sociální a emocionální vývoj.

Prensky (2001) uvádí, že digitální generace, často označovaná jako „*digitální domorodci*“, zahrnuje děti a mladistvé, kteří vyrůstají obklopeni digitálními technologiemi a internetem. Tato generace je charakterizována vysokou mírou digitalizace svého každodenního života, což má významný dopad na jejich vzdělávání, komunikaci, sociální interakce a celkový životní styl. Díky své včasné a pravidelné expozici digitálním zařízením, jako jsou chytré telefony, tablety, počítače a herní konzole, jsou tyto mladí lidé velmi zruční v používání digitálních technologií a internetu, což jim umožňuje snadno přistupovat k informacím, učit se novým dovednostem a komunikovat s ostatními (Prensky, 2001). Jsou také více propojeni prostřednictvím sociálních médií a online platform, což výrazně ovlivňuje jejich způsob komunikace a vytváření sociálních vazeb (Palfrey a Gasser, 2008).

Svobodová (2021) uvádí, že na rozdíl od tzv. digitálních imigrantů, kteří se s technologiemi setkali až v dospělosti, považuje tato generace interakci s digitálními technologiemi (jako jsou chytré telefony, tablety, počítače a přístup k internetu) za samozřejmou a nezbytnou součást svého života. Dle Samuela (2017) existují rozmanité kategorie digitálních dětí, které reflektují jejich expozici a přístup k digitálním technologiím v průběhu dětství. Skupinu digitálních sirotek charakterizuje neomezený přístup k digitálnímu světu bez patřičné kontroly rodičů, což může vyústit v potenciální problémy v dospělosti, jako je upřednostňování online komunikace

před osobní interakcí a náchylnost k negativním jevům online prostředí. Na druhém konci spektra se nachází digitální exulanti, kteří měli minimální přístup k technologiím v dětství a mohou se v dospělosti stát nadměrnými uživateli s náklonností k digitální závislosti. Optimálním modelem jsou digitální dědici, jejichž rodiče vychovávali své potomky s uvědoměním rizik spojených s digitálními technologiemi a s patřičnými preventivními opatřeními.

Studie Digital Youth Index (2023) poukazuje na to, že mladí lidé nejsou automaticky „digitálními rodilci“. Přestože se mnoho z nich cítí sebejistě ve svých digitálních dovednostech, neznamená to, že by všichni měli univerzální znalosti nebo schopnosti. Zručnosti v jedné oblasti nevedou automaticky k širokospektrálnímu souboru dovedností. Například zvládnutí komunikace s vrstevníky přes messaging aplikace neznamená, že mladí lidé ovládají důležité životní úkoly online nebo používání pracovních nástrojů, jako je např. Microsoft Office. Tato situace vyžaduje cílené a komplexní zlepšení digitálního vzdělávání a přípravy ze strany vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů pro lepší připravenost mladých na současné a budoucí digitální výzvy (Samuel, 2017; Digital Youth Index, 2023).

3.2 Rozvoj digitálních technologií a jejich vliv na děti

Historie a vývoj digitálních technologií

Digitální technologie se vyvíjely rychlým tempem od svého vzniku v polovině 20. století. První počítače byly obrovské a drahé stroje, které se používaly hlavně v akademických a vojenských prostředích. První elektronický digitální počítač, ENIAC, byl vytvořen v roce 1945. S příchodem osobních počítačů v 70. letech a jejich masovou komercializací v 80. letech začaly být technologie dostupnější širší veřejnosti. Internet, původně ARPANET, který se stal široce dostupným v 90. letech, způsobil revoluci v komunikaci a přístupu k informacím, umožňující globální propojení lidí a okamžitý přístup k nesmírnému množství informací (Ceruzzi, 2012).

Vstup do 21. století přinesl další revoluci v podobě mobilních zařízení, která umožnila přístup k digitálním technologiím kdykoli a kdekoli. Smartphony a tablety se staly běžnou součástí života a aplikace jako Facebook a Twitter změnily způsob, jakým komunikujeme a sdílíme informace. Tyto mobilní zařízení umožňují neustálý přístup k internetu a digitálním technologiím, čímž se staly nedílnou součástí každodenního života, zejména u mladších generací (Gere, 2009).

Statistiky využívání internetu dětmi v ČR

Podle výzkumu EU Kids Online (2020) většina českých dětí ve věku 9-17 let používá internet denně nebo téměř denně. Nejčastějším zařízením pro přístup na internet je chytrý telefon, který využívá více než 80 % dětí v této věkové skupině. Mezi nejběžnější aktivity patří sledování videí, hraní online her a používání sociálních sítí, přičemž přibližně 70 % dětí má profil na alespoň jedné sociální síti. Ačkoli většina dětí je obeznámena s bezpečnostními opatřeními na internetu, míra jejich dodržování se liší. Tyto statistiky ukazují, jak významnou roli hraje internet v každodenním životě dětí v České republice a jaké výzvy s sebou toto využívání přináší. Dále vyplývá, že v České republice je výrazně vyšší podíl dětí ve věku 9–16 let, kteří uvádějí, že je něco na internetu trápí, než je průměr v ostatních zemích. Konkrétně více než 30 % dětí v této věkové skupině zde hlásí nepříjemné zážitky spojené s online prostředím. Tento trend je významný v porovnání s předchozím průzkumem EU Kids Online z roku 2010, kde procento dětí uvádějících nepříjemné zážitky na internetu bylo nižší. Tato skutečnost naznačuje zvýšený výskyt negativních zkušeností s online prostředím mezi českými dětmi v průběhu uplynulé dekády.

Vliv digitálních technologií na děti na sociální a emocionální zdraví

Podle Subrahmanyama a Greenfielda (2008) může mít elektronická komunikace a online interakce jak pozitivní, tak negativní sociální a emocionální dopady na adolescenty. Adolescenti často využívají nové formy elektronické komunikace, jako jsou okamžité zprávy, e-maily a sociální sítě, k posilování svých existujících vztahů s přáteli a romantickými partnery. Tímto způsobem integrují tyto komunikační nástroje do svého "offline" světa. Přestože online interakce s cizinci nejsou tak běžné jako dříve, mohou mít jak pozitivní, tak negativní dopady. Pozitivními dopady jsou například možnost nalézt podporu a informace online, stejně jako potenciální zmírnění sociální úzkosti prostřednictvím online interakcí. Na druhou stranu, online interakce s cizinci mohou přinášet riziko sexuální predace.

Obsah online prostředí může být zdrojem podpory, ale může také obsahovat nenávistný materiál, jako je rasismus a nenávistné zprávy. Dále elektronická komunikace může omezovat komunikaci s rodiči a posilovat komunikaci mezi vrstevníky. Celkově je důležité si uvědomit, že využívání elektronických médií může mít komplexní dopady na sociální a emoční pohodu adolescentů. Je třeba se těmto dopadům věnovat s ohledem na jejich pozitiva i negativa, aby bylo možné poskytnout adekvátní podporu mladým lidem při jejich digitálních interakcích (Subrahmanyam a Greenfield, 2008).

Nicméně nadměrné používání digitálních technologií může mít i negativní dopady. Internetové prostředí představuje pro mládež řadu rizikových faktorů, které mohou negativně ovlivnit psychické zdraví. Děti, které tráví příliš mnoho času na sociálních sítích, jsou vystaveny vyššímu riziku kyberšikany, sociální izolace, závislosti na internetu, expozici nevhodnému obsahu, sociální komparaci a přetížení informacemi. Tyto jevy jsou spojeny s významnými psychickými problémy, jako jsou úzkostné poruchy, deprese, snížená sebeúcta, emoční labilita a v extrémních případech i suicidalita. (Dresp-Langley a Hutta, 2022).

Zejména v případě kyberšikany je zřejmé, že má tento fenomén značné sociální a emocionální dopady. Dochází k zvýšenému vnímání stresu, přemýšlení o sebevraždě a vytváření morální distanci od svého okolí. Tato situace vyžaduje důkladné zhodnocení, jelikož kyberšikana není pouze izolovaným jevem, ale má širší dopady na sociální interakce a emoční pohodu mladých lidí. Sociální média mohou také vytvářet tlak na děti, aby prezentovaly své životy v dokonalém světle, což může vést k pocitům nedostatečnosti a ztrátě autentického sebevyjádření (Kowalski et al., 2014).

Studie Scotta et al. (2017) se zabývá dopady technologické závislosti na duševní zdraví lidí v digitální éře. Autoři poukazují na to, že intenzivní používání internetu, chytrých telefonů a dalších digitálních zařízení může vést k behaviorálním, afektivním a kognitivním negativním důsledkům. Výsledky ukazují, že neustálá konektivita snižuje sociální dovednosti, emoční inteligenci a empatii uživatelů, zvyšuje konflikty s ostatními a může vyvolat ADHD nebo depresi, zejména u mladších generací.

Digitální technologie nemusí mít vždy jen negativní vliv na dítě. Například moderní videohry jsou stále složitější, rozmanitější a sociálnější. Ačkoli se studie v této oblasti často zaměřují na negativní dopady, jako je násilí a závislost, je důležité také zohlednit jejich přínosy. Novější studie ukazují, že hraní videoher může mít pozitivní efekty ve čtyřech hlavních oblastech: kognitivní schopnosti, motivace, emoční stabilita a sociální dovednosti. Videohry mohou zlepšit kognitivní funkce, zvýšit motivaci, podpořit emoční rovnováhu a posílit sociální interakce (Granic, Lobel, a Engels, 2014).

Vliv digitálních technologií na fyzické zdraví dětí

Používání digitálních technologií má také fyzické dopady na zdraví dětí. Dlouhodobé sezení před obrazovkou může vést k problémům s držení těla, bolestem zad a očí a zhoršenému spánku. Modré světlo z obrazovek může narušovat produkci melatoninu a metabolismus vitamínu D, což může vést k problémům se spánkem. Studie ukazují, že čas strávený před

obrazovkou má negativní dopad na spánek školních dětí a dospívajících, zejména ve zkrácení doby spánku a opožděném nástupu spánku. Tato souvislost byla pozorována v 90 % z 67 studií přezkoumaných mezi lety 1999 a 2014. Doporučuje se, aby děti a dospívající omezily čas před obrazovkou, zejména před spaním, aby se minimalizovaly negativní účinky na spánek a celkovou pohodu (Hale a Guan, 2015).

Studie, kterou provedl Small et al. (2020) se zaměřuje na různé dopady častého používání digitálních technologií na funkci a chování mozku. Zdůrazňuje, že zatímco existují potenciálně škodlivé efekty, jako jsou zvýšené příznaky deficitu pozornosti a narušení emocionální a sociální inteligence, digitální technologie nabízejí i určité výhody. Časté používání digitálních technologií může vést k narušení pozornosti, což způsobuje problémy s koncentrací a soustředěním, a také může negativně ovlivnit schopnost rozpoznávat a reagovat na emoce druhých lidí, což vede k problémům v mezilidských vztazích.

Na druhou stranu, některé aplikace a videohry mohou zlepšovat paměť a schopnost multitaskingu, což přispívá k lepšímu kognitivnímu výkonu. Digitální nástroje také mohou být využity pro monitorování a sebeřízení duševního zdraví, trénink dovedností a jiné intervence, které vedou ke zlepšení nálady a chování. Výzkum zdůrazňuje potřebu dalšího průzkumu pozitivních i negativních efektů technologie na zdraví mozku, aby bylo možné lépe pochopit mechanismy a příčinné souvislosti (Small et al., 2020).

Ze systémové rešerše od Carson et al. (2015) u dětí a mládeže ve věku 5-17 let plyne, že vyšší doba strávená u obrazovek, včetně sledování televize a používání počítačů, je spojena s nepříznivými zdravotními ukazateli. Konkrétně se jedná o horší tělesnou kompozici, vyšší kardiometabolické rizikové skóre, horší chování a nižší sebehodnocení. Pravidelná fyzická aktivita je přitom klíčová pro zdravý vývoj a prevenci mnoha nemocí. Naopak, vyšší doba strávená čtením a domácími úkoly je spojena s lepšími akademickými výsledky.

Z textu vyplývá, že rozvoj digitálních technologií přináší jak příležitosti, tak výzvy pro děti. Zatímco technologie mohou podporovat kognitivní a sociální rozvoj, mohou také vést k řadě problémů, pokud nejsou používány správně. Rodiče hrají klíčovou roli v zajišťování toho, aby děti technologie využívaly bezpečně a efektivně, a jejich aktivní zapojení a vedení je nezbytné pro minimalizaci rizik spojených s digitálními technologiemi.

3.3 Rizika spojená s online aktivitami dětí

Online komunikace se výrazně liší od běžné komunikace především tím, že postrádá nonverbální složky. Tyto složky nám v osobní komunikaci pomáhají lépe porozumět tomu, jak danou věc druhý člověk myslí. V kyberprostoru však tato možnost chybí, což může vést k nedorozuměním. Podobnost s nonverbální složkou bychom mohli shledat u emotikonů (neboli smajlíků), které však mnohdy také mohou být užívány ironicky a nemusí tedy poukazovat na skutečnost. S rostoucím využíváním internetu se bohužel zvyšuje i počet potenciálních rizik v kyberprostoru, jelikož děti často nerozeznají pomyslnou hranici mezi běžnou tzv. bezpečnou komunikací a rizikovou (Šmahel, 2003; Kopecký et al., 2021). Tyto rizika zahrnují kyberšikanu, sexting, setkání s nevhodným obsahem, přehnanou závislost na digitálních médiích, a další problémy související s ochranou soukromí a osobních dat. Tyto problémy mají často dlouhodobý dopad na psychické a emocionální zdraví dětí.

3.3.1 Sociální sítě

Sociální sítě se staly neoddělitelnou součástí našich životů, ovlivňující způsob, jakým komunikujeme, sdílíme informace a budujeme vztahy. Od svého vzniku představují nejen platformu pro propojení s ostatními, ale také prostor pro inovaci, zábavu, a dokonce i podnikání. S rozšířením používání sociálních médií se však zvyšuje i povědomí o rizicích spojených s jejich užíváním, zejména v kontextu dětské bezpečnosti a soukromí online.

Kožíšek (2016) popisuje sociální síť jako online platformu, která umožňuje svým uživatelům sdílet různé typy obsahu a považuje za klíčový prvek přítomnost komunity uživatelů. Bozzolová (2022) zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 v roce 2020 významně přispěla k růstu počtu uživatelů internetu a zvýšila oblibu sociálních sítí, což přineslo nové výzvy, jako jsou otázky související s ochranou soukromí a osobních údajů.

Z Digital Youth Index (2023) vyplývá, že mladí lidé tráví každý den v průměru 4 až 5 hodin online, kde se věnují procházení sociálních sítí, komunikaci a hledání zábavy. Na sociálních platformách je aktivní 95 % z nich, což jim umožňuje cítit větší propojení s ostatními; navíc 40 % považuje sociální média za přínosnou sílu. Avšak narazí zde také na nevhodný obsah, hlavně na platformách jako X (Twitter), Reddit a TikTok, což negativně ovlivňuje jejich psychickou pohodu, zejména u těch, kteří jsou starší 16 let. Zejména mladí lidé z LGBTQ+ komunity a ti s určitými omezeními uvádějí (38 %), že sociální média mají na lidi jako oni negativní vliv.

Podle aktuálních údajů z výzkumu Pew Research Center (2022), využívají téměř všechny dospívající v USA platformu YouTube, která je také nejpopulárnější mezi dětmi ve věku 8–10 let. Podle zprávy MediaGuru (2023) se toto zjištění odráží i v České republice, kde YouTube a Facebook zůstávají největšími sociálními sítěmi. Také se zvyšuje využívání sociálních sítí mezi dětmi a dospívajícími, přičemž TikTok a Snapchat jsou mezi mladšími uživateli velmi populární. V roce 2022 bylo na TikToku nahráno 755 milionů videí, což je důkazem jeho rostoucí oblíbenosti.

Analýza dat studie od Kopeckého a Szotkowského (2019) ukázala, že nejoblíbenější platformou mezi dětmi je YouTube, přičemž ji aktivně používá drtivá většina (89,51 %) z nich. Za YouTube následují další sociální sítě jako např. Facebook, Facebook Messenger a Instagram, společně s tradičními komunikačními metodami. Dále data ukazují, že s narůstajícím věkem dětí se zvyšuje i jejich angažovanost na sociálních sítích. Již ve věku 11 let se více než polovina dětí zapojuje do sociálních sítí a mezi 16 a 17 lety tento poměr stoupá až na 80 %. To znamená, že více než polovina dětí ve věku 7-12 let používá soc. sítě, přestože pro ně nejsou určeny a pravidla jejich používání povolují využívat službu až od věkové hranice 13 let. Tyto informace poukazují na to, že sociální média se již od mladého věku stávají zásadním nástrojem pro komunikaci a hledání informací mezi dětmi. Dle studie Pew Research Center (2022) naznačuje tento trend brzkého užívání internetu dětmi, že děti nebo jejich zákonní zástupci buď ignorují věková omezení, nebo vnímají výhody používání aplikací jako převyšující nad potenciálními riziky, pokud je zajištěn pečlivý dohled.

Dle studie EU Kids Online 2020 vyplývá, že v porovnání se staršími dětmi je výrazně menšímu počtu dětí ve věku 9 až 11 let povoleno používat sociální sítě. Toto omezení odráží snahu rodičů a opatrovníků chránit mladší děti před potenciálními riziky spojenými s online interakcí, včetně setkávání s nevhodným obsahem nebo kyberšikanou. Strategie omezování přístupu k sociálním sítím pro mladší věkovou skupinu podtrhuje potřebu zvýšeného dohledu a vedení v digitálním prostředí, zároveň však vyvolává otázky týkající se rozvoje digitálních dovedností a sociální integrace mezi jejich vrstevníky (Šmahel et al., 2020).

Sociální sítě jsou úzce spjaty se sextingem především kvůli jejich široké dostupnosti, nízkému práhu pro sdílení obsahu a pocitu relativní anonymity, což může vést k větší otevřenosti při výměně intimních materiálů. Tyto platformy poskytují snadný a rychlý způsob, jak sdílet osobní obsah, čímž zvyšují pravděpodobnost sextingu mezi uživateli. Studie Szotkowského et al. (2020) ukazuje, že sexting se nejčastěji odehrává na platformách sociálních médií, což podporuje také zjištění Ringrose et al. (2012). Tato studie zjistila, že mezi nejčastěji

používané nástroje pro sdílení intimního obsahu na internetu patří Facebook (66,74 %), následuje Facebook Messenger (54,23 %) a Snapchat (47,97 %), což potvrzuje jejich trvalou popularitu.

3.3.2 Kyberšikana

Kyberšikanu, také známou jako kybernetické šikanování (podle anglického termínu cyberbullying), lze popsat jako formu násilí prováděného online. Kyberšikana patří mezi hlavní rizika online aktivity, kde děti mohou být terčem obtěžování nebo zastrašování prostřednictvím internetu. Studie v této oblasti ukazují, že kyberšikana může vést k vážným psychickým problémům, včetně deprese a úzkosti (Patchin a Hinduja, 2020).

Je však zásadní rozlišovat mezi kyberšikanou a jednorázovými projevy online agrese, které nesplňují kritéria pro kyberšikanu. Bedrošová et al. (2018) popisuje kyberšikanu jako opakované a záměrné chování, které má za cíl ublížit nebo obtěžovat oběť, zatímco jednotlivé incidenty agresivního chování online nejsou považovány za kyberšikanu. Pro lepší pochopení a rozlišení mezi různými formami online agrese je důležité zaměřit se na frekvenci, s jakou se děti a adolescenti s těmito jevy setkávají, a na míru poškození nebo újmy, kterou jim tyto zkušenosti způsobují. Vyhodnocení těchto aspektů nám umožňuje hlouběji porozumět dopadům online agrese a efektivněji rozlišovat mezi jednorázovými projevy agrese a opakovanou kyberšikanou. Dle autora Hacketta (2017) je kyberšikana jedním z nejzávažnějších problémů internetové komunikace, která postihuje teenageři a spočívá v jejich ohrožení, obtěžování, ponížení či cíleném napadání prostřednictvím internetu a dalších digitálních technologií ze strany jejich vrstevníků.

Kyberšikana je formou agresivního chování, které cílí na jednotlivce nebo skupiny pomocí moderních technologií, jako je internet, sociální síť a mobilní zařízení. Tento typ šikany se opakovaně opakuje a může být iniciován nejen původním agresorem, ale i dalšími osobami, které se na něm podílejí prostřednictvím sdílení obsahu nebo opakovaných komentářů. Kyberšikana představuje systematické obtěžování, které vážně ovlivňuje psychickou pohodu oběti (Szotkowski a Kopecký, 2018).

Priceová a Dalglish (2010) poskytují rozsáhlou a často užívanou definici, dle které je kyberšikana pojmem, jenž sumarizuje různé typy šikanování realizované skrze elektronická média, jako jsou internet a mobilní telefony. Tato aktivita je charakterizována úmyslným a agresivním poškozováním uživatelů těchto platforem. Podobně jako u tradiční šikany,

i kyberšikana zahrnuje opakované jednání a existenci nerovnováhy moci mezi útočníkem a obětí. Většina definic kyberšikany se tedy opírá o charakteristiky tradiční šikany, protože oba termíny sdílí podobné rysy a vycházejí ze stejného principu (Dědková, 2014).

Kyberšikana se vyskytuje v různých formách, od krátkodobých po dlouhodobé případy a existuje široká škála nástrojů a metod, které útočníci využívají k šikanování (Smejkal, 2018). Útočníci zůstávají typicky anonymní a mohou využívat kombinaci různých technik, čímž se zvyšuje obtížnost odhalení kyberšikany, která se často vyznačuje i sexuálním podtextem. Na rozdíl od tradiční šikany, kyberšikana probíhá online prostřednictvím virtuálních platform, kde chybí fyzické interakce a tím i možnost fyzického násilí (Vlachová, 2009; E-bezpečí, b.d.).

Kyberšikana, která se také velmi často pojí se sextingem (viz. oddíl 2.3.4. *Sexting* níže), obnáší širokou škálu negativních akcí – od zesměšňování, verbálních útoků, pomlouvání, zastrašování, vydírání, až po obtěžování a urážky, s hlubokým důrazem na psychickou manipulaci oběti. Tyto jednání mohou vyústit v sexuální obtěžování dotyčné osoby. Zvláštní způsobem, jakým se kyberšikana v kontextu sextingu projevuje, je záměrné a nežádoucí šíření či zveřejňování fotografií, videí nebo textů se sexuální tematikou na internetu, což může mít za následek, že tento obsah zůstává online dlouhodobě, někdy i roky. Tato dlouhodobá přítomnost na internetu má značný negativní vliv na psychiku oběti, což zdůrazňuje hlubokou propojenost mezi sextingem a kyberšikanou, přičemž obě mají značný dopad na duševní stav oběti (Hollá, 2016).

Dle studie EU Kids Online (2020) byly dívky a mladší děti po útoku online více rozrušené než jejich vrstevníci. Nejvyšší procento kyberagresorů bylo zaznamenáno mezi staršími chlapci ve věku 13 až 17 let (19 %), což je více než dvojnásobek oproti dívkám stejného věku (8 %). Tyto údaje poukazují na rozdíly v reakci na kyberagresi i na míru zapojení do těchto aktivit mezi různými věkovými a genderovými skupinami.

3.3.3 Kybergrooming

Bohužel, internet je prostředím, kde se vyskytují dospělí jedinci, kteří vyhledávají příležitosti k vykořisťování dětí. Podobně jako by děti měly být v reálném světě obezřetné vůči cizím osobám s potenciálem způsobit jim škodu, je nezbytné, aby byly stejně opatrné i při online aktivitách. Často se stává, že na první pohled zdánlivě nevinný zájem ze strany dospělého může skrývat zákeřné úmysly, které se projeví až ve chvíli, kdy je již příliš pozdě.

Grooming, ve své podstatě, znamená manipulativní jednání, kde agresor s trpělivostí a zdánlivým důrazem na význam lásky klade do konverzace sexuálně laděná témata. Aktivita kybergroomingu, známého také jako child grooming nebo online grooming (Kopecký, 2015), spočívá v tom, že internetový uživatel si klade za cíl získat neopodstatněnou důvěru od dětí s úmyslem uskutečnit s nimi osobní setkání za účelem jejich sexuálního zneužití, popřípadě také vydírání, mučení či zabití (Kopecký et al., 2021). Tento proces obvykle zahrnuje několik fází, počínaje výběrem oběti až po její izolaci a manipulaci (RAINN, 2020) a odehrává se prostřednictvím online chatu, seznamovacích portálů, komunikačních aplikací a e-mailů. Agresori, ať už dospívající či dospělí, používají tyto kanály k vyzývání obětí k posílání intimních fotografií nebo k zapojení se do kybersexu přes webkameru. Je alarmující, že počet těchto pachatelů neustále narůstá a mnozí z nich přitom nemají v minulosti zaznamenané žádné trestné činy (Lošonczi a Mesároš, 2016).

Problematika kybergroomingu se stala předmětem zájmu řady domácích i mezinárodních odborníků. Tento termín se dostal více do povědomí veřejnosti zejména díky dokumentárnímu filmu "V síti" (Česká televize, 2020), který se intenzivně zabývá tímto fenoménem (Kopecký et al., 2021)

Dle autora Changa (2010) většina sexuálních nátlaků online směřuje na adolescenty ve věku 14-17 let, přičemž často pocházejí od mladých dospělých ve věku 18-21 let, nikoli od starších jedinců. Některé nátlaky nejsou od cizinců, ale od známých osob. Přestože existuje několik takových nátlaků, jen málo z nich skutečně vede k offline kontaktu, a většina teenagerů na ně reaguje bez většího zarmoucení. To naznačuje, že veřejný obraz online predátorů může být přehnaný, a skutečné riziko kontaktu s nimi je relativně nízké. Nicméně každý kontakt s online predátorem je považován za závažné nebezpečí, a je proto důležité, aby děti byly informovány o potenciálních rizicích.

Studie ukazují, že kybergrooming je často uskutečňován prostřednictvím sociálních sítí, herních platforem a chatovacích aplikací, kde mohou groomers snadno vytvořit falešné profily a zůstat anonymní. Například podle výzkumu EU Kids Online (2020) je značný počet případů kybergroomingu zaznamenaný na sociálních médiích, kde děti tráví hodně času a jsou více zranitelné vůči takovým taktikám. Studie dle Finkelhora et al. (2021) odhalily, že většina obětí tohoto jevu je ve věku 12 let a více. K navázání sexuálních vztahů s predátory dochází často prostřednictvím lichotek, pozornosti, nabídek sexuálního vzdělávání, dobrodružství nebo romantiky. Zranitelní mladí lidé často poskytují predátorům své intimní fotografie výměnou za speciální péči, dárky, peníze, drogy, nebo alkohol.

Dalším zjištěním studie EU Kids Online (2020) bylo, že 78 % dětí je šťastných po setkání tváří v tvář s osobou, kterou znaly pouze z internetu, a 10 % nebylo rozrušeno. Zajímavé je, že většina těchto setkání (67 %) proběhla s vrstevníky a pouze 7 % s dospělými. Tyto údaje poukazují na skutečnost, že děti jsou často v kontaktu s osobami svého věku, což může snižovat některá rizika spojená s online komunikací.

Charakteristika kybergroomera

Osoby známé jako kybergroomeri, někdy též nazývané predátoři, útočníci nebo agresoři, podle Kopeckého et al. (2021) často nejednají samostatně. Ve snaze získat sexuálně explicitní materiál, tyto osoby spolupracují s jinými jedinci se stejnými záměry a sdílejí mezi sebou videa nebo fotografie. Aby zůstaly co nejvíce skryty, snaží se udržovat anonymitu, například tím, že si domlouvají schůzky daleko od domovů dětí, mění své IP adresy a vytvářejí si falešné identity na sociálních sítích. Groomeři navazují kontakt s více dětmi najednou, aby zvýšili své šance na úspěch. Často začínají s neškodnými otázkami a rychle se snaží získat osobní informace, jako jsou jméno, věk a místo pobytu (RAINN, 2020).

I když by se na první pohled mohlo zdát, že jejich cílem jsou zejména mladší děti, ve většině případů jsou jejich snahy zaměřeny spíše na dospívající s již vyvinutými sekundárními pohlavními znaky. Pro tuto skupinu jedinců se používá termín hebefilové (Kopecký et al., 2015; 2021).

3.3.4 Sexting

Sexting je čím dál tím běžnějším jevem mezi adolescenty a mladými dospělými. Tento termín vznikl spojením slov "*sex*" a "*textování*", označuje posílání sexuálně laděných zpráv, fotek nebo videí přes moderní komunikační kanály (Kolouch, 2016, Döring, 2014). Přesná definice sextingu se různí mezi autory, avšak obecně zahrnuje výměnu intimního obsahu mezi partnery nebo mezi neznámými osobami.

Organizace The National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy byla první, která v roce 2008 upozornila na rozšířenost rozesílání sexuálně explicitních zpráv a fotografií mezi dětmi. Termín "*sexting*" se však objevil již dříve v médiích a byl poprvé zmíněn jako "*sex-messaging*" nebo "*sextování*" v roce 2005 v americkém deníku Los Angeles Times (Rosenberg, 2011; Lee et al., 2013).

Autoři Kožíšek a Písecký (2016) uvádějí, že existují dvě hlavní úrovně sextingu, obě s vysokým rizikem. Na první úrovni dochází k výměně zpráv se sexuálním podtextem mezi

současnými partnery, zatímco na druhé úrovni se podobné zprávy vyměňují s lidmi, kteří jsou si navzájem neznámí. Je důležité si uvědomit rizika spojená s tímto chováním. I když se tedy takový obsah často vyskytuje v kontextu intimních vztahů, může po jejich ukončení způsobit poškození jedné ze stran, například vydíráním nebo neautorizovaným zveřejněním intimního obsahu.

Sexting představuje komplexní problém, který nelze jednoduše hodnotit jako výhradně pozitivní nebo negativní. Zahrnuje jak intimní interakce mezi vrstevníky, tak i rizika spojená s manipulací dospělých a sexuálním zneužíváním. Tento jev často odráží snahu mladých lidí o získání uznání a potvrzení jejich identity, jak ukazují studie, které zdůrazňují roli vrstevnické mediace v konstrukci online identity (Mascheroni et al., 2015).

Je důležité si uvědomit, že zprávy, obrázky a videa se sexuálním obsahem, které jsou posílány online, mohou být snadno šířeny a zveřejněny bez kontroly odesílatele a příjemce, což může mít vážné důsledky pro vztahy mladých lidí. Legislativa často nerozlišuje mezi souhlasnými a zneužívajícími formami online sexuálních praktik, což komplikuje ochranu dětí před sexuálním zneužíváním a zajištění postihu pachatelů. V mnoha zemích mohou být sexuální obrázky nezletilých klasifikovány jako dětská pornografie, i když jsou sdíleny mezi nezletilými. To vytváří problémy s jednotným uplatňováním zákonů a trestáním nezletilých (Bulger et al., 2017).

V rámci podkapitoly zaměřené na sexting je také důležité zdůraznit, že i když určitá online rizika mohou být obecně vnímána jako negativní nebo dokonce hroživá, česká mládež k nim často přistupuje s odlišným postojem. Podle studie EU Kids Online 2020 (Šmahel et al., 2020) 41 % dětí a dospívajících, kteří se setkali se sexuálně explicitním obsahem na internetu, že tento zážitek u nich ve skutečnosti vyvolal pocit štěstí, zatímco 39 % z nich nebylo tímto obsahem nijak zvláště rozrušeno. Dále studie upozorňuje na významné pohlavní rozdíly ve vnímání a zkušenostech s online riziky. Zatímco chlapci reportují častější setkání se zprávami sexuální povahy, dívky jsou ve větší míře vystaveny požadavkům na sdílení intimních informací. Tato zjištění poukazují na potřebu specifických preventivních a vzdělávacích programů, které by reflektovaly tato pohlavní specifika a nabízely mladým lidem prostor pro pochopení a zvládnutí online rizik spojených se sextingem.

Bedrošová et al. (2018) uvádějí, že v roce předcházejícím studii bylo 35 % dětí a dospívajících konfrontováno se zprávami obsahujícími sexuální materiál, zatímco 25 % z nich bylo vyzváno k poskytnutí intimních informací na internetu. Starší děti a dospívající se s těmito

zprávami setkávají a také je častěji rozesílají než jejich mladší vrstevníci. Přesto mezi chlapci a dívkami neexistují významné rozdíly v míře posílání ani přijímání těchto zpráv. Zajímavým zjištěním je, že 10 % dotazovaných mladých lidí v uplynulém roce odeslalo nebo veřejně sdílelo zprávu se sexuálním obsahem. Tyto poznatky zdůrazňují potřebu intenzivnějšího zaměření na aspekty digitálního vzdělávání a ochrany dětí a mládeže v online prostředí.

Většina studií o prevalenci sextingu realizovaných mimo Evropu, stejně jako výzkumy prováděné v Evropě, dochází ke stejným závěrům, a to neprokazování žádných signifikantních rozdílů mezi pohlavím příjemců a odesílatelů. Tento závěr potvrzuje také studie *Sexting u českých dětí* od Szotkowského et al. (2020) a tedy vyvrací prekoncepty, že dívky jsou častějšími odesílateli intimního materiálu.

Je klíčové pochopit, že digitální obsah není automaticky určen k veřejnému sdílení a distribuce soukromého obsahu by měla být vždy pečlivě zvážena. Důležité je také propagovat princip afirmativního souhlasu ve vztazích, přičemž sexting by měl být chápán jako akt vyžadující souhlas obou stran před vytvořením nebo sdílením jakéhokoli sexuálního obsahu. Pro zvýšení bezpečnosti je vhodné přijmout opatření, jako je anonymizace fotografií odstraněním identifikujících znaků, pravidelné mazání starých fotografií a využívání aplikací, které obsah automaticky odstraní po jeho zhlédnutí (Hasinoff, 2015).

Doporučení pro rodiče

V kontextu prevence sextingu se ukazuje, že rodina zaujímá nezastupitelnou roli. Je zásadní, aby rodiče projevovali aktivní zájem o digitální stopu, kterou jejich děti na internetu zanechávají, včetně služeb a platforem, které využívají. Tento zájem je důležitý pro identifikaci a pochopení potenciálních rizik spojených s kyberprostorem. Efektivní preventivní strategie, zahrnující osvětu dětí o bezpečném využívání online světa, může významně přispět k jejich schopnosti rozpoznávat, řešit a minimalizovat možná nebezpečí. Takové přístupy nejen posilují digitální gramotnost dětí, ale také je vybavují nástroji pro lepší navigaci v potenciálně rizikových situacích, což představuje klíčový aspekt v rámci komplexní prevence sextingu (Kopecký, 2021).

Při řešení tématu sextingu je pro rodiče důležité přijmout přístup založený na otevřené komunikaci, vzdělávání a podpoře. Rodiče by měli s dětmi vést dialog o významu souhlasu, respektu a etiky v digitálním prostředí, stejně jako o potenciálních rizicích a důsledcích sextingu. Podporovat programy zaměřené na vzdělávání o souhlasu a mediální gramotnosti může pomoci mladým lidem lépe navigovat v digitálním světě a chránit jejich soukromí. Rodiče

by měli zdůrazňovat význam bezpečného sdílení obsahu a diskutovat o strategiích pro ochranu online reputace a soukromí. Důležité je také vytvořit prostředí, kde se mladí lidé necítí obviňováni nebo haněni za své chování online, ale jsou podporováni a informováni o možných následcích a o tom, jak zodpovědně využívat digitální technologie. Přístup založený na podpoře, vzdělávání a konstruktivním dialogu je klíčem k efektivní prevenci a řešení problémů spojených se sextingem (Hasinoff, 2015).

Studie, kterou prováděl Speno (2023) ukázala, že při hovorech o sextingu s dětmi rodiče uplatňují různé přístupy: diskurzivní (otevřenou komunikaci), investigativní a ochranné mediace. Jako hlavní překážky těchto diskusí se jeví důvěra rodičů v lepší porozumění tématu ze strany jejich dětí, nedostatek dostupných informací a materiálů pro podporu konverzace a pocit nepohodlí při otevření tématu sextingu.

3.3.5 Sharenting

Klíčové pravidlo pro bezpečné používání internetu nás učí, že bychom měli zveřejňovat jen takové informace, které neohrozí naši reputaci nebo nás nevystavují riziku veřejného zesměšnění, a to ani nyní ani v budoucnu. Mnozí rodiče si však této skutečnosti nejsou vědomi a bez zdržení či potřebného souhlasu sdílejí na internetu citlivé údaje o svých dětech, a to jak z období před porodem, tak i po něm. Zveřejněním osobních údajů o svých potomcích rodiče vytvářejí digitální stopu a identitu svých dětí dříve, než se samy začnou na sociálních sítích angažovat (Latipah et al., 2020).

Tato skutečnost tedy vedla k vytvoření termínu sharenting (Kopecký et al., 2022). Tento pojem je složenina ze dvou slov, konkrétně "sharing" (sdílení) a "parenting" (rodičovství), která popisuje praxi rodičů zveřejňujících na internetových platformách velké množství potenciálně citlivého obsahu o svých dětech (Marasli et al., 2016; Brosch, 2018). Řada výzkumníků jako například Damkjaer (2018) nebo Lazard et al. (2019) definují tento pojem dle Collins dictionary jako „*pravidelné používání sociálních médií ke sdílení novinek, fotografií apod. o svém dítěti.*“ Ferrara et al., (2023) vysvětluje tento pojem jako „*zvyk rodičů sdílet fotky, videa a další identifikovatelné informace o svých dětech na osobních sociálních sítích.*“

Fox a Hoy (2019) rozšiřují pojem sharenting nad rámec činnosti výhradně prováděné rodiči. Podle nich se sharenting netýká jen rodičů, ale také prarodičů, dalších rodinných příslušníků a přátel, kteří mají možnost sdílet obsah týkající se dětí na platformách sociálních médií, ačkoli nejsou jejich biologickými rodiči.

Podle Šmahela et al. (2020) bylo zjištěno, že 20 % rodičů či opatrovníků dětí ve věku 12 až 16 let z Evropy zveřejnilo na sociálních médiích osobní údaje o svých dětech bez jejich předchozího souhlasu. Studie Kopeckého et al. (2020), které se zúčastnilo 2 481 rodičů ukázala, že 69 % rodičů v České republice zveřejňuje osobní údaje o svých dětech, přičemž nejčastěji se jedná o sdílení fotografií. Dále bylo zjištěno, že 6,7 % rodičů publikuje fotografie s vysokým rizikem, na kterých jsou děti nahé a zároveň identifikovatelné díky zobrazení obličeje. Také další jejich výzkum z roku 2019 prokázal výskyt sharentingu, kdy 7,8 % (1900) dětí potvrdilo, že jejich rodinný příslušník nahrál na internet fotografii či video bez jejich souhlasu. To znamená, že většina rodičů si je vědoma rizik spojených s kyberprostorem a snaží se být obezřetní. Nicméně stále existuje významná část rodičů, kteří buď nevnímají rizika spojená s obsahem sdíleným o jejich dětech, nebo o nich nemají žádné znalosti.

Moderní společnost klade na rodiče vysoké nároky na dosažení ideálu rodičovství, což vede k nadměrně ochránářskému a technologicky moderovanému přístupu k péči o děti. Tento tlak je kombinací očekávání ze strany společnosti, nároků pracovního života a touhy rodičů být vnímáni jako dobří a zodpovědní. V důsledku toho mohou rodiče pocítit tlak vyvolaný morální panikou, kterou iniciovali jiní rodiče, média a marketingová propaganda, čímž se formuje představa o "*dobrému rodičovství*". Rodiče se angažují v sharentingu primárně za účelem získání uznání a sociální podpory v podobě lajků a komentářů na sociálních sítích (Robiatul Adawiah a Rachmawati, 2021). Tento nátlak pak formuje chování rodičů a jejich přístup k péči o dítě, což je vidět například v trendu těhotných žen, které se snaží sdílet své těhotenství prostřednictvím sociálních médií, jako je např. Instagram (Siibak, 2019; Tiidenberg a Baym, 2017).

Současné matky jsou aktivními uživatelkami sociálních médií, kde sdílejí informace o mateřství a svých dětech. Tyto online platformy mohou být jak prospěšné, tak problematické. Zatímco umožňují matkám navazovat spojení a získávat podporu od ostatních, mohou také vést k nedostatečné ochraně soukromí dětí a formování jejich digitálních identit. Skupiny, jako jsou mladí rodiče bez dostatečných zdrojů nebo podpory, mohou být vystaveny větším rizikům spojeným s online mateřstvím. Koncept "sharentingu" přináší obavy o soukromí dětí a zdůrazňuje potřebu uváženého přístupu k sdílení informací o dětech online. Celkově je online mateřství komplexním fenoménem s různými aspekty, které vyžadují zvážení a opatrnost ze strany rodičů (Greyson et al., 2023). Sharenting se stále více stává součástí online rodinné komunikace a je považován za běžnou praxi mezi rodiči při sdílení každodenních zážitků a rodinných okamžiků na sociálních médiích. Tato praxe ovšem také zdůrazňuje potřebu

zvýšené opatrnosti a vzdělávání rodičů o potenciálních rizicích a důsledcích takového sdílení (Damkjaer, 2018).

I když je motivace rodičů sdílet obsah o svých dětech často pozitivní, zaměřená na sdílení hrdosti a lásky ke svým dětem, může nechtěně vystavit děti rizikům. Sharenting představuje komplexní spektrum rizik, která mohou mít vážné a dlouhodobé důsledky pro bezpečnost dětí v digitálním prostředí. Mezi nejvýznamnější rizika patří krádeže identity, vytváření a šíření falešných fotografií dětí pomocí generativního AI, včetně pornografie, kyberšikana, zneužívání fotografií na serverech pro pedofily, online sexuální exploitace a dokonce fyzické ohrožení dětí v důsledku zveřejnění informací o jejich vzhledu a pohybech (Ferrara et al., 2023).

Rizika spojená se sharentingem se zvýšila s nástupem generativního AI, což znamená, že rodiče a zákonní zástupci by měli být obzvláště opatrní při sdílení jakýchkoli informací o svých dětech online. V nedávné době byl odhalen znepokojující případ v malém městě Almendralejo v jihozápadním Španělsku, kde se stala řada dívek ve věku 11 až 17 let obětmi zneužití aplikace, která umožňuje vytvářet AI-generované obrázky lidí bez oblečení. Tyto obrázky byly vytvořeny z fotografií, na kterých byly dívky oblečené, často pořízených z jejich vlastních sociálních sítí. Tento incident, spolu s podobnými případy po celém světě, upozorňuje na rostoucí problém zneužívání generativní AI technologie pro vytváření a šíření nevhodného obsahu, což klade nové výzvy pro ochranu dětí v digitálním prostředí (BBC, 2023).

Z výzkumu provedeného mezi českými rodiči společností Avast v únoru roku 2020 vyplynulo, že čtvrtina z nich bez svolení dětí zveřejňuje fotografie svých nezletilých potomků na internetu, aniž by předtím zakryli nebo rozmazali jejich tvář. Ženy se při sdílení těchto fotografií zapojují o něco častěji než muži. Pouze 10 % rodičů se své děti na svolení k zveřejnění fotografií ptá, a ještě méně, pouze 8 % z nich, zakrývá tváře svých dětí (Avast, 2020). Podle výsledků studie Keskin et al. (2023) se 86,9 % účastníků domnívá, že sdílení fotografií a videí dětí na sociálních sítích bez souhlasu lze považovat za formu zanedbávání a zneužívání dětí.

Doporučení pro rodiče

Při publikování informací o dětech na internetu, včetně fotografií, videí nebo údajů o zdravotním stavu, je klíčové zvážit potenciální zneužití těchto dat nejen v současnosti, ale i v budoucnosti. Je důležité si uvědomit, že kontrola nad šířením obsahu se na sociálních sítích rychle vytrácí, neboť kdokoli s přístupem k profilu může materiál stáhnout. Proto by rodiče měli pečlivě zvážit dopady sdílených informací na budoucnost dítěte a zajistit, aby sdílený obsah neohrozil dítě, například stáním se terčem posměchu. Získání souhlasu dítěte

před sdílením jeho fotografií či videí je nezbytné, stejně jako získání souhlasu rodičů ostatních dětí na skupinových fotografiích. Rodiče by se měli vyhnout sdílení příliš osobních snímků, jako jsou fotografie dítěte na nočníku nebo v jiných citlivých situacích, které mohou v budoucnu způsobit dítěti problémy (Kopecký et al., 2022).

Důležité je také informovat prarodiče o rizicích spojených se sdílením intimních fotografií dětí online a upozornit je na právní důsledky výroby, držení a šíření materiálů, které mohou být považovány za dětskou pornografii. Rodiče by měli být seznámeni s riziky úniku citlivých informací i z privátních konverzací a s možností, že i zdánlivě neškodné fotografie mohou v adolescence sloužit jako nástroj kyberšikany. Je vhodné, aby rodiče žádali o souhlas své dospívající děti před zveřejňováním jejich fotografií a videí online, aby děti měly kontrolu nad digitálními stopami, které o nich zůstanou na internetu (Kopecký et al., 2022).

3.3.6 Ztráta soukromí a únik dat

Ztráta soukromí a únik dat představují významná rizika, kterým děti čelí při používání internetu. Často sdílejí osobní informace, které mohou být zneužity, což může vést k problémům, jako jsou krádež identity, kyberšikana nebo nelegální obchod s osobními údaji. Studie ukazují, že děti ve věku 8-11 let stále nedostatečně chápou rizika spojená se sdílením osobních informací online. Naopak starší děti, ve věku od 12 let, si tato rizika více uvědomují a začínají je pečlivěji zvažovat (Livingstone, 2009). Rodiče hrají klíčovou roli v ochraně osobních údajů svých dětí tím, že je informují o rizicích spojených se sdílením informací online a učí je, jak správně nastavit a používat bezpečnostní opatření na sociálních médiích a dalších online platformách.

Diskutuje se o tom, že pouhé zveřejňování osobních informací nebo velké množství "přátel" na sociálních sítích samo o sobě nepředstavuje větší riziko. Nicméně, angažovanost jednotlivce v několika rizikových online aktivitách, jako je například sdílení citlivých informací nebo interakce s neznámými osobami, zvyšuje pravděpodobnost zneužití jeho osobních dat (Livingstone et al., 2012).

Podle informací z webu GDPR.cz (2023) TikTok, populární platforma pro sdílení videí, čelí značným problémům týkajícím se ochrany osobních údajů, zejména u dětí. V září 2023 byla TikToku udělena pokuta 345 milionů EUR za protiprávní zpracování dětských dat. Mezi další problémy patří bezpečnost dat a moderace nevhodného obsahu. V reakci na kritiku TikTok zavedl opatření pro zvýšení ochrany soukromí a bezpečnosti, ale obavy o zneužití dat

a negativní vliv na psychické zdraví uživatelů přetrvávají. Odpovědnost za ochranu dětí leží také na rodičích, kteří by měli zvážit přínosy a rizika používání této platformy.

K závažnosti problému ochrany osobních údajů na sociálních médiích přispívá i nízká úroveň povědomí uživatelů o nástrojích ochrany soukromí a o rizicích, které online prostředí přináší. I přesto, že platformy jako Facebook, Instagram a Twitter poskytují uživatelům možnosti nastavení soukromí pro správu osobních informací, mnozí z nich tato opatření buď neznají, nebo je nevyužívají efektivně, což vede k jejich zvýšené zranitelnosti vůči kybernetickým útokům (Gogus a Saygin, 2019). Případ sdílení osobních dat 87 milionů uživatelů Facebooku s analytickou společností Cambridge Analytica v roce 2018 bez jejich souhlasu jasně ukazuje rizika spojená s nedostatečnou ochranou soukromí na sociálních sítích (Yun et al., 2019). Tato událost zdůrazňuje důležitost zvyšování informovanosti a znalostí o online bezpečnosti mezi internetovými uživateli, zejména u mladších věkových kategorií, jako jsou školní děti, kde je povědomí o kybernetických hrozbách obzvláště nízké.

Významným krokem k řešení tohoto problému je intenzifikace vzdělávacích programů a osvětových kampaní, které by cílily na rozvoj bezpečného online chování, a poskytovaly uživatelům nástroje a znalosti potřebné k ochraně jejich soukromí a osobních údajů v digitálním prostředí (Gogus a Saygin, 2019; Yun et al., 2019). Zvyšování povědomí o bezpečnostních opatřeních a rizicích, které internet přináší, je klíčové pro budování silné první linie obrany proti kybernetické kriminalitě a pro ochranu soukromí uživatelů na sociálních sítích.

Únik osobních dat se může týkat i škol. Podle pravidel GDPR musí školy při zpracování osobních údajů dětí dodržovat přísné postupy. Souhlas se zpracováním údajů není nutný pro účely školního stravování, pokud jsou údaje zpracovávány v souladu s právními povinnostmi. Pro zveřejnění jmen, fotografií nebo dalších osobních údajů dětí je nezbytný souhlas rodičů nebo samotných dětí. Pověřenec pro ochranu osobních údajů může být interní nebo externí pracovník. Instituce nesmí vynucovat souhlas ani diskriminovat děti za jeho neposkytnutí. Nedodržení podmínek GDPR může vést k pokutám. Zveřejňování fotografií bez souhlasu představuje riziko zneužití osobních údajů (Eduzin, 2020).

Výzkumy ukazují, že děti mají omezené chápání pojmu soukromí a často si neuvědomují rizika spojená s online sdílením informací. Podle studie Stoilova, Nandagiri a Livingstone (2019) se většina zaměřuje na chování a praktiky dětí, zatímco méně pozornosti je věnováno jejich mediální gramotnosti a schopnosti rozumět ochraně údajů. Tento nedostatek je zvláště patrný u menších dětí, které jsou více zranitelné vůči online hrozbám.

Soukromí dětí vůči rodičům je dalším důležitým aspektem, který je často přehlížen. Shmueli a Blecher-Prigat (2011) poukazují na to, že rodiče často narušují soukromí dětí pod záminkou ochrany před online hrozbami. Tato praxe může narušit důvěru mezi rodiči a dětmi a vést k pocitu nedostatku soukromí ve vlastním domově.

Úniky dat jsou častým problémem, který má závažné důsledky pro soukromí dětí. Tyto úniky mohou být způsobeny neoprávněným přístupem k datům a mohou vést k finančním ztrátám, krádeži identity nebo jiným formám zneužití osobních údajů. Studie Srinivasana (2015) ukazuje, že je nezbytné implementovat efektivní modely ochrany dat, které zajistí bezpečnost osobních údajů a minimalizují rizika spojená s jejich únikem.

3.3.7 Obsah nevhodný pro děti

Nevhodný obsah na internetu zahrnuje materiál, který může být škodlivý pro děti a dospívající. Patří sem pornografie, násilí, kyberšikana, nenávistné projevy, falešné informace, propagace drog a alkoholu a hazardní hry. Tento obsah může negativně ovlivnit psychický a emocionální vývoj dětí, vyvolat strach, šok nebo traumatizující zážitky. Rozpoznání a ochrana před nevhodným obsahem je klíčová pro zajištění bezpečného online prostředí pro děti. Rodiče, pedagogové a tvůrci politik musí spolupracovat na účinných opatřeních a nástrojích, které minimalizují riziko, že se děti s tímto obsahem setkají.

Ačkoli je násilný obsah pro děti významným zdrojem obav, ve srovnání se sexuálním obsahem nebo kyberšikanou dostává méně pozornosti v rámci osvětových iniciativ. Mnohé děti prožívají šok a odpor při konfrontaci s násilným, agresivním nebo krvavým obsahem, zejména pokud jde o realistické násilí proti zranitelným obětem, včetně zpráv. Webové stránky pro sdílení videí jsou hlavními zdroji násilného a pornografického obsahu. Tato zjištění mají zásadní implikace pro tvorbu veřejné politiky zaměřené na bezpečnost na internetu. Je nezbytné, aby osvětové a ochranné programy zahrnovaly také problematiku násilného obsahu, který představuje pro děti významný zdroj strachu a znechucení (Livingstone et al., 2014).

Rodičovská kontrola a podobné nástroje jsou užitečné při ochraně dětí před nevhodným obsahem na internetu, ale mají své limity a neměly by být považovány za úplné řešení. I když máte nastaveny kontrolní mechanismy na domácím širokopásmovém připojení a zařízeních vašeho dítěte, tyto kontroly nebudou fungovat, pokud se dítě připojí k jiné Wi-Fi síti bez těchto kontrol. Proto je důležité kombinovat technická opatření s otevřenou komunikací s dětmi, vysvětlováním důvodů nastavení kontrol, nastavováním silných hesel a přizpůsobením omezení

věku dítěte. Je klíčové naučit děti, jak se nevhodnému obsahu vyhýbat a jak reagovat, když na něj narazí, a pravidelně kontrolovat nastavení a vést rozhovory o možném nevhodném obsahu, protože žádné filtry nejsou stoprocentně účinné (NSPCC, 2024).

Většina nevhodných webových stránek není nelegální, takže rodiče musí sledovat, co jejich děti online dělají. Internet je jako velké město plné různých lidí; stejně jako byste dítě nenechali bez dozoru venku, neměli byste ho nechat samotné na internetu. Při zjištění nevhodného obsahu mohou rodiče informovat správce aplikace nebo policii. Rodičovská kontrola, jako softwaru monitorující aktivity dětí, nastavení kontrol na Wi-Fi routeru nebo omezení přístupu na internet, může pomoci zamezit přístupu k nevhodnému obsahu. Tyto nástroje jsou užitečné nejen pro ochranu dětí, ale i pro prevenci rozptýlení zaměstnanců nevhodným obsahem v práci (Project BSAFE, b.d.)

Pro ochranu dětí před nevhodným obsahem na internetu je důležité nastavit filtry prohlížeče, jako je Google SafeSearch, který blokuje explicitní obsah. Rodičovské kontroly na zařízeních umožňují blokovat specifické aplikace a webové stránky. Například Apple nabízí možnost Čas u obrazovky, zatímco Android poskytuje aplikaci Google Family Link k nastavení filtrů na webových stránkách a aplikacích. Pro stolní počítače a notebooky lze využít programy jako Microsoft Family Safety nebo Čas u obrazovky na Macu. Poskytovatelé internetových služeb často nabízejí rodičovské kontroly a obsahové filtry, které mohou omezit přístup k nevhodnému obsahu na internetu i v televizi (Common Sense Media, 2023).

Instalace specializovaného softwaru poskytuje rodičům kontrolu nad tím, co jejich děti mohou na internetu vidět, a nabízí různé úrovně kontroly podle potřeb rodiny. Hardwarová řešení, jako Circle Home Plus a Gryphon, umožňují monitorovat všechna zařízení připojená k domácí Wi-Fi síti. Kromě technických opatření je klíčové vést s dětmi věkově přiměřené rozhovory o rizicích spojených s nevhodným obsahem, protože žádný filtr není stoprocentně účinný (Common Sense Media, 2023).

S rychlým rozvojem digitálních technologií a snadným přístupem k internetu se děti stále častěji setkávají se sexuálně explicitním materiálem (SEM) online, což zahrnuje pornografii a sexting. Tento obsah může výrazně ovlivnit jejich vnímání sexu, vytvářet nerealistická očekávání a deformovat představy o sexuálním chování. Rodiče se obávají jak dobrovolného vyhledávání SEM, tak náhodného setkání s ním, což může být zvláště škodlivé pro mladší děti. Klíčovou roli v prevenci rizik spojených s online SEM hrají právě rodiče, kteří by měli být dobře informovaní, vytvářet prostředí důvěry pro otevřenou komunikaci, vzdělávat děti

o bezpečném používání internetu, využívat technologické nástroje pro filtrování a monitorování online aktivit a jít příkladem ve správném používání digitálních technologií. Informovanost, otevřená komunikace a vhodná preventivní opatření jsou nezbytné pro zajištění bezpečného a zdravého online prostředí pro děti (Eelmaa, 2023).

Dle studie Bedrošové et al. (2018) téměř třetina dětí a dospívajících, konkrétně 29 %, narazila na internetu na sexuálně explicitní obsah alespoň jednou měsíčně nebo častěji. V této skupině jsou chlapci vystaveni těmto materiálům častěji než dívky; přičemž 16 % chlapců uvádí, že se s explicitním obsahem setkává denně, oproti 7 % dívek. Zvýšené riziko setkání se sexuálně explicitním materiálem roste s věkem dětí, přičemž starší děti jsou tomuto obsahu vystaveny častěji než ty mladší. Přestože 80 % dětí a dospívajících, kteří byli vystaveni sexuálnímu obsahu na internetu, uvedlo, že tento zážitek pro ně nebyl obtěžující, 5 % z nich cítilo značné rozrušení z tohoto zážitku.

Podle zjištění studie EU Kids Online 2020 (Šmahel et al., 2020) se značný podíl českých dětí pravidelně setkává s různými formami škodlivého obsahu na internetu. Konkrétně, 27 % dětí narazilo na nenávistné zprávy, 19 % bylo konfrontováno s obrazy násilí nebo krve a 17 % prohlíželo stránky spojené s poruchami příjmu potravy alespoň jednou za měsíc. Tyto zkušenosti mají významné dopady na emocionální stav dětí v České republice, přičemž jsou spojeny nejen s emočními problémy, ale také s projevy hledání silných emocionálních zážitků. Tyto nálezy poukazují na důležitost posílení ochranných opatření a vzdělávání dětí v oblasti bezpečného používání internetu.

3.4 Role rodičů v ochraně dětí na internetu

Tato kapitola se zaměřuje na klíčové aspekty ochrany dětí při používání internetu. Rodiče hrají zásadní roli v prevenci a ochraně dětí před online riziky. Jejich přístup k internetové bezpečnosti a implementace efektivních strategií je klíčová pro vytvoření bezpečného digitálního prostředí. Avšak mnoho rodičů se cítí neinformovaných nebo nejistých ohledně nejlepších postupů. Kapitola proto poskytuje přehled doporučených opatření a nástrojů, které mohou rodičům pomoci chránit jejich děti v online světě.

3.4.1 Rodičovská mediace

Jedním ze způsobů, jak chránit děti před negativními důsledky v online prostoru, je rodičovská mediace, která se vztahuje ke strategiím navrženým k ochraně dětí před vystavením online nebezpečím (Hwang et al., 2017). Rodičovská mediace je proces, při kterém rodiče

aktivně monitorují a ovlivňují mediální obsah, se kterým se jejich děti setkávají. Je vnímána jako specifický aspekt rodičovství (Šmahelová et al., 2017), který předpokládá, že rodiče používají různé strategie komunikace k zprostředkování a minimalizaci negativních dopadů digitálních médií (Clark, 2011).

Ze studie Livingstone et al. (2017) vyplývá, že strategie rodičovské mediace při používání internetu dětmi se dělí na dvě hlavní kategorie: umožňující a restriktivní mediaci.

- **Umožňující mediace** podporuje větší online příležitosti, ale zároveň zvyšuje rizika. Tato strategie zahrnuje aktivní reakci na chování dítěte a je typická pro rodiče a děti s vyššími digitálními dovednostmi, což pomáhá lépe se orientovat v digitálním prostředí.
- **Restriktivní mediace** naopak snižuje rizika, ale omezuje online příležitosti. Tato strategie je často doporučována v případech nižších digitálních dovedností rodičů a dětí, což může chránit zranitelné děti, ale zároveň omezuje jejich schopnost se digitálně angažovat a rozvíjet.

Tyto přístupy ukazují potřebu vyvážené rodičovské mediace, která minimalizuje rizika a maximalizuje příležitosti, a zdůrazňují význam rozvoje digitálních dovedností pro bezpečné a efektivní využívání digitálního prostředí (Livingstone et al., 2017).

Livingstone a Helsper (2008) identifikovaly čtyři strategie rodičovské mediace v kontextu používání digitálních médií dětmi: aktivní společné užívání, technická omezení, restrikce a monitorování. Aktivní mediace zahrnuje aktivní přítomnost rodičů během činnosti dětí na internetu a společné sdílení online aktivit. Restriktivní mediace omezuje dětem používání internetu stanovením určitých pravidel. Monitorování spočívá v sledování internetových aktivit dětí pomocí technických prostředků. Technická mediace se opírá o využití softwarových filtrů a rodičovské kontroly softwaru.

Hwang et al. (2017) uvádějí tři hlavní strategie rodičovské mediace: restriktivní mediace, aktivní mediace a společné používání. Restriktivní mediace zahrnuje stanovení pravidel pro obsah a délku používání internetu. Aktivní mediace poskytuje informace a zahrnuje diskusi a vedení rodičem. Společné používání znamená, že rodiče a děti tráví čas na internetu spolu, aniž by omezovali obsah nebo dobu strávenou online. Tato strategie vyžaduje jen málo omezení a dohledu, proto je vhodná pro sdílené aktivity spíše než pro osobní, jako je např. posílání zpráv.

Obavy o bezpečnost dětí v online prostředí jsou přirozené a pochopitelné. Přestože se někteří dospělí mohou cítit nepříjemně, když nerozumí novým technologiím, je klíčové vést

s dětmi otevřený a důvěrný dialog o jejich online aktivitách. Namísto zákazu internetu nebo sociálních sítí je důležité začít tuto konverzaci co nejdříve a s důvěrou vůči dítěti. Doporučuje se nechat se dítětem vést a zjistit, jaké aplikace a platformy používá, a co ho na nich baví. Namísto kritiky je vhodné motivovat děti k produktivnímu využití online prostoru, například sledováním vzdělávacího obsahu nebo rozvíjením dovedností. Pokud se objeví problémy, je nutné jednat rozumně a hledat společná řešení, případně využít odbornou pomoc. Dohodnutí jasných pravidel a hranic pro online aktivity může přispět k bezpečnějšímu a harmoničtějšímu online prostředí pro děti (Szymańska, 2019).

Výchova digitální generace vyžaduje uvážený a informovaný přístup rodičů, kteří by měli rozumět vlivu technologií na své děti a vést je k jejich smysluplnému využívání. Odborné rady mohou sloužit jako vodítko, ale rodiče by měli vycházet z vlastních znalostí a potřeb svých dětí. Restriktivní přístup není ideální, protože zákazy mohou vést k obcházení pravidel. Rodiče by měli jít příkladem a uvědomit si vliv svých vlastních technologických návyků. Klíčová je kvalita využívání technologií, a proto je důležité rozpoznat potřeby a motivace dětí v online prostředí. Dospělí by měli být schopni filtrovat a vyhodnocovat informace z různých zdrojů, včetně tradičních a osobních zkušeností (Svobodová, 2021).

Rodičovská mediace se liší podle věku a genderu adolescentů. S věkem rodiče méně zasahují do online aktivit dětí kvůli jejich rostoucí autonomii a lepší schopnosti sebeřízení. Dívky častěji zažívají vyšší míru mediace než chlapci, zřejmě kvůli obavám ze sexuálního obtěžování. I když dívky vnímají rizika online interakcí vyšší, toto vnímání není výrazně ovlivněno genderem při zohlednění dalších faktorů. Aktivní mediace nemá přímý vliv na počet nových kontaktů, ale zlepšuje jejich kvalitu. Restriktivní mediace snižuje počet nových kontaktů zvýšením vnímání rizika, ale může také omezit digitální dovednosti a online příležitosti. Vyvážený přístup k rodičovské mediaci je tedy nezbytný pro bezpečné a efektivní využívání digitálních technologií adolescenty (Dědková a Mlýnek, 2023).

Studie Zounka et al. (2022) analyzuje, jak různé generace v rodinách využívají digitální technologie a identifikuje tři hlavní přístupy. První přístup spočívá v odmítání digitálních technologií rodiči, což vede k nedorozuměním a konfliktům. Druhý přístup, označovaný jako status quo, nastává, když děti dodržují pravidla rodičů a rodiče rozumí významu technologií pro děti. Třetí přístup je založen na vzájemném porozumění a toleranci mezi generacemi, což podporuje pozitivní vztah k technologiím v rodině. Tato studie zdůrazňuje význam vzájemného pochopení a přijetí rozdílů ve využívání technologií, což přispívá k harmonii v rodinném prostředí.

Otevřená komunikace mezi rodiči a dětmi je zásadní pro sdílení zážitků a obav z online prostředí, což rodičům umožňuje lépe porozumět potřebám svých dětí a společně hledat vhodná řešení. Důvěra je klíčovým prvkem zdravého vztahu, který dětem umožňuje lépe chápat rizika a učit se samostatně řešit problémy. Respektování svobody dětí podporuje jejich schopnost nezávislého rozhodování a přebírání odpovědnosti za své online chování. Integrace rodičovských kontrol do pozitivního rodičovství a otevřené komunikace vytváří bezpečné online prostředí, které zároveň podporuje rozvoj digitálních dovedností a sebevědomí dětí (Stoilova et al., 2024).

Podle studie EU Kids Online (Šmahel et al., 2020) je aktivní mediace spojena s vyššími digitálními dovednostmi rodičů a zaměřením na bezpečné používání internetu. U mladších dětí je běžnější aktivní mediace, kdy rodiče pomáhají při online aktivitách, zatímco restriktivní mediace se zaměřuje na omezení obsahu a času stráveného online. Studie také zjistila, že různé formy rodičovské mediace, jako technické nástroje pro kontrolu online aktivit, nejsou přímo spojeny s mírou vystavení dětí škodlivému obsahu. Pozitivní rodinné prostředí a otevřená komunikace mezi rodiči a dětmi hrají klíčovou roli v prevenci negativních dopadů online obsahu, účinněji než samotné technické zásahy.

Doporučení pro používání digitálních technologií u dětí

Každé dítě je jedinečné, ale všechny děti mají společné to, že se rychle učí a vnímají své okolí. V prvních letech života by měly být co nejvíce v kontaktu se svou rodinou a fyzickým světem. Doporučení Americké psychologické asociace (2019) poskytují cenné vodítko pro stanovení vhodného množství času stráveného u obrazovky pro děti (Pappas, 2020).

- Děti mladší 18 měsíců: Doporučuje se vyhnout se používání digitálních zařízení s obrazovkou, s výjimkou videohovorů.
- Děti ve věku 18 až 24 měsíců: Rodiče by měli volit kvalitní programy a sledovat je společně s dětmi.
- Děti ve věku 2 až 5 let: Omezit čas strávený u obrazovky na jednu hodinu denně s důrazem na vysoce kvalitní obsah.
- Děti starší 6 let: Nastavit konkrétní limity pro dobu strávenou u obrazovky.

U dětí starších 6 let, které projevují zájem o digitální technologie, je důležité sledovat jejich preference a aktivně se zajímat o jejich online aktivity. Zjišťujte, jaké hry hrají, jaké tvůrce sledují na sociálních sítích a co zajímavého naposledy na internetu našly. Společné aktivity,

jako je hraní her nebo sledování videí, nejen že pomohou pochopit, co děti baví, ale také posílí vzájemné vztahy.

3.4.2 Technologické nástroje pro rodičovskou kontrolu

V této podkapitole se zaměříme na technologické prostředky a softwarové aplikace, které slouží k monitorování, filtrování a omezování přístupu dětí k nevhodnému obsahu na internetu. Analyzujeme jejich efektivitu a možnosti jejich využití v praxi, přičemž se soustředíme na nejnovější technologické trendy a inovace v této oblasti.

Antivirový a antispysware software

Následuje výčet nejvíce používaných antivirových softwaru dle recenze Glasmolija (2024):

Norton se v roce 2024 řadí mezi nejlepší antivirové programy díky své bezchybné ochraně proti malwaru a spolehlivým bezpečnostním funkcím. Program dosahuje 100% úspěšnosti v detekci malwaru a nabízí pokročilou bránu firewall, ochranu proti ransomwaru, integrovanou VPN, rodičovskou kontrolu, správce hesel a šifrované cloudové úložiště. Podporuje všechny hlavní platformy a až 10 zařízení. Norton poskytuje nepřetržitou zákaznickou podporu a 60denní záruku vrácení peněz, což z něj činí špičkovou volbu pro zabezpečení zařízení.

TotalAV je uživatelsky přívětivý antivirový program s efektivními bezpečnostními a optimalizačními nástroji. Nabízí 100 % detekci malwaru, ochranu v reálném čase, integrovanou VPN, správce hesel, blokování reklam a další optimalizační nástroje. Podporuje až 6 zařízení a poskytuje 30denní záruku vrácení peněz. Díky intuitivním aplikacím je ideální pro začátečníky.

McAfee je ideální pro komplexní zabezpečení internetu. Nabízí 100 % detekci malwaru, ochranu proti ransomwaru, pokročilou bránu firewall, integrovanou VPN, správce hesel a ochranu proti krádeži identity. Podporuje až 10 zařízení a poskytuje 30denní záruku vrácení peněz. McAfee zahrnuje také ochranu webu a síťovou bezpečnost.

Bitdefender poskytuje špičkové zabezpečení prostřednictvím spolehlivých antivirových skenů a působivého množství funkcí. Nabízí 100 % detekci malwaru, ochranu v reálném čase, pokročilou bránu firewall, ochranu proti ransomwaru a phishingu. Kromě toho obsahuje správce hesel, integrovanou VPN, skartovačku souborů, rodičovskou kontrolu a prohlížeč Safepay. Podporuje až 10 zařízení a poskytuje 30denní záruku vrácení peněz.

Malwarebytes je spolehlivý antivirus poskytující 99,9 % detekci malwaru, ochranu v reálném čase a integrovanou VPN. Nabízí také Browser Guard a ochranu proti ransomwaru. Podporuje až 20 zařízení a poskytuje 60denní záruku vrácení peněz. Malwarebytes je účinný antivirus, který chrání všechna hlavní zařízení.

AVG poskytuje 100 % detekci malwaru, pokročilou bránu firewall, ochranu proti ransomwaru a ochranu webu. Nabízí integrovanou VPN, nástroje proti sledování, optimalizační nástroje a skartovačku dat. Podporuje až 10 zařízení a poskytuje 30denní záruku vrácení peněz. AVG je spolehlivý antivirus s různými bezpečnostními nástroji pro ochranu všech zařízení.

Avast kombinuje vynikající detekci malwaru s širokou škálou funkcí. Nabízí 100 % detekci malwaru, několik bezpečnostních štítů v reálném čase, pokročilou bránu firewall, integrovanou VPN, optimalizační nástroje a sandbox. Podporuje až 10 zařízení a poskytuje 30denní záruku vrácení peněz. Avast je výkonný antivirus s různými funkcemi pro zlepšení ochrany a výkonu.

3.4.2.1 Aplikace pro rodičovskou kontrolu a filtraci internetového obsahu

Rodičovské kontroly jsou nástroje a software, které rodičům umožňují monitorovat a regulovat online aktivity svých dětí. Tyto nástroje pomáhají zajistit bezpečnost dětí v digitálním prostředí a mohou zahrnovat různé funkce, jako je filtrování obsahu, časové omezení používání zařízení, sledování aktivit na sociálních sítích a další. Zde jsou některé populární rodičovské kontroly:

Google Family Link je aplikace určená k monitorování a regulaci digitálních aktivit dětí, která pomáhá rodičům zamezit rizikům spojeným s nevhodným obsahem, nadměrným používáním zařízení a nečekanými výdaji za mobilní aplikace. Tato aplikace umožňuje rodičům schvalovat nebo zamítat instalace aplikací z Google Play, nastavovat věkové kategorie pro digitální obsah a blokovat konkrétní webové stránky či nastavovat filtry v Google Chrome a Google Vyhledávání. Family Link také umožňuje sledování času stráveného na digitálních zařízeních, nastavení denních limitů, večerek a dob spánku, kdy bude zařízení nedostupné. V případě potřeby lze zařízení na dálku uzamknout. Aplikace rovněž nabízí lokalizační služby, které umožňují zjistit, kde se dítě nachází, a doporučuje vzdělávací a kreativní aplikace. Služba je kompatibilní s Android zařízeními verze 7.0 a novější, a s iOS zařízeními verze 9 a vyšší. Family Link je dostupný ke stažení zdarma na Google Play a App Store (Google, b.d.).

Microsoft Family Safety je aplikace navržena pro zajištění digitální a fyzické bezpečnosti dětí na mobilních platformách Android a iOS, která umožňuje rodičům monitorovat a regulovat

online aktivity jejich dětí. Pomocí mobilní aplikace nebo webového rozhraní lze blokovat nevhodný obsah, nastavovat časové limity pro používání zařízení a zobrazovat polohu dítěte na mapě. Aplikace je propojena s produkty a službami Microsoftu, jako je prohlížeč Microsoft Edge a účet na Xboxu, čímž vytváří synchronizovaný ekosystém. Family Safety umožňuje sledovat aktivitu u obrazovky, nastavit časové limity pro jednotlivé aplikace a zařízení, blokovat stránky s nevhodným obsahem a monitorovat pohyb rodinných příslušníků pomocí GPS. Aplikace také poskytuje oznámení o pokusech o stažení aplikací z Microsoft Store. Funkce na iOS jsou omezené, zejména v oblasti sledování času stráveného u obrazovky a blokování aplikací. Family Safety je dostupná ke stažení zdarma na Google Play a App Store (Microsoft, b.d.).

Norton Family je aplikace pro rodičovskou kontrolu, která nabízí široké spektrum funkcí pro zajištění online bezpečnosti dětí. Umožňuje rodičům monitorovat vyhledávané výrazy a sledovaná videa, nastavovat časové limity pro používání zařízení a blokovat nevhodný obsah na webu. Mezi její klíčové funkce patří okamžité uzamčení zařízení, sledování aplikací a lokalizace polohy ve vybraných oblastech. Aplikace podporuje vzdálené učení tím, že umožňuje nastavit specifické webové stránky pro školní účely, které nejsou započítávány do denních časových limitů. Rodiče mohou prostřednictvím intuitivního řídicího panelu získávat podrobné přehledy o aktivitách dětí. Instalace a nastavení aplikace jsou uživatelsky přívětivé a aplikace poskytuje kvalitní zákaznickou podporu prostřednictvím živého chatu. Norton Family je komerční služba, ale nabízí 30denní bezplatnou zkušební verzi pro vyzkoušení všech funkcí bez rizika. (Norton, b.d.).

Qustodio je pokročilý nástroj pro rodičovskou kontrolu, který nabízí komplexní sadu funkcí zaměřených na zvýšení online a offline bezpečnosti dětí. Mezi hlavní funkce patří filtrování webového obsahu a aplikací, nastavení časových limitů pro používání zařízení, sledování polohy a geografické zóny, monitorování aktivit na YouTube, a sledování telefonních hovorů a textových zpráv. Dále je k dispozici nouzové tlačítko pro odesílání nouzových signálů důvěryhodným kontaktům. Qustodio je kompatibilní s operačními systémy iOS, Android, Windows, macOS, Chromebook a Kindle, a nabízí uživatelsky přívětivé aplikace pro rodiče i děti. Aplikace se vyznačuje vynikající zákaznickou podporou, zahrnující podrobnou knihovnu podpory, efektivní ticketový systém a službu Care Plus pro prioritní telefonickou podporu. Navzdory vyšší ceně poskytuje Qustodio dobrý poměr ceny a výkonu, což je podpořeno 30denní zárukou vrácení peněz (Glamosljija, 2024).

Bark je aplikace rodičovské kontroly, která se vyznačuje neagresivním přístupem a vynikající kontrolou nad sociálními sítěmi. Monitoruje více než 30 platforem, včetně Instagramu, TikToku, Skypu a Snapchatu, a upozorňuje rodiče na potenciálně problematický obsah, aniž by narušovala soukromí dětí. Bark umožňuje blokovat aplikace a webové stránky, nastavovat pravidla pro konkrétní časová období a povolovat bezpečné vyhledávání. Nicméně, funkce správy času stráveného u obrazovky a sledování polohy jsou omezené. Na rozdíl od konkurenčních aplikací nenabízí živé sledování polohy, což činí tuto aplikaci vhodnější pro starší děti. Bark je intuitivní a snadno se instaluje na Android, iOS a ChromeOS. Aplikace postrádá telefonickou podporu a živý chat, ale nabízí e-mailovou podporu a chatbot pro základní dotazy. Neexistuje bezplatná zkušební verze ani záruka vrácení peněz (Glamoslíja, 2024).

Kaspersky Safe Kids je aplikace vyvinutá společností Kaspersky Lab, která slouží k monitorování a řízení digitálního chování dětí na různých zařízeních, jako jsou počítače, chytré telefony a tablety. Tato aplikace je kompatibilní s operačními systémy Windows, macOS, Android a iOS a umožňuje rodičům sledovat online aktivity svých dětí, nastavit omezení přístupu k určitým webovým stránkám nebo aplikacím a poskytuje upozornění, pokud se dítě pokusí přistupovat k nevhodnému obsahu nebo stránkám. Nabízí také funkce pro sledování polohy dítěte a nastavení časových limitů pro používání zařízení. Tímto způsobem pomáhá rodičům chránit své děti před online hrozbami a zajistit jejich bezpečnost na internetu (Kaspersky, b.d.)

Aplikace s omezením pro děti a mládež

Aplikace s omezením pro děti a mládež jsou navrženy tak, aby poskytovaly bezpečné online prostředí pro mladé uživatele. Tyto aplikace umožňují rodičům omezit přístup k nevhodnému obsahu, regulovat čas strávený na internetu a sledovat aktivity svých dětí. Tyto nástroje jsou klíčové pro zajištění digitální bezpečnosti a zdravého používání internetu pro děti a mládež. V následující části textu budou blíže popsány vybrané příklady těchto aplikací.

YouTube nabízí aplikaci **YouTube Kids**, která je speciálně navržena pro mladší uživatele a obsahuje obsah vhodný pro děti s rodičovskou kontrolou. Nabízí filtraci obsahu na základě věku, ruční schvalování videí rodiči, bezpečné vyhledávání a časová omezení pro sledování. Obsah je rozdělen do kategorií, jako jsou vzdělávací videa, hudba a kreativní aktivity. Rodiče mohou blokovat nevhodná videa nebo kanály, hlásit nevhodný obsah a monitorovat historii sledování svých dětí. YouTube Kids také omezuje interakce, jako jsou komentáře, aby chránila děti před nevhodnými nebo škodlivými komentáři. Kromě toho YouTube nabízí režim

"**YouTube Supervised**", který umožňuje rodičům spravovat obsah a nastavení pro starší děti a dospívající, poskytující více kontrol nad tím, co jejich děti mohou sledovat a jak dlouho mohou strávit na platformě (Defend Young Minds, 2021).

TikTok, populární platforma pro sdílení krátkých videí, nabízí několik nástrojů rodičovské kontroly a bezpečnostních opatření, které pomáhají chránit mladší uživatele. Funkce **Rodinné párování** umožňuje rodičům propojit svůj účet s účtem dítěte a nastavovat omezení na dobu používání aplikace, omezovat nevhodný obsah a spravovat soukromí účtu. TikTok také umožňuje rodičům kontrolovat, kdo může posílat zprávy dětem, a filtrovat nežádoucí komentáře. Tyto funkce poskytují rodičům kontrolu nad tím, jak jejich děti používají aplikaci a s kým interagují (Dvojklik, 2022).

Instagram nabízí několik bezpečnostních opatření a nastavení ochrany soukromí, které pomáhají chránit mladší uživatele. Jedním z klíčových prvků je možnost přepnout účet do soukromého režimu, což znamená, že pouze schválení sledující mohou vidět příspěvky uživatele. Instagram také umožňuje omezení přímých zpráv, což dává uživatelům kontrolu nad tím, kdo jim může posílat zprávy. Kromě toho mohou uživatelé a rodiče pomocí vestavěných nástrojů nebo aplikací třetích stran nastavit časové limity pro používání aplikace, čímž se snižuje riziko nadměrného trávení času na platformě (Dvojklik, 2022).

Family Center je nástroj vyvinutý pro komunikační aplikaci **Snapchat**, který umožňuje rodičům sledovat aktivity jejich dětí na této platformě. Tento nástroj poskytuje rodičům možnost monitorovat, s kým jejich děti komunikují, aniž by měli přístup k obsahu konkrétních zpráv. Hlavní funkce Family Center zahrnují možnost sledovat, s kým dítě komunikuje, prohlížet seznam přátel dítěte a nahlásit podezřelé kontakty. Pro používání Family Center si rodiče musí vytvořit vlastní účet na Snapchatu a následně požádat své dítě o propojení účtů, které dítě musí schválit. Tento nástroj je navržen tak, aby poskytoval rodičům více kontroly a bezpečnosti při používání sociálních médií jejich dětmi (Dvojklik, 2022).

Spotify nabízí verzi své aplikace určenou pro děti, známou jako **Spotify Kids**. Tato verze poskytuje přístup pouze k dětským písním a audioknihám a má uživatelské rozhraní přizpůsobené pro mladé uživatele. Rodiče mohou spravovat obsah a nastavit časové limity pro používání aplikace (Dvojklik, 2022).

Roblox je vybaven pokročilými nástroji pro rodičovskou kontrolu, které umožňují rodičům nastavovat limity na komunikaci a přístup ke specifickým typům her a obsahu. Automatické filtrování obsahu pomáhá chránit děti před nevhodnými interakcemi a škodlivým obsahem.

Kromě toho funkce Realms umožňuje rodičům vytvářet soukromé servery, kde mohou děti hrát pouze s vybranými přáteli, což výrazně zvyšuje bezpečnost při online hraní (Rutledge, 2023).

Minecraft nabízí robustní možnosti rodičovské kontroly, které zajišťují bezpečné hraní pro mladší uživatele. Rodiče mohou nastavovat limity na multiplayerové hry a kontrolovat, s kým jejich děti hrají. Funkce Realms umožňuje vytvářet soukromé servery, což poskytuje kontrolované prostředí pro hraní. Tato nastavení a možnosti pomáhají chránit děti před nevhodnými interakcemi a zajišťují bezpečné a zábavné prostředí (Rutledge, 2023).

Fortnite poskytuje širokou škálu nástrojů pro rodičovskou kontrolu, které pomáhají udržet bezpečnost dětí při hraní. Umožňuje rodičům nastavovat omezení pro komunikaci, přijímání přátelských žádostí a provádění nákupů ve hře. K dispozici jsou také nástroje pro nastavení časových limitů, které rodičům umožňují regulovat dobu, kterou děti tráví hraním. Tyto funkce zajišťují, že děti mohou hrát bezpečně a v rámci stanovených hranic (Rutledge, 2023).

Studie Ghoshe et. al (2018) poukazuje na rozpor mezi vnímáním bezpečnosti a dohledem ze strany dětí, které se vyjadřují k mobilním aplikacím pro rodičovskou kontrolu. Analýza recenzí těchto aplikací napsaných dětmi ukázala, že děti často vnímají tyto aplikace jako příliš omezující a narušující jejich soukromí. Tento pohled negativně ovlivňuje jejich vztahy s rodiči a pocit osobní svobody. Studie naznačuje potřebu vyváženějšího přístupu k návrhu těchto aplikací, který by zohlednil i perspektivu dětí.

3.4.3 Vzdělávací programy a kampaně

Druhá část podkapitoly se zabývá vzdělávacími iniciativami a osvětovými kampaněmi zaměřenými na prevenci online rizik pro děti. Tato část zkoumá různé programy a strategie vzdělávání dětí o bezpečném chování na internetu a poskytuje analýzu jejich účinnosti a dopadu na chování dětí online.

Projekt "**Bud' safe online**", spuštěný v roce 2018 firmou Avast ve spolupráci s Jiřím Králem, bývalým youtuberem, cílený na děti školního věku, teenagery a rodiče, poskytuje důležité informace a osvětové aktivity. Původně zaměřen na workshopy a přednášky, byl v roce 2020 rozšířen o interaktivní online kurz, který pokrývá témata jako bezpečné seznamování, hraní online her a rozpoznávání internetových podvodů. Klíčovou výhodou kurzu je jeho flexibilita, umožňující uživatelům vybírat obsah dle specifických potřeb. Materiál je prezentován srozumitelným jazykem, má atraktivní design a je doplněn videi, shrnutými a odkazy na další

zdroje. Absolvování kurzu trvá přibližně hodinu a je volně dostupný všem zájemcům (Šance dětem, 2021).

E-Bezpečí je projekt Univerzity Palackého v Olomouci, který se zaměřuje na prevenci kybernetické kriminality a podporu bezpečného chování na internetu. Projekt nabízí širokou škálu aktivit včetně vzdělávacích programů, workshopů, konzultací a podpory pro děti, rodiče a učitele. Hlavním cílem je zvýšit povědomí o bezpečném používání internetu, ochraně osobních údajů a prevenci kyberšikany. Díky vlastnímu výzkumu v oblasti internetové bezpečnosti přispívá projekt k lepší informovanosti veřejnosti a poskytuje efektivní odpovědi na aktuální výzvy v oblasti digitální bezpečnosti ve spolupráci se školami, veřejnými institucemi a neziskovými organizacemi (E-bezpečí, b.d.).

Safer Kids Online je globální iniciativa společnosti ESET, která se zaměřuje na zvyšování povědomí o kybernetické bezpečnosti mezi dětmi, rodiči a učiteli. Projekt poskytuje širokou škálu vzdělávacích materiálů, včetně článků, videí, interaktivních kvízů a her, které učí děti bezpečnému používání digitálních technologií. Safer Kids Online také nabízí podporu pro rodiče a pedagogy s návody, jak vést děti k bezpečnosti na internetu a jak se chránit před online hrozbami, přičemž obsah je pravidelně aktualizován, aby reflektoval aktuální kybernetické trendy a hrozby (Dvojklik, b.d.).

Internetem Bezpečně projekt je zaměřený na zvýšení povědomí o rizicích v online prostředí. Reaguje na nové hrozby a informuje o nich prostřednictvím webových stránek, facebookové stránky, odborných přednášek, publikací a konferencí. Cílovými skupinami jsou děti, mládež, rodiče, pedagogové, specialisté v oblasti prevence a další. Projekt využívá inovativní a interaktivní výukové metody k předcházení následkům kybernetických hrozeb a snížení protiprávního jednání v kyberprostoru (Internetem bezpečně, b.d.).

Chytrá škola je vzdělávací projekt realizovaný společností O2, který má za cíl zvýšit digitální gramotnost a internetovou bezpečnost mezi žáky, učiteli a rodiči. Poskytuje širokou škálu vzdělávacích materiálů, online kurzů, seminářů a interaktivních her, které pokrývají témata jako bezpečné chování na internetu, ochrana osobních údajů a rozpoznávání online hrozeb. Projekt podporuje školy v implementaci bezpečnostních strategií a nabízí nástroje pro rodiče k monitorování a regulaci online aktivit dětí. Chytrá škola pravidelně aktualizuje své materiály a spolupracuje s odborníky na kybernetickou bezpečnost, aby zajistila aktuálnost a praktickou využitelnost poskytovaných informací. Celkově projekt přispívá k prevenci kyberšikany, závislosti na internetu a dalších rizikových jevů, čímž podporuje bezpečné

a zodpovědné používání digitálních technologií mezi dětmi v České republice (O2 Chytrá škola, b.d.).

Projekt **Seznam se bezpečně** zahrnuje několik klíčových materiálů a aktivit, které mají za cíl zvýšit povědomí o bezpečnosti na internetu. Program nabízí tři vzdělávací filmy, které upozorňují na různá rizika spojená s používáním internetu, jako je anonymní seznamování, kyberšikana a dětská prostituce. Kromě filmů jsou k dispozici i krátké videospoty, například "*Křečci v síti*" pro mladší děti a "*Desatero s Benem*" pro starší. Tým projektu také pravidelně navštěvuje školy, kde odlehčenou formou představuje rizika internetu. Dále projekt nabízí divadelní inscenaci #jsi_user, která využívá autentický materiál z internetu a je určena pro žáky. Pro rodiče a učitele je k dispozici kniha "*Bezpečně na internetu*", která poskytuje přehlednou orientaci v problematice. Uživatelé internetu mohou využít i online poradnu, kde mohou získat radu nebo zkontrolovat něco podezřelého. V rámci projektu byly také provedeny studie rizikového chování dětí na internetu a kyberšikany učitelů, jejichž výsledky byly publikovány ve výzkumných zprávách (JSNS.cz, b.d.).

Kyberpohádky jsou vzdělávacím projektem Kybercentra, zaměřeným na zvýšení kybernetické bezpečnosti a digitálních dovedností dětí, mládeže a učitelů. Tento projekt, inspirovaný tradičními pohádkami, používá moderní technologie a příběhy, aby dětem ukázal různá nebezpečí kybernetického světa a jak se jim vyhnout. Příběhy jako Červená Karkulka s mobilním telefonem nebo kůzlátka s bezpečnostním kódem učí děti, jak se chovat bezpečně online. Kyberpohádky jsou k dispozici v elektronické podobě, jako kniha, audioverze, maňáskové divadlo a divadelní představení. Projekt byl oceněn řadou národních i mezinárodních cen za svůj přínos v oblasti kybernetické bezpečnosti a digitálního vzdělávání (Kybercentrum, b.d.).

Datová Lhota je animovaný seriál a zároveň webová platforma a výukový materiál určený pro učitele, který vznikl ve spolupráci České televize, Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy a společnosti CZ.NIC. V Datové Lhotě každá budova symbolizuje nějakou aplikaci nebo část počítače, a hlavní postavy, Kuba a Linda, provádějí děti městečkem, objevují s nimi různé aspekty digitálního světa a technologií. Projekt je navržen tak, aby pomohl dětem lépe porozumět fungování počítačů a bezpečnosti na internetu, a to formou, která je zábavná a interaktivní. Tento program je skvělým nástrojem pro učitele, kteří chtějí dětem přiblížit komplexní témata digitální gramotnosti a bezpečného chování online (EduTeam, 2023).

Google Interland je interaktivní vzdělávací hra vytvořená společností Google, jako součást iniciativy "*Be Internet Awesome*", která učí děti, jak se bezpečně pohybovat v online prostředí. Hra je rozdělena do čtyř lekcí, které postupně vedou děti k tomu, aby se staly tzv. Internetovými Úžasňáky. Témata, kterým se hra věnuje, zahrnují kyberšikanu, sdílení informací na sociálních sítích, phishing a hackerství. Je určena především pro děti školního věku od 7-11 let a je vizuálně přitažlivá. Interaktivní formát hry zahrnuje řadu zábavných úkolů a výzev, které děti řeší, což podporuje jejich aktivní zapojení a praktické učení. Hra je volně dostupná online a lze ji hrát na jakémkoli zařízení s webovým prohlížečem, včetně počítačů, tabletů a chytrých telefonů, bez nutnosti instalace (Šance dětem, 2021).

Internet Highway je interaktivní vzdělávací hra zaměřená na internetovou bezpečnost, vytvořená Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Hra je určena pro školní děti a pomocí virtuálních průvodců je seznamuje s tématy jako sociální sítě, autorská práva, kyberšikana a internetoví predátoři. Hráči procházejí různými hlavolamy, překážkami a akčními souboji a postupují do dalších úrovní. Hra také nabízí ke stažení paměťové karty (memory cards), které shrnují klíčové informace z každé sekce. Cílem je zapojit děti do vzdělávací aktivity zábavným způsobem. Hra je volně dostupná přes webový prohlížeč (E-bezpečí, 2021).

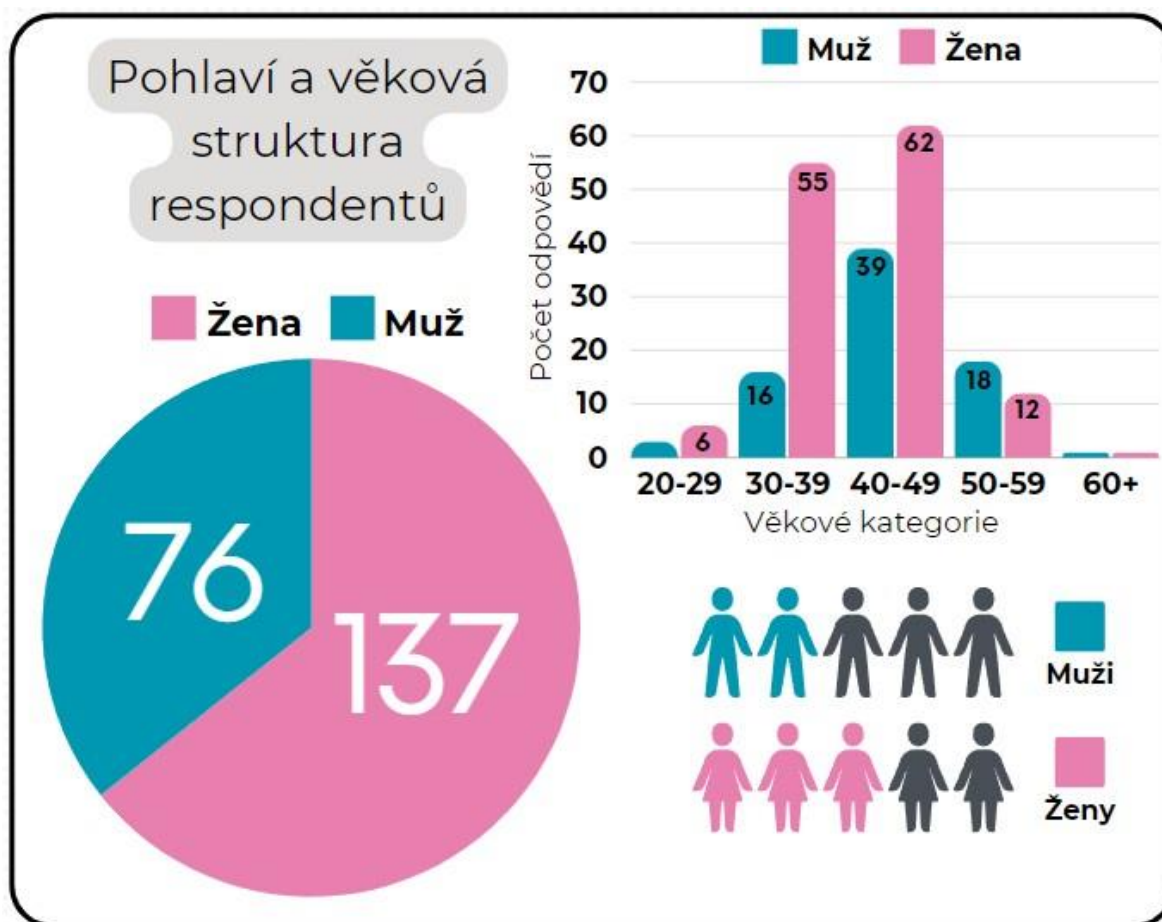
4 VÝZKUMNÁ ČÁST

4.1 Metodika zkoumání

Design výzkumné studie

Jako výzkumný design této studie byl zvolen kvantitativní přístup, konkrétně observační analytická průřezová studie. Specifické limitace této studie jsou podrobněji popsány v kapitole nazvané "Diskuse".

Zkoumaný soubor

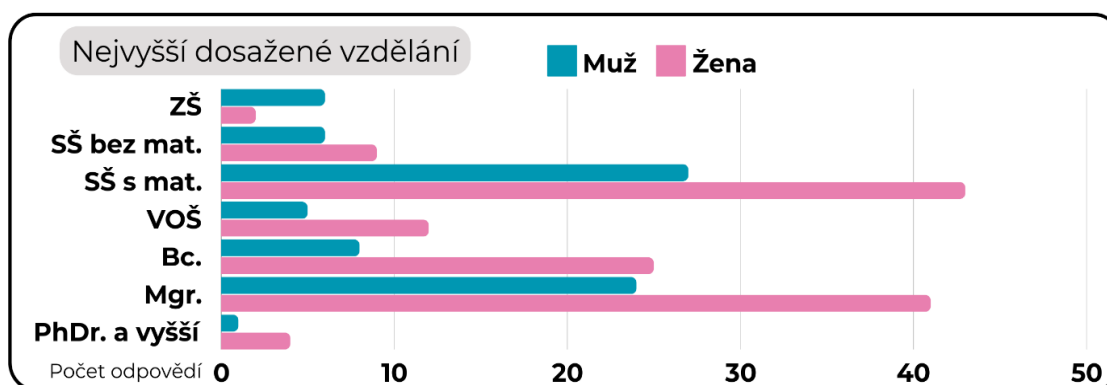
Graf 1: Pohlaví a věková struktura zkoumaného souboru.

Vzorek pro tuto studii byl sestaven podle specifických kritérií zařazení. Osoby zahrnuté do vzorku jsou rodiče nebo zákonní zástupci dětí ve věku od 4 do 18 let. Tato věková skupina byla zvolena na základě předpokladu, že děti a mládež v tomto věku jsou aktivní uživatelé internetu a mohou být vystaveny jeho rizikům. Demografické charakteristiky potřebné pro zařazení do studie zahrnovaly věk, pohlaví a vzdělání respondenta.

Vylučující kritéria zahrnovala několik specifických podmínek: absence právní odpovědnosti za dítě, nedostupnost internetu pro děti, nekompletní informace ve vyplněných dotaznících a také fakt, že respondent neměl v péči dítě mladší 18 let. Tato kritéria byla pečlivě vybrána s cílem zaručit, že shromážděná data budou relevantní a kvalitní, což je zásadní pro věrohodnost výsledků studie (Chráska, 2016). Z původních 237 odpovědí bylo 24 vyloučeno na základě těchto kritérií, což zanechalo 213 respondentů, jejichž data byla považována za vhodná pro další analýzu.

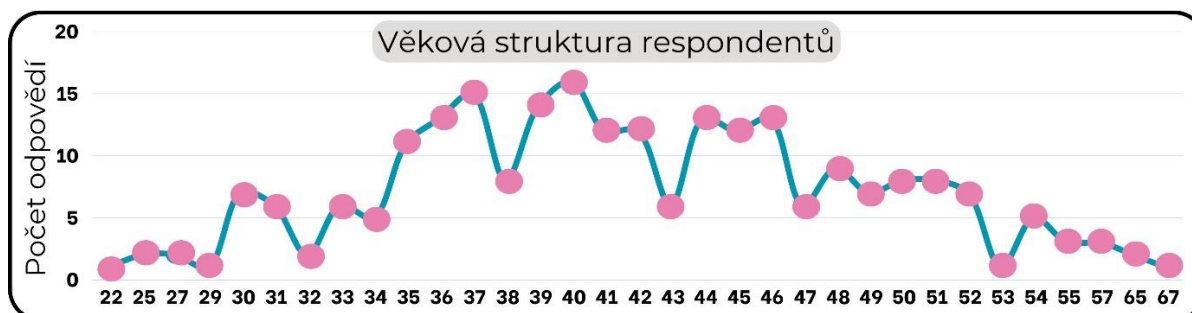
Vzorek zkoumaného souboru byl tvořen pomocí záměrného výběru, což znamená, že účastníci nebyli vybíráni náhodně, ale na základě cílených charakteristik, které odpovídají účelu studie. Plánovaná četnost souboru byla stanovena na minimálně 200 respondentů, aby byly zajištěny statisticky významné výsledky.

Celkově vzorek zahrnoval 213 respondentů, z nichž 136 bylo žen (63.8 %) a 77 mužů (36.2 %). Vzdělání respondentů bylo rozděleno následovně: nejvíce bylo respondentů se středním vzděláním s maturitou (70 osob, 61.4 % ženy a 38.6 % muži v této skupině), v kategorii vyššího odborného vzdělání byly ženy zastoupeny 70.6 % oproti 29.4 % mužům (17 osob), v kategorii vysokoškolského bakalářského vzdělání bylo 75.8 % žen a 24.2 % mužů (33 osob), magisterské vzdělání mělo 63.1 % žen a 36.9 % mužů (65 osob), a v doktorandských programech převažovaly ženy s 80 % oproti 20 % mužům (5 osob). Pouze v kategorii základního vzdělání převažovali muži (75 % mužů oproti 25 % ženám, celkem 8 osob).

Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání výběrového vzorku respondentů.

Průměrný věk respondentů byl 41,22 let s mediánem dosahujícím 41 let a standardní odchylkou 7,09 let. Rozsah věku respondentů je rozmanitý, s nejmladším účastníkem ve věku 22 let a nejstarším ve věku 67 let. I přesto, že se věková rozmanitost pohybuje od mladších dospělých až po seniory, většina respondentů je soustředěna kolem 40 let, což je typické pro demografickou skupinu středního věku. Modus, tedy nejčastější věk, v této populaci byl 37 let, což odhaluje homogenitu věkové struktury zkoumaného souboru.

Graf 3: Věková struktura výběrového vzorku respondentů.

Analýza dat ukázala, že v rámci zkoumaného vzorku 213 respondentů je nejčastějším počtem dětí do 18 let jedno dítě, což uvedlo 112 účastníků, představujících 52,6 % celkového počtu. Dalších 80 respondentů, což je 37,6 %, má dvě děti. Méně běžný počet tří dětí hlásí 16 dotazovaných, což tvoří 7,5 % souboru. Pouze 5 respondentů (2,3 %) má čtyři děti. Tato distribuce naznačuje, že většina rodin v našem vzorku preferuje menší počet dětí, což může odrážet širší sociální, ekonomické a kulturní trendy ovlivňující rozhodování rodin o velikosti své rodiny.

Uplatněná výzkumná metoda a nástroj ke sběru dat

V empirické části diplomové práce byla uplatněna kvantitativní metoda sběru dat, využívající nestandardizovaný dotazník. Dotazník vlastní konstrukce byl vytvořen specificky pro účely této studie a obsahoval jak uzavřené, tak otevřené otázky. Uzavřené otázky umožnily systematický sběr kvantitativních dat a snadné statistické zpracování, zatímco otevřené otázky poskytly prostor pro přesnější odpovědi, což přispělo k lepšímu porozumění zkoumaného tématu. Data byla shromažďována prostřednictvím kombinace CATI a CAWI metod, což optimalizovalo proces sběru dat a zvýšilo jeho efektivitu. Tento přístup umožnil efektivní a rychlý sběr dat od rozsáhlého počtu respondentů, což je klíčové pro vyhodnocení výzkumných otázek definovaných v této studii.

Popis a tvorba nástroje ke sběru dat

Dotazník, použitý jako hlavní nástroj pro sběr dat v naší studii, byl pečlivě strukturován do specifických sekcí, aby poskytl ucelený pohled na různé aspekty online bezpečnosti dětí. Každá část dotazníku byla navržena tak, aby shromažďovala konkrétní informace o zkušenostech, názorech a opatřeních, která rodiče přijímají k ochraně svých dětí v online prostředí.

Dotazník kombinoval uzavřené a otevřené otázky, čímž umožnil sběr kvantitativních dat prostřednictvím uzavřených otázek a zároveň poskytl prostor pro detailnější odpovědi v otevřených otázkách. **První sekce** dotazníku se zaměřila na obecné využívání internetu dětmi, včetně frekvence používání a preferovaných zařízení. **Druhá sekce** zkoumala vnímání rizik na internetu, zatímco **třetí sekce** se věnovala osobním zkušenostem s negativními jevy online. **Čtvrtá sekce** se týkala strategií bezpečnosti na internetu, následovaná **pátou sekcí** o roli škol a vzdělávacích programů v online bezpečnosti.

Závěrečná část dotazníku zjišťovala úroveň digitální gramotnosti rodičů a shromažďovala demografické informace. Navíc byly v poslední sekci zařazeny otevřené otázky a připomínky k tématu, které poskytly respondentům možnost sdílet další postřehy nebo specifické zkušenosti. Pro ty, kteří projeví zájem o získání výsledků studie, bylo na konci dotazníku možné zanechat emailovou adresu. Tato adresa bude použita výhradně pro účely zasílání požadovaných informací a nebudou sdíleny s třetími stranami. Pro úplnost je celý dotazník přiložen v *příloze č. 1*.

Při tvorbě některých otázek bylo čerpáno inspirace ze studií Kopeckého et al. (2022), týkajících se dané problematiky. Tento přístup umožnil hlubší porozumění, které aspekty bezpečnosti na internetu jsou pro rodiče nejdůležitější a jak se v online prostředí orientují. Celkově byl dotazník navržen tak, aby byl intuitivní a snadno přístupný pro všechny respondenty, s ohledem na různé úrovně jejich technologické zdatnosti. Odpovědi získané z tohoto dotazníku slouží výhradně jako základ pro detailní analýzu výzkumných otázek této diplomové práce.

Ověření využitelnosti nástroje pro zkoumaný soubor

Pro ověření využitelnosti nástroje byl vytvořen krátký formulář, který v rámci pilotního testování vyplnilo 5 respondentů z předběžného souboru. Tito respondenti byli vybráni tak, aby reprezentovali širokou škálu demografických charakteristik zkoumané populace, včetně

různého věku, pohlaví a vzdělání. Tento předběžný test nám umožnil identifikovat a následně odstranit potenciální nedostatky dotazníku před jeho širším nasazením.

Tabulka 1: Formulář pilotního testování dotazníku.

Otázka	Možnosti odpovědí	Odpovědi respondentů
Jak srozumitelné byly otázky v dotazníku?	1 (velmi nejasné) až 5 (velmi jasné)	5, 4, 3, 5, 5
Byla délka dotazníku přiměřená?	Ano / Ne	Ano, Ne, Ne, Ano, Ano
Kolik času vám trvalo vyplnění dotazníku?	(Otevřená odpověď)	10 min, 15 min, 14 min, 12 min, 7 min
Byly všechny otázky relevantní pro téma studie?	Ano / Ne	Ano, Ano, Ano, Ne, Ano
Chyběla vám v dotazníku nějaká důležitá otázka?	Ano / Ne	Ne, Ano, Ne, Ne, Ano
Měly otázky dostatek možností odpovědí?	Ano / Ne	Ano, Ne, Ano, Ne, Ano
Byl design dotazníku vizuálně přitažlivý?	Ano / Ne	Ano, Ano, Ano, Ano, Ano
Máte další komentáře nebo návrhy ke zlepšení?	(Otevřená odpověď)	Zkrátit některé sekce, Ne, Přidat více příkladů, Ne, Ne

Na základě zpětné vazby od respondentů, kterou jsme získali prostřednictvím tohoto krátkého formuláře, jsme provedli několik klíčových úprav v dotazníku. Tyto úpravy byly zaměřeny na zlepšení srozumitelnosti, relevance a celkové uživatelské přívětivosti dotazníku.

Zjistili jsme, že některé otázky v dotazníku neposkytovaly dostatek možností pro respondenty k vyjádření celého spektra jejich zkušeností a názorů. V reakci na to jsme rozšířili možnosti odpovědí v klíčových otázkách, aby byly zahrnuty různé perspektivy a situace, které mohou respondenti zažívat. Například při otázce na dobu používání internetu jsme přidali možnost "Nevím/nechci sdělit", což umožňuje respondentům zůstat v anonymitě, pokud si nejsou jisti nebo nechtějí sdílet přesný čas. Také byla u některých otázek přidána možnost "Jiné", což poskytuje respondentům prostor k vlastnímu vyjádření, pokud se jejich odpověď nevešla do předem stanovených možností.

S cílem zkrátit dobu potřebnou k vyplnění dotazníku a soustředit se na nejdůležitější oblasti naší studie, jsme odstranili některé otázky, které se ukázaly jako méně relevantní pro hlavní cíle této práce. Tento krok byl učiněn také na základě zpětné vazby, která naznačovala, že některé sekce dotazníku jsou vnímány jako příliš rozsáhlé nebo méně důležité.

Organizace a lokace sběru dat

Sběr dat pro výzkumnou část této práce probíhal v období od 10. března 2024 do 14. dubna 2024. Byl použit nestandardizovaný dotazník v online formě, který byl distribuován prostřednictvím platformy Survio. Instituce, které se zabývají tématem bezpečnosti dětí na internetu, byly osloveny pomocí emailu. Po obdržení souhlasu s účastí na výzkumné studii byl dotazník zaslán respondentům prostřednictvím přímého odkazu. Celkový počet získaných odpovědí činil 237. Respondenti vyplňovali dotazník online, přičemž měli možnost vyplnit jej kdykoliv a bez časového omezení. Instrukce k vyplnění dotazníku a informace o dobrovolné účasti byly uvedeny na začátku formuláře. Po ukončení sběru dat byly odpovědi exportovány z platformy Survio a následně převedeny do programu Microsoft Excel 2016 pro další analýzu.

Etické parametry

Během sběru dat byly dodržovány klíčové etické principy, které zajišťují ochranu práv a soukromí účastníků:

- Informovaný souhlas: Každý respondent byl před vyplněním dotazníku podrobně informován o cílech studie, o způsobech použití shromážděných dat a o dobrovolné povaze účasti. Bylo jim zdůrazněno, že mohou kdykoli odmítnout účast bez jakýchkoliv negativních důsledků a mají právo odmítnout odpovědět na jakoukoliv specifickou otázku.
- Anonymita a důvěrnost: V rámci studie byla garantována anonymita a důvěrnost všech odpovědí. Respondentům bylo sděleno, že nebudou shromažďovány žádné osobní údaje umožňující jejich identifikaci. Všechna data byla zpracována a prezentována tak, aby nebylo možné rozpoznat identitu jednotlivých respondentů.
- Ochrana osobních údajů: Při provádění studie byla důsledně zachována ochrana osobních údajů respondentů. Veškeré získané informace zůstaly důvěrné a byly použity výhradně pro účely této studie.

Postupy deskriptivního zpracování dat

Dotazníky byly distribuovány výhradně v online formě pomocí platformy Survio, která umožnila efektivní sběr a následné zpracování dat. Vyplněné dotazníky byly automaticky ukládány do elektronické databáze v Surviu, což zajistilo vysokou míru přesnosti a eliminaci chyb spojených s manuálním zadáváním. Po sběru dat byla provedena důkladná kontrola

kvality, během níž byla data prohlédnuta na přítomnost neúplných odpovědí a nesrovnalostí (Chráška, 2016).

Pro deskriptivní analýzu byla použita řada statistických parametrů, které byly vybrány s ohledem na typ získaných dat:

- **Četnost** (Frequency): Tento parametr byl využit k určení počtu výskytů jednotlivých odpovědí na otázky. Výpočet četnosti umožnil identifikaci nejčastějších odpovědí a vzorců chování mezi respondenty.
- **Relativní četnost** (Relative Frequency): Procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí v celkovém souboru dat bylo klíčové pro porovnání různých kategorií a identifikaci dominantních trendů.
- **Medián** (Median): Medián byl použit např. pro analýzu věku dětí a rodičů. Tento parametr poskytuje střední hodnotu datového souboru a je méně ovlivněn extrémními hodnotami.
- **Modus** (Mode): Modus byl také použit pro analýzu věku dětí a rodičů, neboť tento parametr ukazuje nejčastěji se vyskytující hodnotu v datovém souboru.
- **Standardní odchylka** (Standard Deviation): Tento parametr byl aplikován na intervalová a poměrová data, jako je počet hodin, které děti tráví online, a slouží k měření rozptýlenosti dat od jejich průměru.

Pro deskriptivní zpracování dat byl využit software Microsoft Excel, který poskytuje širokou škálu nástrojů pro statistickou analýzu a vizualizaci dat. Proces zahrnoval několik klíčových kroků. Data z online dotazníků byla nejprve exportována z platformy Survio do Excelu ve formátu XLSX. V Excelu byly vytvořeny strukturované tabulky, které organizovaly a systematizovaly data, přičemž každá otázka dotazníku měla svou vlastní tabulku. Specificky pro věk dětí a rodičů byly vypočteny medián a modus, aby bylo možné určit střední hodnotu a nejčastěji se vyskytující věkové kategorie. Data byla vizualizována pomocí různých grafů a tabulek, které usnadnily interpretaci výsledků a umožnily lepší porozumění vztahům mezi proměnnými. Kontingenční tabulky byly použity k uspořádání a srovnání četností kategoriálních dat. Sloupcové diagramy a výsečové grafy poskytly vizuální reprezentaci distribuce a proporcí různých kategorií. Tyto metody vizualizace umožnily efektivní prezentaci a interpretaci zjištěných údajů.

Formulace výzkumných otázek a hypotéz ke statistickému testování

Pro dosažení cílů této práce byly stanoveny specifické výzkumné otázky, které se zaměřují na různé aspekty používání internetu dětmi, vnímání rizik rodiči, ochranné strategie a nástroje, roli škol a digitální gramotnost rodičů. Na základě těchto výzkumných otázek byly formulovány následující hypotézy, které budou dále ověřovány pomocí statistických metod.

Výzkumné otázky:

1. Jaká je frekvence a délka používání internetu dětmi a jaká zařízení nejčastěji používají pro připojení k internetu?
2. Jaký je rozdíl v průměrném čase stráveném na internetu dětmi mezi různými úrovněmi vzdělání rodičů během pracovních dnů a víkendů?
3. Jaká jsou největší rizika na internetu podle vnímání rodičů a jaké negativní zkušenosti děti na internetu zažily?
4. Jaké ochranné strategie a nástroje rodiče nejčastěji používají k ochraně dětí na internetu a o jakých tématech v souvislosti s bezpečností na internetu s dětmi diskutují?
5. Existuje rozdíl v míře aplikace rodičovské kontroly nad online aktivitami dětí mezi matkami a otci?
6. Jak rodiče hodnotí školní vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost na internetu a jakou formu podpory v této oblasti od škol očekávají?
7. Jak se liší vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu mezi matkami a otci?
8. Jak rodiče hodnotí svou digitální gramotnost a připravenost chránit své děti na internetu, jaké překážky vnímají při této ochraně a jaké zdroje informací využívají k získání potřebných informací o ochraně dětí na internetu?
9. Jaký je rozdíl ve vnímání bezpečnosti internetu mezi rodiči, kteří se zúčastnili preventivního programu, a těmi, kteří se nezúčastnili?

Hypotéza č. 1: *Rodiče s vyšším vzděláním umožňují svým dětem trávit na internetu průměrně méně času než rodiče s nižším vzděláním.*

- **Nulová hypotéza (H₀):** Neexistují statisticky významné rozdíly v průměrném čase stráveném na internetu dětmi mezi různými úrovněmi vzdělání rodičů a mezi pracovními a víkendovými dny.

- **Alternativní hypotéza (1HA):** Existují statisticky významné rozdíly v průměrném čase stráveném na internetu dětmi mezi různými úrovněmi vzdělání rodičů nebo mezi pracovními a víkendovými dny. Interpretace Výsledků

Hypotéza č. 2: *Matky aplikují rodičovskou kontrolu nad online aktivitami svých dětí častěji než otcové.*

- **Nulová hypotéza (2H0):** Neexistuje závislost mezi pohlavím rodiče (matka/otec) a tím, zda provádí kontrolu online aktivit svých dětí.
- **Alternativní hypotéza (2HA):** Existuje závislost mezi pohlavím rodiče (matka/otec) a tím, zda provádí kontrolu online aktivit svých dětí.

Hypotéza č. 3: *Matky vnímají školní vzdělávací programy a nástroje pro ochranu dětí na internetu jako dostatečně efektivní častěji než otcové.*

- **Nulová hypotéza (3H0):** Pohlaví rodičů neovlivňuje jejich vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu.
- **Alternativní hypotéza (3HA):** Pohlaví rodičů ovlivňuje jejich vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu.

Hypotéza č. 4: *Rodiče, kteří se zúčastnili preventivního programu, vnímají internet jako bezpečnější než ti, kteří se nezúčastnili.*

- **Nulová hypotéza (4H0):** Není statisticky významný rozdíl ve vnímání bezpečnosti internetu mezi rodiči, kteří se zúčastnili preventivního programu, a těmi, kteří se nezúčastnili.
- **Alternativní hypotéza (4HA):** Rodiče, kteří se zúčastnili preventivního programu, vnímají internet jako bezpečnější než ti, kteří se nezúčastnili.

Metody statistického zpracování dat

První použitou metodou byl chí-kvadrát test nezávislosti, který se používá pro kontingenční tabulky a zkoumá, zda existuje statisticky významný vztah mezi dvěma kategoriálními proměnnými. Tento test porovnává očekávané a pozorované frekvence v kontingenční tabulce a určuje, zda jsou rozdíly mezi těmito frekvencemi dostatečně velké na to, aby byly považovány za statisticky významné. Jako druhá metoda byla použita dvoufaktorová ANOVA, která se použila k analýze vlivu vzdělání rodičů a typu dne (pracovní vs. víkendové) na průměrný čas

strávený na internetu dětmi v hodinách. Dvoufaktorová ANOVA umožňuje zkoumat hlavní efekty každého faktoru (vzdělání a typ dne) a jejich interakci, což poskytuje komplexní pohled na to, jak tyto faktory ovlivňují závislou proměnnou. Tento test pomáhá určit, zda existují statisticky významné rozdíly v průměrném čase stráveném na internetu mezi různými skupinami rodičů s odlišným vzděláním a mezi pracovními a víkendovými dny.

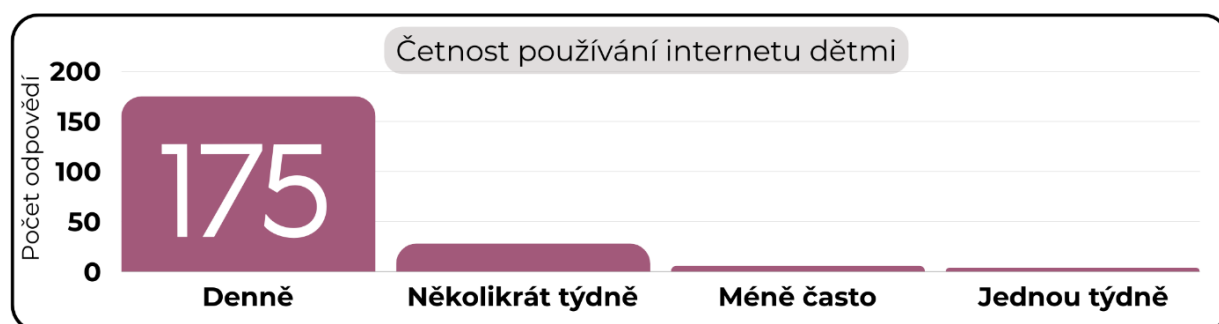
4.2 Výsledky deskriptivního zpracování dat

Následující část se zaměřuje na analýzu dat ohledně používání internetu dětmi, vnímání rizik na internetu, ochranných strategií, rolí škol a vzdělávacích programů a přístupů rodičů k digitální gramotnosti a ochraně dětí. Data jsou prezentována pomocí grafů a tabulek pro lepší vizuální přehlednost a interpretaci výsledků. Tato část je strukturována podle jednotlivých oblastí zájmu, které odpovídají výzkumným otázkám a konkrétním dotazníkovým položkám. Tento přístup umožňuje systematické a přehledné představení výsledků, které je snadno srozumitelné. Všechny grafy a tabulky v této studii byly vytvořeny autorem na základě vlastního zpracování dat.

Oblast 1: Obecné používání internetu dětmi

VO č. 1: Jaká je frekvence a délka používání internetu dětmi a jaká zařízení nejčastěji používají pro připojení k internetu?

Otázka č. 1: Jak často Vaše děti používají internet?

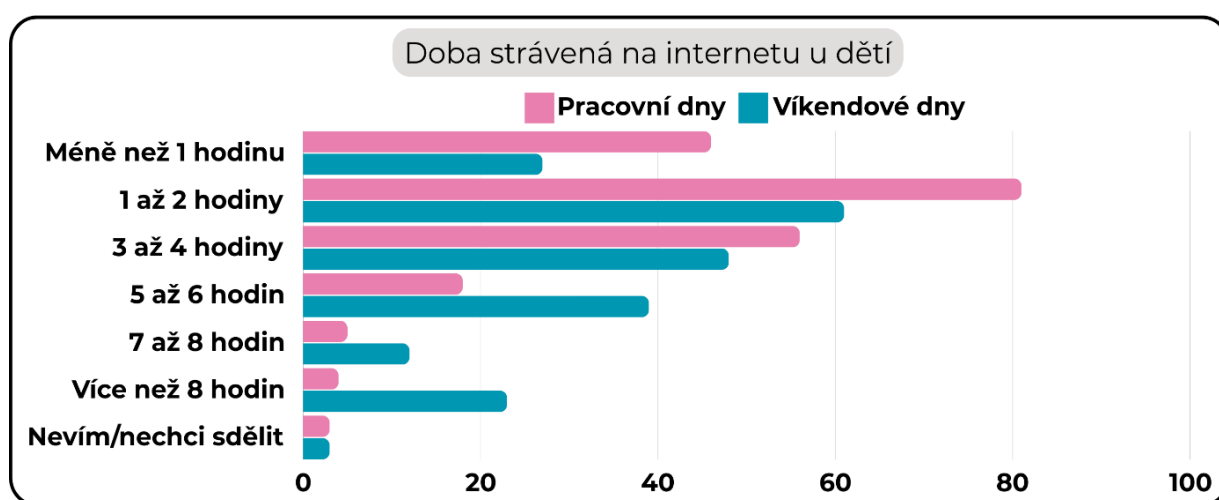

Graf 4: Četnost frekvence používání internetu dětmi.

První dotazníková položka se zaměřovala na frekvenci používání internetu dětmi respondenty. Analýza dat ukázala, že většina respondentů uvádí, že jejich děti používají internet denně (82,16 %). To naznačuje, že pro většinu dětí je internet běžnou součástí jejich každodenního života, ať už pro vzdělávací účely, zábavu nebo sociální interakci. Další čtenější skupinou jsou respondenti, kteří uvádějí, že jejich děti používají internet několikrát týdně (13,15 %). Tento trend může odpovídat dětem, které internet využívají spíše sporadicky, např.

pro konkrétní úkoly nebo komunikaci. Menší skupina respondentů (2,82 %) uvedla, že jejich děti využívají internet ještě méně často. To může naznačovat omezený přístup k internetovým zdrojům nebo záměrné omezení ze strany rodičů. Nejméně četnou skupinou jsou respondenti, kteří uvádějí, že jejich děti používají internet jen jednou týdně (1,88 %). Tento údaj naznačuje, že existují domácnosti, kde není internet považován za důležitý prvek denní rutiny dětí nebo kde je přístup k internetovým službám velmi restriktivní. Respondenti, kteří ve svých odpovědích uvedli "Nikdy", byli z analýzy vyřazeni, jelikož jejich data byla považována za nerelevantní. Tyto odpovědi tedy nebyly zahrnuty do procentuálních výpočtů.

Otázka č. 2: Kolik hodin denně průměrně tráví Vaše děti na internetu?

Graf 5: Četnost doby strávené na internetu dětmi v hodinách dle typu dne.

Tabulka 2: Četnost doby strávené na internetu dětmi v hodinách dle pohlaví rodičů a typu dne.

Doba strávená na internetu dětmi	Pracovní dny				Víkendové dny			
	Žena		Muž		Žena		Muž	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Méně než 1 hodinu	30	22,06	16	20,78	14	10,29	13	16,88
1 až 2 hodiny	58	42,65	23	29,87	44	32,35	17	22,08
3 až 4 hodiny	34	25,00	22	28,57	39	28,68	9	11,69
5 až 6 hodin	7	5,15	11	14,29	19	13,97	20	25,97
7 až 8 hodin	5	3,68	0	0,00	7	5,15	5	6,49
Více než 8 hodin	1	0,74	3	3,90	12	8,82	11	14,29
Nevím/nechci sdělit	1	0,74	2	2,60	1	0,74	2	2,60
Celkový počet	136	100	77	100	136	100	77	100

n = absolutní četnost % = relativní četnost

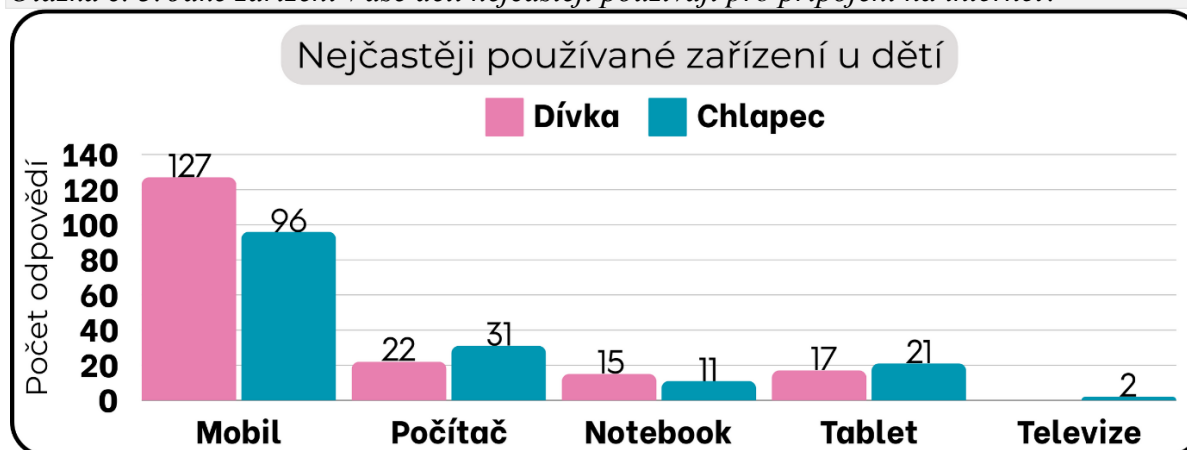
Z tabulky výše je jasné, že děti stráví nejvíce času na internetu v rozmezí 1 až 2 hodin jak během pracovních dnů, tak o víkendech, s tím, že tato tendence je výraznější u respondentek-

žen než u respondentů-mužů. Tento vzorec poukazuje na to, že většina dětí má omezenou nebo regulovanou dobu strávenou na internetu, což by mohlo odrážet vědomé rozhodnutí rodičů omezení času jejich dětí na digitálních zařízeních.

Během víkendů je patrné zvýšení v počtu dětí, které jsou na internetu déle, přičemž 3 až 4 hodiny a 5 až 6 hodin strávených online je více běžných. Zvýšení času stráveného na internetu může souviset s volnějším časovým rozvrhem dětí, když nejsou vázány školními povinnostmi. Zajímavé je, že u kategorie 5 až 6 hodin online jsou údaje pro ženy víkendové dny podstatně vyšší než u mužů, což může ukazovat na větší flexibilitu nebo větší výskyt online aktivit u dětí ženských respondentů během víkendu. Zatímco data mohou odrážet skutečné chování, může zde hrát roli také to, jak muži a ženy vnímají a reportují činnosti svých dětí. U obou pohlaví je ale evidentní, že nejvíce času stráveného dětmi na internetu je během víkendu.

Analýza odhalila rozdíly v odhadech rodičů ohledně času, který jejich děti tráví na internetu během pracovních dnů a víkendů. Podle matek tráví jejich děti na internetu průměrně 2,25 hodiny denně v pracovních dnech, zatímco otcové odhadují tento čas na 2,69 hodiny. O víkendech uvádějí matky, že jejich děti stráví online v průměru 3,49 hodiny, zatímco otcové odhadují průměr na 4,03 hodiny. Tento vzorec naznačuje, že děti mají o víkendech více času na online aktivity. Při spojení dat z obou skupin respondentů vychází, že děti tráví na internetu v průměru 2,41 hodiny denně během pracovních dnů a 3,68 hodiny denně během víkendů. Tyto výsledky poukazují na význam monitorování a regulace online aktivit dětí, zejména během méně strukturovaných dnů, jako jsou víkendy, kdy mají děti více volného času.

Otázka č. 3. Jaké zařízení Vaše děti nejčastěji používají pro připojení na internet?

Graf 6: Četnost nejčastěji používaného zařízení pro připojení na internet dle pohlaví dětí.

Mobilní telefony jsou nejpoužívanějším zařízením pro online aktivity dětí, s výskytem u 139 z nich, což odpovídá 65,3 %. Na druhém místě se umístil stolní počítač, který preferuje

33 respondentů, tedy 15,5 %. Tablety byly zvoleny 24 respondenty, což představuje 11,3 %, zatímco přenosné počítače (notebooky) používá 15 dětí, což je 7 %. Jiná zařízení blíže specifikovaná jako televize jsou využívána pouze 2 respondenty, což odpovídá 0,9 % účastníků průzkumu.

Rozdíly v preferencích zařízení mezi dívkami a chlapci jsou patrné. Zatímco 70,17 % dívek nejčastěji sahá po mobilním telefonu pro své online aktivity, u chlapců je tento podíl nižší, s 59,63 %. Naopak, stolní počítače jsou oblíbenější mezi chlapci, kde je tento podíl 19,25 %, což může odrážet jejich vyšší zájem o hraní počítačových her nebo aktivity vyžadující větší obrazovku a výkon. Dívky na druhé straně používají stolní počítače méně často, pouze 12,15 % z nich. Tablety a notebooky jsou obecně méně preferované, avšak u dívek jsou tyto zařízení populárnější než u chlapců. Zajímavě je, že televize jako zařízení pro online aktivity je téměř zcela nepoužívané, s velmi nízkým zastoupením v obou skupinách.

Dívky mají tendenci preferovat zařízení, která podporují komunikaci a sociální interakce, zatímco chlapci vyhledávají zařízení umožňující intenzivnější interakci a vizuální zážitky, což odráží jejich větší zájem o hraní her. Tyto rozdíly mohou mít významný dopad na způsob, jakým jsou online aktivity dětí realizovány a vnímány.

Otázka č. 4: Má Vaše dítě ve svém telefonu trvalý přístup na internet nezávisle na Wi-Fi?

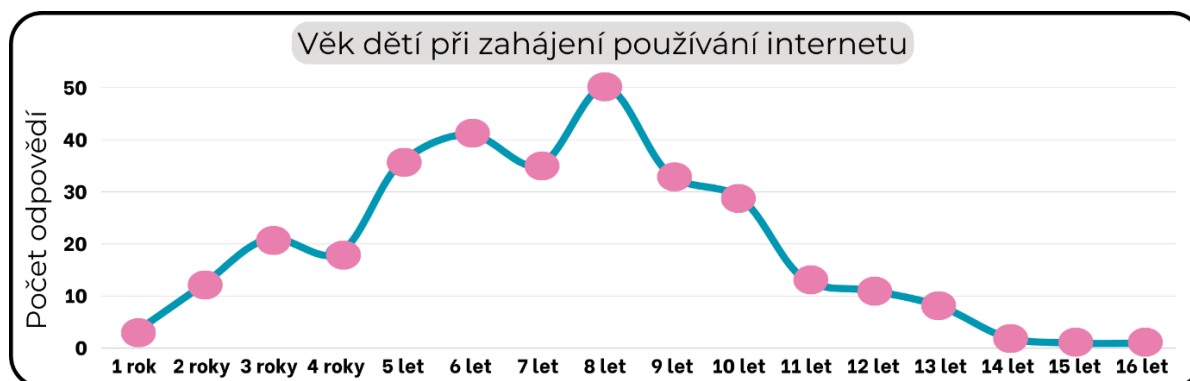

Graf 7: Četnost trvalého přístupu dětí k internetu bez nutnosti Wi-Fi připojení.

Z analýzy odpovědí 213 respondentů o trvalém přístupu jejich dětí k internetu vyplynulo, že 43 % dětí respondentů má stálý přístup k internetu bez nutnosti Wi-Fi, což ukazuje na širokou dostupnost mobilních dat mezi těmito dětmi. Naopak, dalších 44 % respondentů odpovědělo, že připojení jejich dětí je závislé na přístupu k internetu prostřednictvím Wi-Fi, což může omezovat jejich online aktivity na určité lokace. Menší skupina, 11 % respondentů, uvedla, že jejich děti vůbec nemají mobilní telefon, a tedy nejsou schopny přistupovat k internetu mobilně. Pouze 1 % respondentů uvedlo, že jejich dítě má telefon, ale bez přístupu na internet, což může odrážet rodičovská omezení nebo jiné důvody pro blokování internetového připojení. Téměř všichni respondenti mají jasno o přístupu svých dětí k internetu, s výjimkou méně než 1 %,

kteří si nejsou jisti. Tyto údaje naznačují, že většina dětí má alespoň nějakou formu přístupu k internetu, což má důležité důsledky pro jejich schopnost využívat online vzdělávací zdroje a pro volnočasové aktivity, stejně jako pro potřebu rodičovského dohledu.

Otázka č. 5: V jakém věku začaly Vaše děti používat internet?

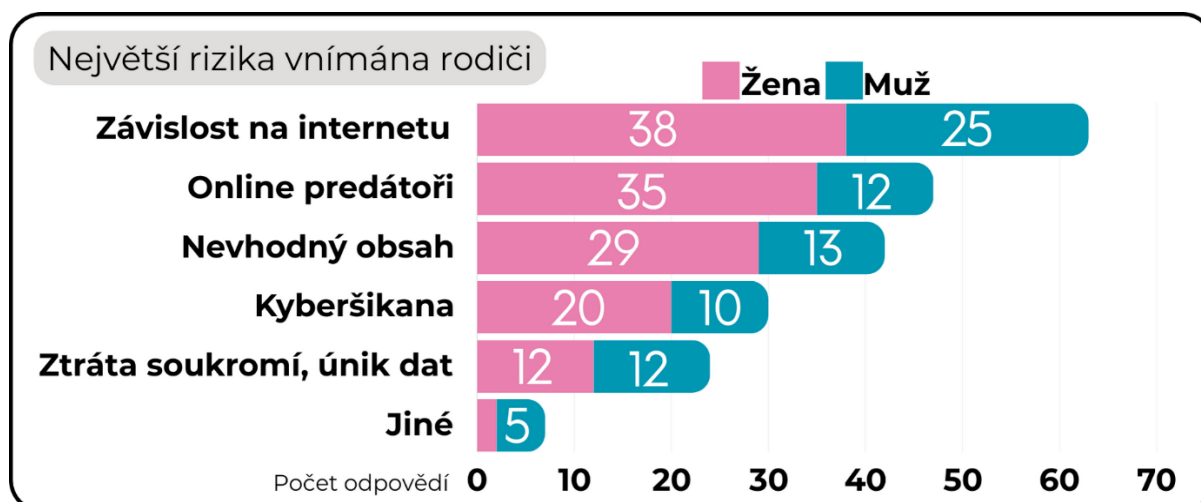
Graf 8: Četnost nejčastěji zmiňovaného věku dětí pro první používání internetu.

Analýza věku, ve kterém děti poprvé začínají používat internet, ukázala, že průměrný věk je 7.19 let s mediánem 7 let. Nejčastější hodnota věku (modus), ve kterém děti začínají používat internet, je 8 let. Rozptyl hodnot je 8.08 a směrodatná odchylka 2.84, což naznačuje, že ačkoliv existuje variabilita ve věku prvního používání internetu, většina hodnot je koncentrována kolem průměru. Tyto výsledky poukazují na fakt, že většina dětí získává přístup k internetu již v mladém školním věku.

Oblast 2: Vnímání rizik na internetu

VO č. 2: Jaká jsou největší rizika na internetu podle vnímání rodičů a jaké negativní zkušenosti děti na internetu zažily?

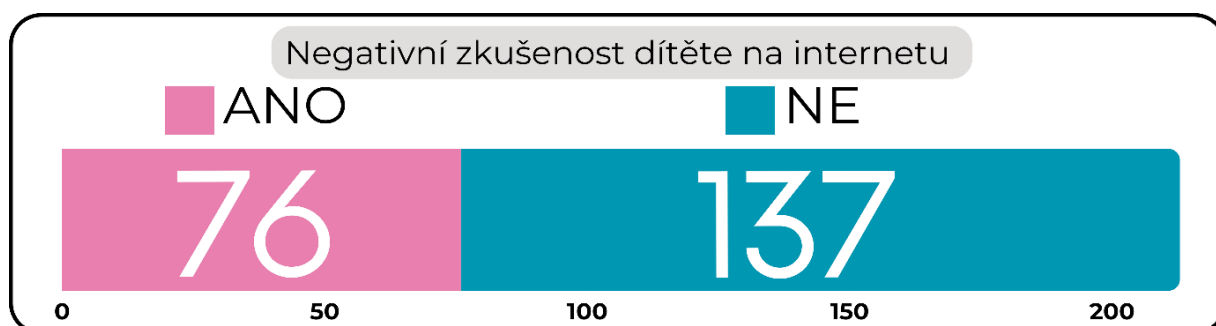
Otázka č. 6: Jaká rizika na internetu Vás nejvíce znepokojují ve vztahu k vašim dětem?

Graf 9: Četnost hlavních obav rodičů ohledně používání internetu dětmi dle jejich pohlaví.

Data odhalují, že rodiče se nejvíce obávají závislosti na internetu a digitálních zařízeních, což je s celkovým počtem 63 případů (29,6 %) nejčastěji zmiňované riziko. Z pohledu pohlaví představují ženy větší podíl těchto obav než muži. Online predátoři jsou druhým největším rizikem s 47 záznamy (22 %), přičemž ženy opět častěji, než muži označují tuto obavu. Nevhodný obsah, se 42 zmínkami (19,7 %), a kyberšikana, s 30 případy (14,1 %), jsou dalšími významnými oblastmi obav, s vyšším počtem hlášení od žen. Ztráta soukromí a únik osobních dat jsou rovnoměrně rozděleny mezi muže a ženy, s celkovým počtem 24 (11,3 %).

Otázka č. 7: Mělo Vaše dítě někdy negativní zkušenost na internetu?

Graf 10: Četnost negativní zkušenosti dětí na internetu.

Z celkového počtu respondentů uvedlo 137 osob, což představuje 64,3 %, že jejich děti nikdy neměly negativní zkušenost na internetu. Naopak 76 respondentů (35,7 %) potvrdilo, že jejich děti zažily na internetu nějakou formu negativní zkušenosti. Tyto výsledky mohou naznačovat, že rodiče nejsou vždy informováni o všech online aktivitách svých dětí, a proto může být skutečný počet dětí s negativními zkušenostmi vyšší.

Tabulka 3: Četnost typů negativních zkušeností dětí na internetu dle pohlaví rodičů.

Typ negativní zkušenosti	Žena		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Kyberšikana	4	2,94	5	6,49	9	4,23
Nevhodný obsah	20	14,71	25	32,47	45	21,13
Kontakt s neznámou osobou s nevhodnými záměry	4	2,94	9	11,69	13	6,10
Oběť podvodu nebo phishingu	5	3,68	11	14,29	16	7,51
Sociální tlak ze sítí	8	5,88	9	11,69	17	7,98
Jiné zkušenosti	3	2,21	3	3,90	6	2,82

n = absolutní četnost % = relativní četnost

Podle získaných dat 45 respondentů (21,1 %) uvedlo, že se jejich děti setkaly s nevhodným obsahem, jako je násilí nebo pornografie. Sociální tlak ze sociálních sítí zažily děti 17

respondentů (8 %), zatímco podvodu nebo phishingovému útoku čelily děti 16 respondentů (7,5 %). Nevhodný kontakt od neznámé osoby měly děti 13 respondentů (6,1 %), a kyberšikanu zažily děti 9 respondentů (4,2 %). Další negativní zkušenosti uvedlo 6 respondentů (2,8 %).

Byly také zaznamenány specifické negativní zkušenosti, které respondenti uvedly mimo standardizované kategorie. Mezi tyto zkušenosti patřily:

- Hate na tvorbu dítěte: Dítě bylo terčem nenávistných komentářů na svou tvorbu.
- Nátlak influencerů: Dítě bylo pod vlivem influencerů, kteří ho nutili kupovat produkty, což vedlo dokonce i ke krádežím doma.
- Neférové jednání při hraní her: Dítě zažilo neférové jednání při hraní online her, což vedlo k diskuzi a omezení hraní her.
- Nejistota rodičů: Rodiče neměli jistotu, zda dítě zažilo nějaké negativní zkušenosti online, protože neměli dostatečnou kontrolu nad jeho aktivitami.
- Publikování nevhodného obsahu: Dítě publikovalo nevhodný obsah na internet.
- Časté nechtěné volání: Dítě bylo obtěžováno častými nechtěnými voláními od spolužáků prostřednictvím WhatsApp skupiny, která zahrnovala až 30 hovorů denně.

Tyto zkušenosti ukazují na různorodost problémů, se kterými se děti mohou setkat v online prostředí, a zdůrazňují nutnost individuálního přístupu k jejich řešení.

Otázka č. 8: Měli jste někdy Vy osobně negativní zkušenost na internetu?

Graf 11: Četnost osobní negativní zkušenosti rodičů na internetu.

Z celkového počtu 213 respondentů uvedlo 71 rodičů (33,33 %), že se osobně setkali s nějakou negativní zkušeností na internetu, zatímco 142 rodičů (66,67 %) uvedlo, že se s žádnou negativní zkušeností nesetkali. Tento graf ukazuje, že více než třetina rodičů má osobní negativní zkušenosti s internetem, což může ovlivňovat jejich vnímání rizik spojených s online aktivitami jejich dětí. Mezi nejčastější negativní zkušenosti rodičů patří phishingové útoky, pokusy o podvody a scamy, nenávistné komentáře a pomluvy na sociálních sítích, setkání s nevhodným obsahem jako je pornografie a násilí, zneužití osobních dat včetně odcizení hesel

a pokusů o přístup k bankovním účtům, a zkušenosti s kyberšikanou a obtěžováním často prostřednictvím sociálních médií a chatovacích platforem.

Otázka č. 9: Považujete internet za bezpečné místo?

Tabulka 4: Vnímání bezpečnosti internetu dle pohlaví rodičů.

Odpověď	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Ano, vždy.	0	0,00	2	2,60	2	2,60
Spíše ano, s výhradami.	32	23,53	29	37,66	61	28,64
Spíše ne, mnoho rizik.	73	53,68	33	42,86	106	49,77
Ne, nikdy.	30	22,06	12	15,58	42	19,72
Nevím/Nemohu posoudit.	1	0,74	1	1,30	2	0,94
Celkový počet	136	100	77	100	213	100

n = absolutní četnost % = relativní četnost

Z analýzy odpovědí 213 respondentů na otázku, zda považují internet za bezpečné místo, vyplynulo následující rozdělení: 2 muži (2,60 %) uvedli, že internet vždy považují za bezpečný, zatímco žádná žena tuto odpověď neuvédla. Odpověď "Spíše ano, ale s určitými výhradami" zvolilo 29 mužů (37,66 %) a 32 žen (23,53 %). Internet jako rizikové prostředí vnímá 33 mužů (42,86 %) a 73 žen (53,68 %). Odpověď "Ne, nikdy" uvedlo 12 mužů (15,58 %) a 30 žen (22,06 %). Pouze 1 muž (1,30 %) a 1 žena (0,74 %) odpověděli "Nevím/Nemohu posoudit".

Celkově tedy 2,60 % respondentů uvedlo, že internet vždy považují za bezpečný, 27,23 % odpovědělo "Spíše ano, ale s určitými výhradami", 49,77 % respondentů vnímá internet jako rizikové prostředí, 19,72 % uvedlo, že internet nikdy nepovažují za bezpečný, a 0,94 % respondentů si není jistých nebo nemůže posoudit. Většina respondentů, zejména žen, vnímá internet jako rizikové prostředí, zatímco jen malá část, převážně mužů, ho považuje za vždy bezpečný. Muži mají tendenci vidět internet jako méně rizikový než ženy. Tento rozdíl může být způsoben rozdíly v osobních zkušenostech, povědomí o rizicích nebo přístupu k informacím o online bezpečnosti.

Otázka č. 10: Sdílel/a jste někdy fotografie, videa či jiné informace o svém dítěti na internetu?

Tabulka 5: Frekvence a způsoby sdílení informací o dětech na internetu dle pohlaví rodičů.

Odpověď	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Ano, ale jen zřídka, s omezeným okruhem lidí.	63	46,32	23	29,87	86	40,38

Ano, ale pouze na platformách s vysokou úrovní soukromí.	12	8,82	7	9,09	19	8,92
Ano, pravidelně sdílím.	2	1,47	3	3,90	5	2,35
Ne, ale v minulosti jsem sdílel/a.	19	13,97	10	12,99	29	13,62
Ne, nikdy nesdílím informace o dětech online.	40	29,41	34	44,16	74	34,74
Celkový počet	136	100	77	100	213	100

Podle analýzy odpovědí respondentů na otázku o sdílení informací o svých dětech na internetu vyplynulo, že většina rodičů je velmi obezřetná při sdílení osobních údajů svých dětí online. Největší skupina, 40,4 % respondentů, sdílí informace jen zřídka a s omezeným okruhem lidí. Téměř stejně významná část, 34,7 %, se rozhodla informace o svých dětech na internetu vůbec nesdílet. Menší skupiny rodičů využívají platformy s vysokou úrovní soukromí (8,9 %) nebo sdílejí informace pravidelně (2,3 %), což odráží různé úrovně důvěry v online prostředí a povědomí o internetových rizicích. Tyto nálezy ukazují, že rodiče vážně přistupují k ochraně osobních údajů svých dětí a pečlivě zvažují rizika a výhody online sdílení.

Z analýzy dat dle pohlaví vyplynulo, že muži a ženy mají v tomto ohledu odlišné přístupy. Ženy jsou opatrnější, přičemž 46,32 % sdílí informace pouze zřídka a s omezeným okruhem lidí. Naopak, 44,16 % mužů nesdílí informace o svých dětech vůbec, ve srovnání s 29,41 % žen, což ukazuje na silnější tendenci mužů chránit soukromí. Pravidelné sdílení informací je minimální u obou pohlaví, s 3,90 % u mužů a 1,47 % u žen. Tyto rozdíly mohou odrážet různé přístupy k rizikům a bezpečnostním opatřením na internetu. Vyšší míra sdílení informací mezi ženami může být ovlivněna jejich větším zapojením do online komunikace týkající se dětí.

Otázka č. 11: Pokud ano, používáte nějaké metody pro ochranu soukromí vašeho dítěte při sdílení jeho fotografií na internetu?

Tabulka 6: Metody ochrany soukromí používané rodiči při sdílení informací o dětech na internetu.

Metody ochrany při sdílení	Absolutní četnost	Relativní četnost	Validní četnost
Omezím sdílení pouze na uzavřené skupiny nebo soukromé účty	91	42,72	67,41
Neskrývám identitu dítěte při sdílení fotografií	29	13,62	21,48
Používám pseudonymy nebo iniciály místo skutečných jmen	7	3,29	5,19
Zamazávám nebo zakrývám obličej dítěte	8	3,76	5,93
Celkový počet	135	100	100

Z analýzy dat o chování respondentů při sdílení informací o svých dětech na internetu vyplynulo několik klíčových zjištění. Z celkového počtu 213 respondentů 135 (63,4 %) potvrdilo, že sdíleli informace o svých dětech online, zatímco 36,6 % sdílení nepreferuje.

Z těchto 135 respondentů, kteří sdíleli informace o svých dětech online, velká většina (67,41 %) používá omezení sdílení pouze na uzavřené skupiny nebo soukromé účty, což ukazuje na silné povědomí o důležitosti ochrany soukromí. Méně časté metody ochrany, jako používání pseudonymů nebo iniciál (5,19 %) a zamazávání nebo zakrývání obličeje dítěte (5,93 %), jsou méně populární, což může naznačovat, že rodiče vnímají kontrolu nad přístupem k informacím jako efektivnější strategii než modifikaci obsahu. Přestože omezení přístupu k fotografiím je běžné, další techniky ochrany by měly být více zdůrazněny ve vzdělávacích programech a politikách zaměřených na zvýšení online bezpečnosti dětí.

Oblast 3: Ochranné strategie a nástroje pro bezpečnost na internetu

VO č. 3: Jaké ochranné strategie a nástroje rodiče nejčastěji používají k ochraně dětí na internetu a o jakých tématech v souvislosti s bezpečností na internetu s dětmi diskutují?

Otázka č. 12: Jaké nástroje nebo metody používáte k ochraně Vašich dětí na internetu?

Tabulka 7: Přehled nástrojů a metod k ochraně dětí na internetu používané rodiči dle jejich pohlaví.

Metody ochrany	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Rodičovská kontrola	76	55,88	40	51,95	116	54,46
Filtrační software	15	11,03	17	22,08	32	15,02
Rozhovory o bezpečnosti na internetu	75	55,15	35	45,45	110	51,64
Nastavení pravidla používání elektroniky	54	39,71	32	41,56	86	40,38
Vzdělám se o nejnovějších trendech	29	21,32	27	35,06	56	26,29
Vzdělávací materiály	12	8,82	8	10,39	20	9,39
Monitoruji online aktivity dítěte	40	29,41	23	29,87	63	29,58
Nedovoluji používat internet bez dozoru	16	11,76	2	2,60	18	8,45
Nepoužívám žádné metody	11	8,09	10	12,99	21	9,86
Celkový počet	136	100	77	100	213	100

Z analýzy dat vyplynulo, že rodičovská kontrola (54,46 %) a rozhovory o bezpečnosti na internetu (51,64 %) jsou nejčastěji používanými metodami ochrany dětí, což ukazuje na důležitost přímého dohledu a komunikace. Nastavení pravidel používání elektroniky využívá

40,38 % rodičů, což naznačuje snahu omezit čas strávený online. Monitorování online aktivit dítěte je praktikováno 29,58 % rodičů, což jim umožňuje sledovat, co děti dělají na internetu. Vzdělávání rodičů o nejnovějších trendech v oblasti online bezpečnosti je důležité pro 26,29 % rodičů. Filtrační software používá 15,02 % rodičů, zatímco vzdělávací materiály jsou využívány 9,39 % rodičů. Pouze 8,45 % rodičů nedovoluje dětem používat internet bez dozoru, což může být způsobeno obtížností v neustálém dohledu. Na druhé straně, 9,86 % rodičů nepoužívá žádné specifické metody ochrany, což naznačuje potřebu lepší informovanosti. Celkově rodiče kombinují různé strategie k ochraně svých dětí na internetu, přičemž nejefektivnější se jeví kombinace rodičovské kontroly, komunikace a technických nástrojů.

Otázka č. 13: Diskutovali jste někdy s Vašimi dětmi o bezpečnosti na internetu? Pokud ano, vyberte témata, o kterých jste mluvili.

Tabulka 8: Přehled témat diskuse o bezpečnosti na internetu mezi rodiči a dětmi dle pohlaví rodičů.

Témata	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Nebezpečí kyberšikany	66	48,53	34	44,16	100	46,95
Setkání s cizími lidmi online	87	63,97	46	59,74	133	62,44
Zachování soukromí a ochrany osobních údajů	79	58,09	45	58,44	124	58,22
Nevhodný obsah	64	47,06	32	41,56	96	45,07
Pouze obecně, bez konkrétních témat	18	13,24	15	19,48	33	15,49
Toto téma jsme neprobírali	15	11,03	7	9,09	22	10,33
Celkový počet	136	100	77	100	213	100

Z analýzy tabulky vyplynulo několik důležitých zjištění o tématech, která rodiče diskutují se svými dětmi ohledně online bezpečnosti. Nejčastěji diskutovaným tématem je setkání s cizími lidmi online, což uvedlo 87 žen (63,97 %) a 46 mužů (59,74 %), celkem tedy 133 respondentů (62,44 %). Druhým nejčastějším tématem je zachování soukromí a ochrany osobních údajů, které zmínilo 79 žen (58,09 %) a 45 mužů (58,44 %), což představuje celkem 124 respondentů (58,22 %). Nebezpečí kyberšikany diskutovalo 66 žen (48,53 %) a 34 mužů (44,16 %), což dohromady činí 100 respondentů (46,95 %). Diskusi o nevhodném obsahu vedlo 64 žen (47,06 %) a 32 mužů (41,56 %), celkem tedy 96 respondentů (45,07 %). Pouze obecně, bez konkrétních témat, diskutovalo 18 žen (13,24 %) a 15 mužů (19,48 %), což představuje 33 respondentů (15,49 %).

Relativně malý počet rodičů uvedl, že s dětmi ještě toto téma neprobírali, konkrétně 15 žen (11,03 %) a 7 mužů (9,09 %), což celkem činí 22 respondentů (10,33 %). Tato data naznačují, že většina rodičů považuje online bezpečnost za důležitou součást výchovy, přičemž ženy diskutují o těchto tématech častěji než muži, což může odrážet jejich vyšší vnímavost nebo zodpovědnost v oblasti ochrany dětí online.

Otázka č. 14: Jak byste reagovali, pokud by Vaše děti byly vystaveny nevhodnému obsahu nebo online riziku, nebo jaká preventivní opatření přijímáte, aby se tomu vyhnuly?

Tabulka 9: Přehled preventivních opatření rodičů k ochraně dětí před online riziky.

Typ preventivního opatření	Absolutní četnost	Relativní četnost
Otevřená diskuse s dětmi o nevhodném obsahu	179	84,03
Poučení dětí o bezpečnosti na internetu	146	68,54
Vytvoření pravidel pro používání internetu a digitálních zařízení doma	64	30,05
Zvýšení dohledu nad online aktivitami dětí	63	29,58
Nastavení nebo zpřísnění rodičovských kontrol	63	29,58
Zapojení dětí do vzdělávacích programů o digitální gramotnosti	54	25,35
Kontaktování poskytovatele služeb s žádostí o odstranění nevhodného obsahu	21	9,86
Nepřijímání žádných preventivních opatření	6	2,82

Většina rodičů přijímá aktivní preventivní opatření, pokud jsou jejich děti vystaveny nevhodnému obsahu nebo online rizikům. Nejčastějšími reakcemi rodičů jsou otevřená diskuse s dětmi o nevhodném obsahu (84,03 %) a poučení dětí o bezpečnosti na internetu a způsobech, jak se vyhnout rizikovým situacím (68,54 %). Tato opatření signalizují snahu rodičů nejen chránit děti, ale také je vzdělávat a vybavit je schopnostmi pro bezpečné používání internetu. Další běžná opatření zahrnují vytvoření pravidel pro používání internetu a digitálních zařízení doma (30,05 %), zvýšení dohledu nad online aktivitami dětí (29,58 %) a nastavení nebo zpřísnění rodičovských kontrol (29,58 %). Tyto opatření naznačují snahu rodičů o aktivní monitorování a omezení přístupu dětí k potenciálně nebezpečným obsahům. Z menšího počtu dalších odpovědí jsme zjistili, že někteří rodiče také zapojují své děti do vzdělávacích programů nebo aktivit o digitální gramotnosti (25,35 %) nebo kontaktují poskytovatele služeb s žádostí o odstranění nevhodného obsahu (9,86 %). Je důležité zdůraznit, že pouze malé procento rodičů (2,82 %) uvedlo, že neprovádí žádné preventivní opatření.

Otázka č. 15: Jaký obsah nejčastěji omezujete dětem?

Tabulka 10: Přehled nejčastěji omezeného online obsahu dětem dle rodičů.

Typ omezeného obsahu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sexuálně explicitní obsah	133	62,44
Násilný obsah	101	47,42
Obsah propagující drogy, alkohol nebo kouření	55	25,82
Neomezují žádný specifický typ obsahu	45	21,13
Hazardní hry nebo obsahy s hazardními hrami	42	19,72
Obsah obsahující vulgární jazyk	29	13,62
Obsah propagující nevhodné chování	29	13,62
Sociální média	27	12,68

Nejčastěji omezeným obsahem respondentů pro jejich děti je sexuálně explicitní obsah, který uvádělo 62,44 % rodičů. Následuje násilný obsah, který byl uváděn jako omezený 47,42 % respondentů. Obsah propagující drogy, alkohol nebo kouření je také často omezen, přičemž 25,82 % respondentů uvedlo tento typ obsahu jako omezený. Naopak 21,13 % respondentů uvedlo, že neomezují žádný specifický typ obsahu. Méně častými typy omezeného obsahu jsou hazardní hry nebo obsahy s hazardními hrami (19,72 %), obsah obsahující vulgární jazyk (13,62 %), a obsah propagující nevhodné chování, jako je kyberšikana (13,62 %). Sociální média byla uváděna jako omezená 12,68 % respondentů, zatímco online fóra nebo chatovací místnosti byly omezeny 9,86 % respondentů.

Otázka č. 16: Sledujete online aktivity a historii prohlížení Vašich dětí?

Tabulka 11: Přehled způsobů monitorování online aktivit dětí dle pohlaví rodičů.

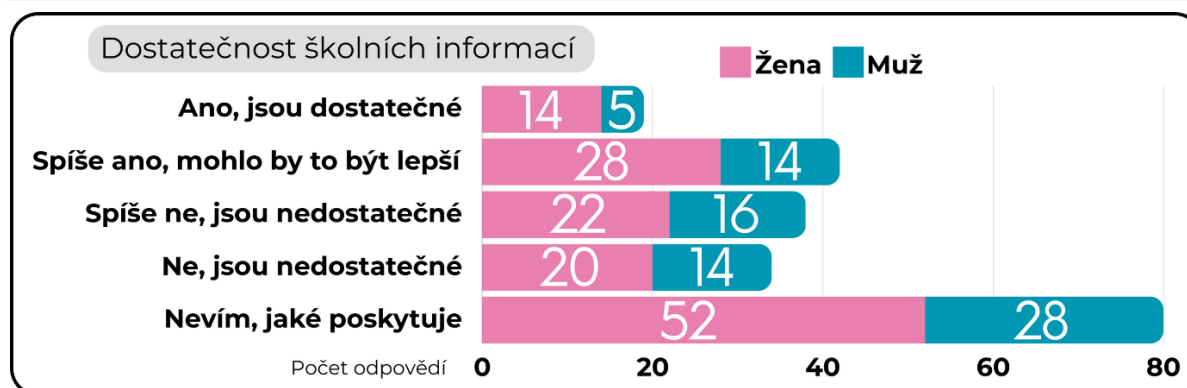
Způsob monitorování	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Pravidelné sledování online aktivit a historie prohlížení	44	32,35	6	7,79	50	23,47
Občasné sledování při konkrétních obavách	31	22,79	27	35,06	58	27,23
Pouze určité aktivity	15	11,03	10	12,99	25	11,74
Důvěra v děti bez monitorování (respektování soukromí)	33	24,26	25	32,47	58	27,23
Žádné sledování	13	9,56	9	11,69	22	10,33
Celkový počet	136	100	77	100	213	100

Analýza dat o monitorování online aktivit dětí ukázala, že ženy jsou více angažované než muži. Pravidelné sledování online aktivit a historie prohlížení uvádí 32,35 % žen oproti 7,79 % mužů. Občasné sledování při konkrétních obavách hlásí 35,06 % mužů a 22,79 % žen. Pouze určité aktivity monitoruje 12,99 % mužů a 11,03 % žen. Důvěra v děti bez monitorování je výrazná u 32,47 % mužů a 24,26 % žen. V rámci analyzovaných dat je patrné, že přibližně 38,5 % respondentů se zcela zdržuje monitorování online aktivit svých dětí. Toto číslo zahrnuje rodiče, kteří svým dětem věří, že se na internetu budou chovat bezpečně a zodpovědně, a také ty, kteří konzistentně neprovádějí žádné sledování jejich online chování. Tato data ukazují, že většina rodičů se do určité míry zapojuje do monitorování online aktivit svých dětí, přičemž způsoby a intenzita sledování se liší mezi jednotlivými kategoriemi.

Oblast 4: Role škol a vzdělávacích programů

VO č. 4: Jak rodiče hodnotí školní vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost na internetu a jakou formu podpory v této oblasti od škol očekávají?

Otázka č. 17: Cítíte, že škola poskytuje dostatečné informace a nástroje pro Vaše děti, aby se naučily správně reagovat na online hrozby a rizika?

Graf 12: Četnost míry dostatečnosti školní informovanosti o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.

Nejpočetnější skupinu tvoří rodiče, kteří nemají jasno v tom, jaké nástroje a zdroje škola poskytuje, s celkovým počtem 80 respondentů (37,56 %), z toho 52 žen (38,24 %) a 28 mužů (36,36 %). Druhá největší skupina uvádí, že škola poskytuje nástroje, ale s rezervami, což znamenalo 42 respondentů (19,72 %), zahrnující 28 žen (20,59 %) a 14 mužů (18,18 %). Třetí skupinu tvoří 38 respondentů (17,84 %), kteří považují nástroje za nedostatečné, včetně 22 žen (16,18 %) a 16 mužů (20,78 %). Čtvrtá skupina uvádí, že škola neposkytuje žádné relevantní nástroje, což znamenalo 34 respondentů (15,96 %), zahrnující 20 žen (14,71 %) a 14 mužů (18,18 %). Nejmenší skupina, 19 respondentů (8,92 %), z toho 14 žen (10,29 %) a 5 mužů (6,49 %), uvádí, že škola poskytuje komplexní nástroje a zdroje. Tato data naznačují, že

většina rodičů nemá jasnou představu o tom, co škola poskytuje, což ukazuje na potřebu zlepšení komunikace a poskytování zdrojů ze strany škol.

Otázka č. 18: Zúčastnilo se Vaše dítě někdy vzdělávacího programu o bezpečnosti na internetu?

Graf 13: Četnost účasti dítěte na preventivním programu o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.

Nejvíce respondentů, konkrétně 94 (44,1 %), uvedlo, že jejich děti se nezúčastnily vzdělávacích programů. Detailní rozdělení ukazuje, že 60 žen (44,1 % všech žen) a 34 mužů (44,2 % všech mužů) odpovědělo negativně. Na druhé straně, 81 respondentů (38 % z celkového počtu), z toho 55 žen (40,4 % všech žen) a 26 mužů (33,8 % všech mužů), potvrdilo účast svých dětí na těchto programech. Odpověď "Nevím" zvolilo 38 účastníků, což představuje 17,8 % vzorku, včetně 21 žen (15,4 % žen) a 17 mužů (22,1 % mužů). Tato data reflektují významný podíl nejistoty mezi rodiči ohledně zapojení jejich dětí do vzdělávacích aktivit, což naznačuje potřebu lepší komunikace a informovanosti o dostupných vzdělávacích programech.

Otázka č. 19: Jaké konkrétní témata nebo oblasti bezpečnosti na internetu by podle Vás měly školy ve vzdělávacích programech zdůrazňovat?

Z vyhodnocení odpovědí na otevřenou otázku ohledně priorit v kyberbezpečnosti vyplynulo široké spektrum klíčových témat. Respondenti zdůrazňují význam oblastí jako kyberšikana, ochrana osobních údajů, a online predátoři, stejně jako obecnější témata jako mediální gramotnost a závislost na internetu. Kyberšikana je nejčastěji zmiňovaným tématem, což reflektuje její důležitost a naléhavost v digitálním prostředí. Respondenti volají po efektivních strategiích pro její rozpoznávání, prevenci a řešení. Ochrana osobních údajů a soukromí je další často zmiňované téma, s důrazem na výuku dětí, jak chránit své informace a spravovat své digitální identity. Další významné téma je vzdělávání o online predátorech, kde je zdůrazněna potřeba rozpoznávat a bránit se proti potenciálně nebezpečným osobám na internetu. Mediální gramotnost a rozvoj kritického myšlení umožňují studentům analyzovat a hodnotit online informace, což je zásadní v informačně bohatém prostředí. Téma závislosti na internetu a digitální hygieny poukazuje na význam zdravých digitálních návyků a správného zvládnání

času stráveného online. Kromě těchto hlavních témat se objevily i specifické názory na význam pozitivní sociální interakce prostřednictvím technologií a na potřebu osvěty o digitální stopě a právních důsledcích online chování, což poukazuje na různorodost pohledu.

Otázka č. 20: Jaká forma podpory ze strany školy by byla podle Vás nejúčinnější v edukaci dětí o bezpečnosti na internetu?

Tabulka 12: Přehled podpor od škol pro edukaci dětí o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.

Formy podpory	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Vzdělávací programy a workshopy	92	67,6	40	51,9	132	62,0
Informační materiály pro rodiče a děti	37	27,2	15	19,5	52	24,4
Podpora a zdroje pro učitele, aby mohli efektivněji učit	43	31,6	29	37,7	72	33,8
Integrace tématu do stávajících předmětů	54	39,7	39	50,6	93	43,7
Spolupráce se specialisty na kyberbezpečnost	59	43,4	31	40,3	90	42,3
Jiné (různé individuální názory)	5	3,68	2	2,60	7	3,29

Analýza dat ukázala, že nejoblíbenější formou podpory od škol jsou vzdělávací programy a workshopy, které obdržely souhlas 62 % respondentů, s vyšší preferencí u žen (67,6 %) ve srovnání s muži (51,9 %). Na druhém konci spektra se nacházejí informační materiály pro rodiče a děti, které získaly souhlas pouze 24,4 % respondentů, s nízkým ohlasem zejména u mužů (19,5 %). Podpora a zdroje pro učitele jsou vnímány pozitivně 33,8 % respondentů, s podobným vnímáním mezi pohlavími, zatímco integrace tématu do stávajících předmětů má podporu 43,7 % respondentů, s mírně vyšší preferencí u mužů (50,6 %). Spolupráce se specialisty na kyberbezpečnost obdržela souhlas 42,3 % respondentů.

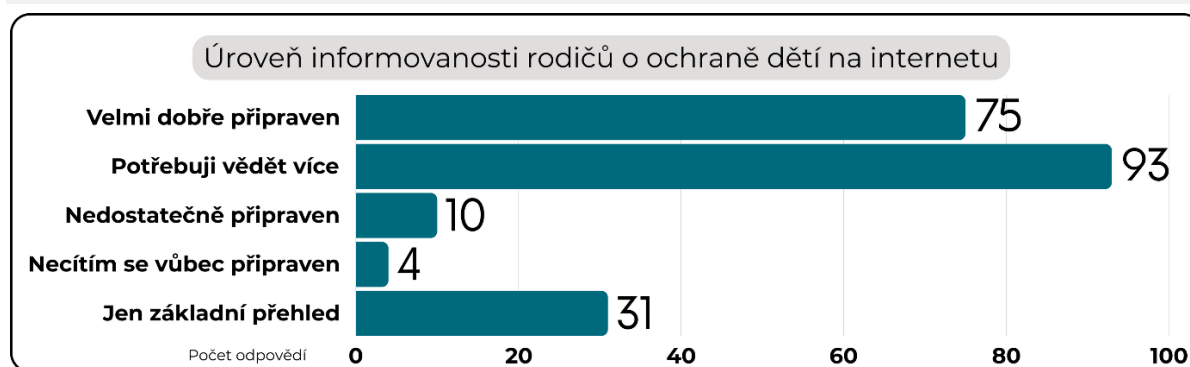
Zde jsou uvedené individuální názory, které byly uvedeny v kategorii „Jiné“:

- „Omezovat využívání internetu a vysvětlovat důvody.“
- „Škola jako státní subjekt nemůže učit nezávisle o bezpečnosti na internetu, vždy bude prosazovat státní zájmy.“
- „Všechny výše zmíněné, mělo by to prostoupit do škol skrz na skrz přes učitele až k rodičům a různými formami – od workshopů, výuky po pozvání expertů.“
- „Využití influencerů blízkým dětem.“
- „Žádná. Edukaci mají zajistit rodiče.“

Oblast 5: Přístupy a potřeby rodičů

VO č. 5: Jak rodiče hodnotí svou digitální gramotnost a připravenost chránit své děti na internetu, jaké překážky vnímají při této ochraně a jaké zdroje informací využívají k získání potřebných informací o ochraně dětí na internetu?

Otázka č. 21: Cítíte se jako rodič dostatečně digitálně gramotní a informovaní o tom, jak chránit vaše děti na internetu?

Graf 14: Četnost míry informovanosti rodičů o ochraně dětí na internetu.

Výsledky ukazují, že celkově 35,2 % rodičů (75 respondentů) se cítí velmi dobře informováni a schopni chránit své děti na internetu. Dalších 43,7 % (93 respondentů) odpovědělo, že se cítí spíše dobře informováni, přičemž mají určité znalosti, ale uvědomují si, že by jejich dovednosti mohly být lepší. Tento údaj naznačuje, že značná část rodičů si je vědoma mezery ve svých schopnostech a má zájem o další vzdělávání v této oblasti. Naopak pouze malý počet rodičů, 4,7 % (10 respondentů), se cítí nedostatečně připraveni a mají pocit, že jim chybí důležité informace a dovednosti k adekvátní ochraně svých dětí. Téměř minimální počet, 1,9 % (4 respondenti), se necítí vůbec připraveni na ochranu svých dětí na internetu. Nakonec, 14,6 % respondentů (31 respondentů) vyjádřilo, že mají jen základní přehled a potřebují se dozvědět více, což ukazuje na značný počet rodičů, kteří jsou si vědomi svých omezení a mají zájem o další vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti.

Otázka č. 22: Máte zkušenost s nějakými preventivními programy nebo kampaněmi zaměřenými na bezpečnost dětí na internetu? Pokud ano, jaké?

Graf 15: Četnost zkušeností rodičů s preventivními programy zaměřenými na online bezpečnost.

Z celkového počtu 213 respondentů má zkušenost s preventivními programy týkajícími se kybernetické bezpečnosti 57 lidí, což je pouhých 26,8 % respondentů. Tento údaj ukazuje na poměrně nízkou míru zapojení rodičů do specifických programů kybernetické bezpečnosti, což může odrážet potřebu lepší dostupnosti a propagace těchto zdrojů v rámci školních a veřejných institucí. Respondenti uváděli široké spektrum programů, které zahrnují školení a informační kampaně poskytované různými organizacemi, od školních aktivit po profesionální bezpečnostní služby. Mezi nejčastěji zmiňované patří:

- Vzdělávací kampaně a přednášky, jako například E-bezpečí, "Safer Kids" od ESETu, NUKIB nebo vzdělávací aktivity v rámci škol, jako jsou besedy s odborníky nebo cykly přednášek.
- Webináře zaměřené na ochranu dětí na internetu.
- Online školení od nic.cz nebo spajk.cz, ne pornu, seznam se bezpečně
- Specifické programy, jako je "V síti", "Kyberpohádky" nebo "O2 Chytrá škola".
- Někteří rodiče zmínili, že mají profesionální zkušenosti v IT sektoru, což jim umožňuje mít přístup k pravidelným informacím a školením souvisejícím s kyberbezpečností.

Otázka č. 23: Jaké zdroje informací jste dosud využívali k získání informací o ochraně dětí na internetu?

Tabulka 13: Přehled preferovaných zdrojů informací o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.

Formy podpory	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Odborné webové stránky	88	64,71	58	75,32	146	68,54
Knihy/publikace	22	16,18	7	9,09	29	13,62
Novinové články a reportáže	46	33,82	25	32,47	71	33,33
Semináře/webináře	30	22,06	14	18,18	44	20,66
Sociální sítě a fóra	69	50,74	34	44,16	103	48,36
Nezajímám se o tyto informace	5	3,68	4	5,19	9	4,23
Jiné formy podpory	7	5,15	2	2,60	9	4,23

Odborné webové stránky a blogy jsou nejčastějším zdrojem informací o bezpečnosti na internetu, které využívá 68,54 % respondentů (64,71 % žen a 75,32 % mužů). Sociální sítě a fóra jsou druhým nejčastěji využívaným zdrojem, přičemž je využívá 48,36 % respondentů (50,74 % žen a 44,16 % mužů). Novinové články a reportáže jsou důležitým zdrojem pro

33,33 % respondentů (33,82 % žen a 32,47 % mužů). Semináře a webináře jsou využívány 20,66 % respondentů (22,06 % žen a 18,18 % mužů). Knihy a publikace jsou méně využívaným zdrojem informací, které čerpá 13,62 % respondentů (16,18 % žen a 9,09 % mužů). To může odrážet preference pro digitální a rychleji dostupné zdroje informací. Malý zájem o informace o bezpečnosti na internetu projevilo 4,23 % respondentů (3,68 % žen a 5,19 % mužů), což naznačuje, že je stále malá skupina rodičů, která nevěnuje dostatečnou pozornost otázkám bezpečnosti na internetu.

V rámci kategorie "Jiné" respondenti uvedli různé zdroje informací, včetně kamarádek, komunikace s IT specialisty, konzultací s ostatními rodiči, pracovních zkušeností v oboru ochrany soukromí a kyberbezpečnosti, a spoléhání na vlastní rozum a dlouholetý zájem o informační technologie. Tyto různé zdroje ukazují na široké spektrum přístupů, které rodiče využívají k získávání informací o bezpečnosti na internetu.

Otázka č. 24: Jaké překážky brání efektivní ochraně Vašich dětí na internetu?

Tabulka 14: Přehled překážek v ochraně dětí na internetu dle pohlaví rodičů.

Překážky v ochraně dětí	Ženy		Muži		Celkem	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Nedostatek informací	30	22,06	13	16,88	43	20,19
Složitost technologií	29	21,32	17	22,08	46	21,60
Obtížnost udržení kroku s měnícími se trendy	79	58,09	33	42,86	112	52,58
Nedostatek času na kontrolu	32	23,53	16	20,78	48	22,54
Náklady spojené s nákupem efektivního softwaru	9	6,62	7	9,09	16	7,51
Příliš mnoho informací, což ztěžuje rozhodování	42	30,88	17	22,08	59	27,70
Nedostatečná podpora ze strany škol	11	8,09	12	15,58	23	10,80
Odmítání dětí spolupracovat	16	11,76	17	22,08	33	15,49
Přesvědčení, že online rizika nejsou vážná	11	8,09	7	9,09	18	8,45
Jiné překážky	5	3,68	7	9,09	12	5,63

Nejvýznamnější překážkou je obtížnost udržení kroku s měnícími se trendy, kterou uvedlo 52,58 % respondentů (58,09 % žen a 42,86 % mužů). Dalšími významnými překážkami jsou složitost technologií (21,60 % respondentů, 21,32 % žen a 22,08 % mužů) a příliš mnoho informací, což ztěžuje rozhodování (27,70 % respondentů, 30,88 % žen a 22,08 % mužů).

Nedostatek času na kontrolu a dohled nad online aktivitami dětí je překážkou pro 22,54 % respondentů (23,53 % žen a 20,78 % mužů). Dalšími zmíněnými překážkami jsou náklady spojené s nákupem efektivního softwaru pro rodičovskou kontrolu (7,51 % respondentů, 6,62 % žen a 9,09 % mužů) a nedostatečná podpora ze strany škol (10,80 % respondentů, 8,09 % žen a 15,58 % mužů), což naznačuje finanční a institucionální bariéry. Odmítání dětí spolupracovat je překážkou pro 15,49 % respondentů (11,76 % žen a 22,08 % mužů), což zdůrazňuje význam komunikace a budování důvěry mezi rodiči a dětmi. Přesvědčení, že online rizika nejsou vážná nebo že se jejich děti netýkají, bylo zmíněno 8,45 % respondentů (8,09 % žen a 9,09 % mužů), to může vést k podcenění potenciálních online hrozeb.

V rámci kategorie "Jiné" byly uvedeny specifické překážky, jako je například laxní přístup rodičů spolužáků, nedostatek energie na neustálé řešení těchto otázek nebo nedostatečná podpora rodičovských a dětských účtů službami na internetu.

4.3 Výsledky testování hypotéz

Oblast 1: Obecné používání internetu dětmi

Hypotéza č. 1: *Rodiče s vyšším vzděláním umožňují svým dětem trávit na internetu průměrně méně času než rodiče s nižším vzděláním.*

- **Nulová hypotéza (1H0):** Neexistují statisticky významné rozdíly v průměrném čase stráveném na internetu dětmi mezi různými úrovněmi vzdělání rodičů a mezi pracovními a víkendovými dny.
- **Alternativní hypotéza (1HA):** Existují statisticky významné rozdíly v průměrném čase stráveném na internetu dětmi mezi různými úrovněmi vzdělání rodičů nebo mezi pracovními a víkendovými dny. Interpretace Výsledků

Pro testování této hypotézy byla použita dvoufaktorová ANOVA, která zohledňovala následující faktory:

- **Faktor A:** Typ dne (Pracovní dny vs. Víkendové dny)
- **Faktor B:** Nejvyšší dosažené vzdělání rodičů

Data byla analyzována s ohledem na oba faktory a jejich interakci, aby se zjistilo, zda mají statisticky významný vliv na průměrný čas strávený dětmi na internetu.

Tabulka 15: Výsledky testování hypotézy pomocí dvoufaktorové ANOVA – typ dne a vzdělání.

Zdroj	DF	Sum of Square (SS)	Mean Square (MS)	F Statistika (df1, df2)	P-hodnota
Faktor A (Typ dne)	1	0	0	0 (1,84)	1
Faktor B (Vzdělání)	6	1238.7755	206.4626	7.5422 (6,84)	0.000001741
Interakce AB	6	9.095e-13	1.516e-13	5.537e-15 (6,84)	1
Chyba	84	2299.4286	27.3741		
Celkem	97	3538.2041	36.4763		

DF = stupně volnosti SS = součet čtverců MS = průměrný čtverec

Faktor A (Typ dne: Pracovní x Víkendové)

Hypotéza H₀:

- P-hodnota = 1, což znamená, že nulová hypotéza nemůže být zamítnuta. **Neexistují statisticky významné rozdíly** v průměrném čase stráveném na internetu mezi pracovními a víkendovými dny.
- Testová Statistika: F-statistika = 0, což je v 95% oblasti přijetí.
- Velikost Efektu (η^2): $\eta^2 = 0$, což znamená, že faktor A nemá významný vliv.

Faktor B (Vzdělání rodičů)

Hypotéza H₀:

- P-hodnota = 0,000001741, což znamená, že nulová hypotéza je zamítnuta a přijímáme alternativní hypotézu. **Existují statisticky významné rozdíly** v průměrném čase stráveném na internetu mezi různými úrovněmi vzdělání rodičů.
- Testová Statistika: F-statistika = 7,5422, což je mimo 95% oblast přijetí.
- Velikost Efektu (η^2): $\eta^2 = 0,35$, což znamená, že vzdělání rodičů má významný vliv a vysvětluje velkou část variability v datech.

Interakce (Typ dne x Vzdělání)

Hypotéza H₀:

- P-hodnota = 1, což znamená, že nulová hypotéza nemůže být zamítnuta. Interakce mezi typem dne a vzděláním rodičů **není statisticky významná**.
- Testová Statistika: F-statistika = 5.537e-15, což je v 95% oblasti přijetí.

- Velikost Efektu (η^2): $\eta^2 = 4e-16$, což znamená, že interakce mezi faktory nemá významný vliv.

Vliv typu dne (Pracovní x Víkendové):

Průměrné časy strávené na internetu nejsou statisticky významně odlišné mezi pracovními a víkendovými dny. To znamená, že děti tráví podobné množství času na internetu bez ohledu na to, zda je pracovní den nebo víkend.

Vliv vzdělání rodičů:

Existují statisticky významné rozdíly v čase stráveném na internetu mezi dětmi s různým vzděláním rodičů. Vzdělání rodičů má tedy významný vliv na to, kolik času děti tráví na internetu.

Interakce (Typ dne x Vzdělání):

Interakce mezi typem dne a vzděláním rodičů není statisticky významná. To znamená, že efekt vzdělání rodičů na čas strávený na internetu je konzistentní bez ohledu na to, zda jde o pracovní den nebo víkend.

Oblast 3: Ochranné strategie a nástroje pro bezpečnost na internetu

Hypotéza č. 2 (2H1): *Matky aplikují rodičovskou kontrolu nad online aktivitami svých dětí častěji než otcové.*

- **Nulová hypotéza (2H0):** Neexistuje závislost mezi pohlavím rodiče (matka/otec) a tím, zda provádí kontrolu online aktivit svých dětí.
- **Alternativní hypotéza (2HA):** Existuje závislost mezi pohlavím rodiče (matka/otec) a tím, zda provádí kontrolu online aktivit svých dětí.

Tabulka 16: *Výsledky chí-kvadrát testu nezávislosti – kontrola online aktivit dle pohlaví rodiče.*

Pohlaví	Kontrolují (P)	Kontrolují (O)	Nekontrolují (P)	Nekontrolují (O)	(P-O) ² /O Kontrolují	(P-O) ² /O Nekontrolují	(P-O) ² /O Celkem
Muž	16	26,38	61	50,62	4,08	2,13	6,21
Žena	57	46,62	79	89,38	2,31	1,21	3,52
Celkem	160	160	53	53	$\Sigma = 0,1614$	$\Sigma = 0,4872$	$\Sigma = 0,6486$

P = pozorovaná četnost O = očekávaná četnost (P-O)²/O = výpočet pro chí-kvadrát statistiku

Výpočet hodnoty chí-kvadrát:

Muži

Rodičovská kontrola online aktivit:

- ANO – $\chi^2 = \sum \frac{(16-26,38)^2}{26,38} = \frac{107,74}{26,38} \approx 4,08$
- NE – $\chi^2 = \sum \frac{(61-50,62)^2}{50,62} = \frac{107,74}{50,62} \approx 2,13$

Ženy

Rodičovská kontrola online aktivit:

- ANO – $\chi^2 = \sum \frac{(57-46,62)^2}{46,62} = \frac{107,74}{46,62} \approx 2,31$
- NE – $\chi^2 = \sum \frac{(79-89,38)^2}{89,38} = \frac{107,74}{89,38} \approx 1,21$

Celková hodnota χ^2 :

$$\chi^2 = 4,08 + 2,13 + 2,31 + 1,21 = \underline{\underline{9,73}}$$

Stupně volnosti (df)

Počet stupňů volnosti (df) je dán vzorcem: $df = (r-1) \times (c-1)$

kde r je počet řádků a c je počet sloupců – $df = (2-1) \times (2-1) = 1 \times 1 = 1$

Pro naši kontingenční tabulku s 1 stupněm volnosti a hladinou významnosti 0.05 je kritická hodnota χ^2 rovna 3,841. $\chi^2_{krit}(df = 1, \alpha = 0,05) \approx 3,841$

Protože vypočtená hodnota χ^2 (9,73) je větší než kritická hodnota (3,841), zamítáme nulovou hypotézu (H_0) a **přijímáme alternativní hypotézu** (H_A). Matky provádějí rodičovskou kontrolu online aktivity svých dětí častěji než otcové, což je **statisticky významný rozdíl**.

Oblast 3: Role škol a vzdělávacích programů

Hypotéza č. 3: *Matky vnímají školní vzdělávací programy a nástroje pro ochranu dětí na internetu jako dostatečně efektivní častěji než otcové.*

- **Nulová hypotéza (3H0):** Pohlaví rodičů neovlivňuje jejich vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu.
- **Alternativní hypotéza (3HA):** Pohlaví rodičů ovlivňuje jejich vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu.

Pro testování hypotézy, že pohlaví rodičů ovlivňuje jejich vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu, byl použit chí-kvadrát test nezávislosti. Data byla rozdělena podle pohlaví a jejich vnímání podpory ze školních zařízení.

Výpočet očekávaných hodnot (O)

Pro každý prvek kontingenční tabulky byla vypočtena očekávaná četnost O pomocí vzorce:

$$O = \frac{R_i \times C_j}{N} \text{ Kde } R_i \text{ je součet řádku, } C_j \text{ je součet sloupce a } N \text{ je celkový počet pozorování.}$$

Tabulka 17: Výsledky chí-kvadrát testu nezávislosti – vnímání školních vzdělávacích programů dle pohlaví rodiče.

Efektivnost školních vzdělávacích programů	Muž (p)	Žena (p)	Muž (o)	Žena (o)	(P-O) ² /O Muž	(P-O) ² /O Žena	(P-O) ² /O Celkem
Ano, škola poskytuje komplexní zdroje	5	14	6,87	12,13	0,51	0,29	0,80
Ne, škola neposkytuje žádné relevantní zdroje	14	20	12,30	21,70	0,22	0,13	0,37
Nejsem si jistý/á, jaké zdroje škola poskytuje	28	52	28,91	51,09	0,03	0,02	0,05
Spíše ano, ale mohlo by to být lepší	14	28	15,18	26,82	0,09	0,05	0,15
Spíše ne, zdroje jsou nedostatečné	16	22	13,75	24,25	0,36	0,21	0,55
Celkem	77	136	77	136	Σ =1,21	Σ =0,70	Σ =1,92

P= pozorovaná četnost O= očekávaná četnost (P-O)²/O = výpočet pro chí-kvadrát statistiku

Výpočet chí-kvadrát hodnoty:

$$x^2 = \sum \frac{(P-O)^2}{O} = 1,914$$

Kde P je pozorovaná četnost a O je očekávaná četnost.

Celková hodnota χ^2 :

$$\chi^2 = 0,51 + 0,29 + 0,22 + 0,13 + 0,03 + 0,02 + 0,09 + 0,05 + 0,36 + 0,21 = \underline{\underline{1,92}}$$

Stupně volnosti (df)

Počet stupňů volnosti (df) je dán vzorcem: $df = (r-1) \times (c-1)$

kde r je počet řádků a c je počet sloupců – $df = (5-1) \times (2-1) = 4 \times 1 = 4$

Kritická hodnota pro chí-kvadrát test při hladině významnosti 0,05 a 4 stupních volnosti je přibližně 9,488. $x_{krit}^2(df = 4, \alpha = 0,05) \approx 9,488$

Jelikož je chí-kvadrát hodnota (1.914) menší než kritická hodnota (9.488) a p-hodnota (0.751) je větší než 0.05, **přijímáme nulovou hypotézu**. To znamená, že **neexistuje** statisticky významný rozdíl ve vnímání efektivnosti školních vzdělávacích programů a nástrojů pro ochranu dětí na internetu mezi matkami a otci.

Oblast 5: Přístupy a potřeby rodičů

Hypotéza č. 4: Rodiče, kteří se zúčastnili preventivního programu, vnímají internet jako bezpečnější než ti, kteří se nezúčastnili.

- **Nulová hypotéza (4H0):** Není statisticky významný rozdíl ve vnímání bezpečnosti internetu mezi rodiči, kteří se zúčastnili preventivního programu, a těmi, kteří se nezúčastnili.
- **Alternativní hypotéza (4HA):** Rodiče, kteří se zúčastnili preventivního programu, vnímají internet jako bezpečnější než ti, kteří se nezúčastnili.

Aby byly splněny podmínky pro použití chí-kvadrát testu nezávislosti v kontingenční tabulce, bylo nezbytné sloučit některé kategorie odpovědí. Konkrétně jsme sloučili odpovědi "Ano, vždy" a "Ano, s výhradami" do jedné kategorie, stejně jako "Ne, nikdy" a "Ne, mnoho rizik" do jedné kategorie. Tímto způsobem jsme zajistili, že žádná teoretická četnost nebyla menší než 1 a maximálně 20 % teoretických četností bylo menších než 5.

Tabulka 18: Výsledky chí-kvadrát testu nezávislosti – účast na preventivním programu a vnímání bezpečnosti internetu dle pohlaví rodiče.

ZKUŠENOST S PREVENTIVNÍM PROGRAMEM							
Bezpečnost internetu	ANO (P)	NE (P)	ANO (O)	NE (O)	(P-O) ² /O ANO	(P-O) ² /O NE	(P-O) ² /O Celkem
ANO	18	45	15,68	47,32	0,3431	0,1137	0,4568
NE	35	115	37,32	112,68	0,1441	0,0477	0,1918
Celkem	53	160	53	160	$\Sigma = 0,4872$	$\Sigma = 0,1614$	$\Sigma = 0,6486$

P = pozorovaná četnost O = očekávaná četnost $(P-O)^2/O$ = výpočet pro chí-kvadrát statistiku

Výpočet hodnoty chí-kvadrát:

Internet bezpečné místo:

Zkušenosť s preventivním programem:

- $ANO - x^2 = \sum \frac{(18-15,68)^2}{15,68} = \frac{5,38}{15,68} \approx 0,3431$
- $NE - x^2 = \sum \frac{(45-47,32)^2}{47,32} = \frac{5,38}{47,32} \approx 0,1137$

Internet nebezpečné místo:

Zkušenosť s preventivním programem:

- $ANO - x^2 = \sum \frac{(35-37,32)^2}{37,32} = \frac{5,38}{37,32} \approx 0,1441$

$$\blacksquare \text{ NE} - \chi^2 = \sum \frac{(115-112,68)^2}{112,68} = \frac{5,38}{112,68} \approx 0,0477$$

Celková hodnota: $\chi^2 = 0,1137 + 0,3431 + 0,0477 + 0,1441 = \underline{0,6486}$

Stupně volnosti (*df*)

Počet stupňů volnosti (*df*) je dán vzorcem: $df = (r-1) \times (c-1)$

kde *r* je počet řádků a *c* je počet sloupců – $df = (2-1) \times (2-1) = 1 \times 1 = 1$

Pro naši kontingenční tabulku s jedním stupněm volnosti a hladinou významnosti 0,05 je kritická hodnota chí-kvadrát rovna 3,841. To znamená, že pokud je vypočítaná hodnota chí-kvadrát větší nebo rovná 3,841, zamítneme nulovou hypotézu a přijmeme alternativní hypotézu. $\chi^2_{krit}(df = 1, \alpha = 0,05) \approx 3,841$

Protože chí-kvadrát hodnota (0,6486) je menší než kritická hodnota (3,841) a p-hodnota (0,4205) je větší než 0,05, **přijímáme nulovou hypotézu**. To znamená, že **není statisticky významný rozdíl** ve vnímání bezpečnosti internetu mezi rodiči, kteří se zúčastnili preventivního programu, a těmi, kteří se nezúčastnili.

5 DISKUSE

Následující text vychází z analýzy dat získaných z 21 relevantních evropských studií zaměřených na bezpečnost dětí na internetu. Kritéria zahrnovala dostupnost plného textu a vyloučení bakalářských, diplomových, disertačních a kvalifikačních prací. Při výběru literatury jsme stanovili limity na stáří maximálně 10 let (publikované v období od roku 2014 do roku 2024), aby byla zajištěna aktuálnost a relevantnost informací. Studie použité v této analýze byly převážně vyhledány v databázích jako Google Scholar, Web of Science a SCOPUS, s důrazem na kvalitní a recenzované publikace. Rešerše probíhala duben až červen 2024.

5.1 Text diskuse

VO č. 1: Jaká je frekvence a délka používání internetu dětmi a jaká zařízení nejčastěji používají pro připojení k internetu?

Naše studie zjistila, že většina dětí používá internet denně (82,16 %). Další významnou skupinou jsou děti, které internet používají několikrát týdně (13,15 %). Menší skupiny zahrnují děti, které internet využívají méně často. Výsledky naší studie potvrzuje i EU Kids Online, která uvádí, že většina dětí používá internet denně nebo téměř denně (Livingstone, Cagiltay a Ólafsson, 2015). Podobně studie Nielsen Admosphere (2016) zjistila, že děti ve věku 6-14 let používají internet velmi často, přičemž většina z nich vlastní chytrý telefon nebo tablet.

Děti tráví na internetu dle názorů rodičů průměrně 2,41 hodin denně během pracovních dnů a 3,68 hodin během víkendů, což je podobné výsledkům studie Milosevic et al. (2022), která zjistila průměrně 2–3 hodiny denně online. Tento vzorec ukazuje, že děti tráví více času na internetu během víkendů. Studie Strílkové, Mikulcové a Kopeckého (2020) uvádí, že pouze 5,65 % dětí tráví méně než hodinu denně online, zatímco většina dětí tráví dvě až tři hodiny denně, a druhou nejvyšší kategorií je čtyři až pět hodin denně (méně než 34 % respondentů).

Co se týče zařízení používaných pro připojení k internetu, výsledky této studie ukazují, že mobilní telefony jsou nejčastěji používaným zařízením pro online aktivity dětí (65,3 %), následované stolními počítači (15,5 %), tablety (11,3 %) a notebooky (7 %). Tento trend potvrzují studie Bartau-Rojas, Aierbe-Barandiaran a Oregui-González (2018), Kopecký et al. (2022) a Nielsen Admosphere (2016). Poslední studie také uvádí, že chytrý telefon vlastní 58 % dětí ve věku 6-14 let, zatímco tablet 40 % dětí. Je tedy zřejmé, že mobilní telefony jsou nyní

mnohem více využívány dětmi pro online aktivity než stolní počítače nebo tablety, což může být způsobeno jejich zvýšenou dostupností a pokročilostí.

Naše studie zjistila, že průměrný věk, kdy děti začínají používat internet, je 7,19 let. To naznačuje, že většina dětí začíná používat internet již v mladém školním věku. Studie Pons-Salvador, Zubieta-Méndez a Frias-Navarro (2018) uvádí, že většina rodičů (49,9 %) věří, že jejich děti začínají používat internet ještě před dosažením 6 let. Méně rodičů (18,2 %) se domnívá, že děti začínají ve věku 7 let, a 11,1 % uvádí, že jejich děti začínají ve věku 8 let.

Podle našich výsledků má 43 % dětí trvalý přístup k internetu na svém telefonu bez potřeby Wi-Fi, což svědčí o široké dostupnosti mobilních dat. Studie Kopeckého a Szotkowského (2019) ukazuje, že více než polovina dětí (59 %) má ve svém mobilním telefonu trvalý přístup na internet a není tak závislá na Wi-Fi. Naproti tomu studie Nielsen Admosphere (2016) uvádí, že 71 % dětí se připojuje k internetu přes Wi-Fi, 3 % používají pouze mobilní data a 22 % kombinaci obou. Tento rozdíl může naznačovat různé preference nebo možnosti připojení mezi různými vzorky respondentů.

VO č. 2: Jaká jsou největší rizika na internetu podle vnímání rodičů a jaké negativní zkušenosti děti na internetu zažily?

Naše studie zjistila, že rodiče se nejvíce obávají závislosti na internetu (29,6 %), online predátorů (22 %) a nevhodného obsahu (19,7 %). Dalšími významnými obavami jsou kyberšikana a ztráta soukromí. Podobně Sorbring (2014) zjistila, že švédští rodiče se nejvíce obávají kyberšikany a nevhodného obsahu. Livingstone et al. (2014) zjistili, že hlavní obavy dětí ve věku 9-16 let zahrnují pornografii, kyberšikanu a násilný obsah. Obavy o online predátory nebyly v evropských studiích tak výrazné jako v naší.

Naše studie také zjistila, že většina rodičů se cítí informována o ochraně dětí na internetu, avšak mnoho z nich si uvědomuje své omezené dovednosti a vyjadřuje zájem o další vzdělávání. Studie Domazet a Šušak-Lozanovska (2023) zdůrazňuje potřebu lepší komunikace mezi rodiči a dětmi a vzdělávání o kybernetické bezpečnosti. Většina našich respondentů považuje internet za rizikové prostředí, přičemž ženy mají vyšší míru obav než muži. Studie Livingstone et al. (2015) zjistila podobné vnímání rizik napříč Evropou.

V kontextu negativních zkušeností na internetu naše studie zjistila, že 35,7 % dětí mělo nějakou negativní zkušenost online. Nejčastějšími typy byly nevhodný obsah (21,1 %), kyberšikana (4,2 %) a podvody nebo phishing (7,5 %). Studie Livingstone et al. (2013) uvádí

podobné výsledky v Evropě. Stoilova, Nandagiri a Livingstone (2019) zdůrazňují, že děti mají mezery v chápání rizik spojených se sdílením osobních informací online.

Většina rodičů výběrového souboru je obezřetná při sdílení osobních údajů svých dětí online, přičemž ženy sdílejí informace zřídka a s omezeným okruhem lidí. Sorbring (2014) zjistila, že švédští rodiče jsou podobně opatrní. Livingstone et al. (2018) uvádí, že většina evropských rodičů sdílí informace o svých dětech pouze s blízkými přáteli a rodinou. Studie Kopeckého (2022) zjistila, že 76,7 % rodičů se setkala s příliš osobními fotografiemi dětí sdílenými jinými rodiči, přesto 69 % rodičů někdy sdílelo obsah o svém dítěti a 41,2 % se bojí zneužití těchto fotografií. Tento paradox naznačuje, že rodiče si uvědomují rizika, ale často sami přispívají k nebezpečím.

Naše analýza také ukázala, že většina rodičů používá omezení sdílení pouze na uzavřené skupiny nebo soukromé účty. Studie Livingstone et al. (2015) zjistila, že rodiče napříč Evropou preferují soukromá nastavení a uzavřené skupiny pro sdílení informací o svých dětech, což potvrzuje naše zjištění.

VO č. 3: Jaké ochranné strategie a nástroje rodiče nejčastěji používají k ochraně dětí na internetu a o jakých tématech v souvislosti s bezpečností na internetu s dětmi diskutují?

Co se týče tématu diskuse, naše studie zjistila, že nejčastěji diskutovaným tématem mezi rodiči a dětmi je setkání s cizími lidmi online (62,44 %). Studie Byrne et al. (2016) však zjistila, že hlavními tématy diskusí mezi evropskými rodiči a dětmi jsou kyberšikana a ochrana osobních údajů.

Nejčastěji používanými metodami ochrany dětí jsou rodičovská kontrola (54,46 %) a rozhovory o bezpečnosti na internetu (51,64 %). Toto zjištění je v souladu se studií Mascheroni a Ólafsson (2014), která zjistila, že rodičovská kontrola a vzdělávání o bezpečnosti jsou hlavními metodami používanými rodiči v Evropě. Výzkum Kaspersky Lab (2016) vedený profesorem Šmahelem zjistil, že přibližně 42 % rodičů kontroluje webové stránky, které jejich dítě navštěvuje, přičemž matky jsou v této roli výrazně aktivnější. Toto zjištění potvrzuje naši hypotézu, že matky hrají klíčovou roli v monitorování online aktivit svých dětí.

Naše studie dále ukazuje, že ženy uvádějí pravidelné sledování online aktivit a historie prohlížení častěji než muži (32,35 % žen oproti 7,79 % mužů). Studie Livingstone et al. (2014) zjistila, že evropské matky se častěji zapojují do monitorování online aktivit svých dětí než otcové, což je v souladu s našimi výsledky.

Výzkum Šmahela et al. (2020) zjistil, že čeští rodiče se při mediaci online aktivit svých dětí chovají spíše benevolentně ve srovnání s evropským průměrem. Pouze 14 % rodičů filtrovalo nebo blokovalo obsah, 17 % monitorovalo obsah pomocí aplikací a více než polovina rodičů nikdy nebo téměř nikdy neprovádí diskuse s dětmi o jejich online aktivitách. Tento přístup naznačuje, že je potřeba zvýšit povědomí a vzdělávání rodičů o důležitosti aktivní mediace a monitorování online aktivit dětí.

VO č. 4: Jak rodiče hodnotí školní vzdělávací programy zaměřené na bezpečnost na internetu a jakou formu podpory v této oblasti od škol očekávají?

Studie Dobešové et al. (2023) zjistila, že 50,98 % žáků se nezúčastnilo žádné besedy o internetových nebezpečích, jako jsou kyberšikana, kybergrooming nebo sexting. Naše studie ukázala podobné výsledky, když 44,1 % respondentů uvedlo, že jejich děti se těchto programů nezúčastnily, a 17,8 % účastníků vyjádřilo nejistotu ohledně zapojení svých dětí. Obě studie naznačují, že značná část dětí není zapojena do formálních vzdělávacích aktivit týkajících se kybernetické bezpečnosti. Revize RVP ZV by měla tuto situaci zlepšit, ale klíčové je, aby školy a učitelé aktivně implementovali tyto programy, čímž by se zvýšilo povědomí o rizicích a posílila prevence mezi dětmi i rodiči.

Nejoblíbenější formou podpory od škol jsou podle našich respondentů vzdělávací programy a workshopy, které preferuje 62 % respondentů, s vyšší preferencí u žen (67,6 %) než u mužů (51,9 %). Informační materiály pro rodiče a děti získaly souhlas pouze 24,4 % respondentů. Studie Vuorikari et al. (2021) zdůrazňuje, že rodiče v Evropě preferují aktivní formy vzdělávání, jako jsou workshopy a školení, podobně jako naši respondenti. Evropské studie, například od Hartikainen et al. (2017), ukazují podobné preference, kde vzdělávací programy a workshopy byly považovány za nejefektivnější způsob podpory online bezpečnosti dětí.

VO č. 5: Jak rodiče hodnotí svou digitální gramotnost a připravenost chránit své děti na internetu, jaké překážky vnímají při této ochraně a jaké zdroje informací využívají k získání potřebných informací o ochraně dětí na internetu?

Naše studie ukázala, že 35,2 % rodičů se cítí velmi dobře informováno a schopno chránit své děti na internetu, zatímco 43,7 % se cítí spíše dobře informováno, ale uvědomují si, že by jejich dovednosti mohly být lepší. Pouze 4,7 % rodičů se cítí nedostatečně připraveno a 1,9 % rodičů se necítí vůbec připraveno. Dalších 14,6 % rodičů má jen základní přehled a potřebuje se dozvědět více. Podobné výsledky byly zjištěny i v polské studii, kde pouze jedna pětina rodičů měla uspokojivou úroveň digitální gramotnosti (Tomczyk a Potyrała, 2021).

Co se týče překážek v ochraně dětí na internetu, naše studie identifikovala několik klíčových oblastí. Nejvýznamnější překážkou je obtížnost udržení kroku s měnícími se trendy, kterou uvedlo 52,58 % respondentů. Dalšími překážkami jsou složitost technologií (21,60 %), příliš mnoho informací (27,70 %), nedostatek času na kontrolu (22,54 %), náklady spojené s nákupem efektivního softwaru (7,51 %) a nedostatečná podpora ze strany škol (10,80 %). Studie Pons-Salvador et al., (2022) ukázala, že rodiče často čelí problémům při řízení online aktivit dětí kvůli technologické složitosti a nedostatku času.

Pokud jde o zdroje informací, rodiče v naší studii primárně spoléhají na odborné webové stránky (68,54 %), sociální sítě a fóra (48,36 %), novinové články a reportáže (33,33 %), semináře a webináře (20,66 %) a knihy a publikace (13,62 %). To je v souladu s evropskými trendy, kde rodiče také upřednostňují odborné webové stránky a sociální média jako hlavní zdroje informací. Např. ve Velké Británii jsou vzdělávací aktivity poskytované školami často využívány (Harris a Jacobs, 2022).

Tyto srovnání ukazují, že výsledky naší studie jsou v mnoha ohledech v souladu s aktuálními evropskými studiemi, což podtrhuje podobné výzvy a přístupy rodičů napříč různými zeměmi. Implementace efektivních strategií a programů na zvyšování povědomí o online bezpečnosti je tedy klíčová jak v České republice, tak v celé Evropě.

Limitace výsledků práce

Omezením této studie je, že elektronický dotazník vyplnili pouze respondenti se zájmem o téma, což může vést k výběrovému zkreslení a neúplnému zastoupení cílové populace. Respondenti z online prostředí pravděpodobně měli častější přístup k internetu a vyšší digitální dovednosti, což mohlo ovlivnit výsledky a podíl rodičů s nižšími digitálními dovednostmi mohl být podhodnocen. Studie se zaměřuje hlavně na perspektivu rodičů, přičemž názory a zkušenosti dětí nejsou dostatečně zahrnuty, což může omezit komplexní pochopení problému. Dále kvantitativní data z dotazníků omezují hluboké porozumění motivacím a strategiím rodičů; kvalitativní metody jako rozhovory by poskytly bohatší informace. Technologický vývoj a rychlý nástup nových online platforem mohou způsobit, že některé závěry studie rychle zastarají. To vyžaduje neustálou aktualizaci poznatků a strategií v oblasti ochrany dětí na internetu. Navíc nedostatek standardizovaných nástrojů v českém prostředí a nejednotná metodika omezují možnost srovnání s výsledky zahraničních studií, což dále komplikuje vytvoření jednotných a efektivních strategií.

6 SOUHRN A ZÁVĚRY

Cílem této diplomové práce bylo popsat problematiku bezpečnosti dětí na internetu z pohledu rodičů a zjistit úroveň povědomí, postojů a strategií ochrany, které rodiče používají k zajištění bezpečnosti svých dětí online. Součástí výzkumné studie bylo také porovnání přístupů rodičů v závislosti na jejich vzdělání a pohlaví. Dále jsme zkoumali konkrétní obavy rodičů o bezpečnost dětí a jejich zkušenosti s negativními jevy na internetu.

Pro tuto studii byl zvolen kvantitativní přístup, konkrétně observační analytická průřezová studie. Výzkumný soubor tvořili rodiče dětí ve věku 4-18 let. Online dotazník obsahoval jak uzavřené, tak otevřené otázky, aby bylo možné shromáždit jak kvantitativní data, tak detailní odpovědi. Dotazníky byly vyplněny 213 rodiči, což poskytlo dostatečný počet respondentů pro statistickou analýzu. Výzkumné otázky se zaměřovaly na frekvenci a délku používání internetu dětmi, vnímání rizik a zkušeností s negativními jevy online, ochranné strategie a nástroje rodičů, roli škol a vzdělávacích programů, a úroveň digitální gramotnosti rodičů.

Cíle této diplomové práce byly naplněny. Bylo zjištěno, že rodiče mají vysoké povědomí o rizicích spojených s používáním internetu jejich dětmi a preferují vzdělávací programy a materiály, které by jim pomohly lépe chránit své děti. Analýza ukázala, že rodiče aktivně používají různé ochranné strategie a nástroje a že podpora učitelů a škol je považována za klíčovou pro efektivní vzdělávání o kyberbezpečnosti.

Výsledky ukázaly, že rodiče mají značné obavy o bezpečnost svých dětí na internetu. Největší obavy vzbuzuje závislost na internetu (29,6 %), online predátoři (22 %) a nevhodný obsah (19,7 %). Většina rodičů preferuje vzdělávací programy a workshopy zaměřené na kyberbezpečnost (62 %). Rodiče také zdůraznili potřebu atraktivních a srozumitelných informačních materiálů pro sebe a své děti. Studie potvrdila klíčovou roli rodičů v ochraně dětí před online riziky, což vyžaduje dostupnost programů a materiálů podporujících rodiče v této úloze.

Závěry této studie naznačují několik klíčových zjištění týkajících se používání internetu dětmi, vnímání rizik a ochranných strategií používaných rodiči. Většina dětí používá internet denně (82,16 %), zatímco menší část jej používá několikrát týdně (13,15 %). Tato data korespondují se studií EU Kids Online 2020, která rovněž uvádí, že většina dětí používá internet denně nebo téměř denně. Průměrný věk, kdy děti začínají používat internet, je 7,19 let, což naznačuje, že většina dětí získává přístup k internetu již v mladém školním věku.

Rodiče se nejvíce obávají závislosti na internetu (29,6 %), online predátorů (22 %) a nevhodného obsahu (19,7 %). Dalšími významnými obavami jsou kyberšikana a ztráta soukromí. Studie zjistila, že 35,7 % dětí mělo nějakou negativní zkušenost online, přičemž nejčastějšími typy byly nevhodný obsah (21,1 %), kyberšikana (4,2 %) a podvody nebo phishing (7,5 %).

Nejčastěji používanými metodami ochrany dětí jsou rodičovská kontrola (54,46 %) a rozhovory o bezpečnosti na internetu (51,64 %). Tato zjištění jsou v souladu s jinými evropskými studiemi, které rovněž uvádějí rodičovskou kontrolu a vzdělávání o bezpečnosti jako hlavní metody. Ženy uvádějí pravidelné sledování online aktivit a historie prohlížení častěji než muži (32,35 % žen oproti 7,79 % mužů).

Matky jsou aktivnější v monitorování online aktivit svých dětí než otcové. Statisticky významné rozdíly byly zjištěny v tom, že matky aplikují rodičovskou kontrolu nad online aktivitami svých dětí častěji než otcové. Rodiče často používají omezení sdílení pouze na uzavřené skupiny nebo soukromé účty, což potvrzují i jiné evropské studie.

Co se týče potřeb rodičů v naší provedené studii, výsledky ukazují, že většina rodičů se cítí dobře informována o ochraně dětí na internetu, avšak mnoho z nich si uvědomuje své omezené dovednosti a vyjadřuje zájem o další vzdělávání. Rodiče by ocenili lepší přístup k aktuálním informacím a vzdělávacím programům zaměřeným na digitální bezpečnost.

Tyto hlavní zjištění poskytují přehled o současném stavu ochrany dětí na internetu, vnímání rizik ze strany rodičů a efektivitě používaných ochranných strategií. Tímto způsobem studie přispívá k lepšímu pochopení problematiky a navrhuje možné směry pro další vzdělávání a zlepšení ochrany dětí v digitálním světě.

Výsledky testování hypotéz

Tato studie potvrdila, že rodiče s vyšším vzděláním umožňují svým dětem trávit na internetu průměrně méně času než rodiče s nižším vzděláním. Dále bylo zjištěno, že matky aplikují rodičovskou kontrolu nad online aktivitami svých dětí častěji než otcové. Naopak, hypotéza, že matky vnímají školní vzdělávací programy a nástroje pro ochranu dětí na internetu jako dostatečně efektivní častěji než otcové, nebyla potvrzena, stejně jako hypotéza, že rodiče, kteří se zúčastnili preventivního programu, vnímají internet jako bezpečnější než ti, kteří se nezúčastnili.

Doporučení pro praxi

Školy by měly intenzivně implementovat vzdělávací programy a workshopy zaměřené na kyberbezpečnost, protože tyto aktivity jsou nejvíce preferované mezi rodiči (62 %). Je nezbytné, aby informační materiály pro rodiče a děti byly atraktivní a srozumitelné, využívající jasný jazyk, vizuálně přitažlivé prvky a konkrétní příklady, což může výrazně zvýšit jejich efektivitu a oslovit cílovou skupinu.

Podpora a vzdělávání učitelů je klíčová pro integraci kyberbezpečnosti do školních osnov a jejich praktickou aplikaci. Učitelé by měli být pravidelně školeni a vybaveni potřebnými znalostmi a nástroji, aby mohli efektivně vzdělávat děti o bezpečném chování na internetu a poskytovat jim adekvátní podporu.

Spolupráce se specialisty na kyberbezpečnost a zapojení influencerů, kteří jsou blízcí dětem, může výrazně zvýšit atraktivitu a účinnost vzdělávacích aktivit. Specialisté mohou poskytovat odborné znalosti a aktuální informace o rizicích, zatímco influenceři mohou zprostředkovat důležitá sdělení zábavnou a přístupnou formou, která děti zaujme.

Role rodičů jako poskytovatelů bezpečného internetového prostředí pro děti je klíčová. Rodiče by měli mít přístup k programům a materiálům, které jim pomohou v jejich úloze chránit děti před online riziky. To zahrnuje praktické rady, nástroje pro rodičovskou kontrolu a možnosti konzultací se specialisty.

Doporučení pro navazující studie

Další studie by měly podrobněji zkoumat specifické ochranné strategie rodičů a jejich efektivitu v různých socioekonomických kontextech. Měly by se zaměřit na dlouhodobý dopad vzdělávacích programů na chování dětí a rodičů v oblasti kyberbezpečnosti. Mezinárodní srovnání může identifikovat kulturní rozdíly a osvědčené postupy v různých zemích, což může přispět k vývoji univerzálně efektivních strategií.

Tato diplomová práce je užitečná pro vzdělávací instituce, rodiče, učitele, tvůrce vzdělávacích programů a odborníky na kyberbezpečnost. Vzdělávací instituce mohou využít výsledky této studie k lepšímu porozumění potřebám rodičů a dětí a k implementaci efektivních vzdělávacích programů. Rodiče mohou získat praktické rady a nástroje k ochraně svých dětí online. Učitelé a tvůrce vzdělávacích programů mohou využít poznatky k vývoji a zlepšení výuky kyberbezpečnosti. Odborníci na kyberbezpečnost mohou využít výsledky ke zlepšení spolupráce s rodiči a školami a k šíření povědomí o aktuálních rizicích a ochranných strategiích.

Tato diplomová práce přispívá k lepšímu pochopení postojů rodičů k bezpečnosti dětí na internetu a poskytuje cenné poznatky pro vývoj efektivních strategií a opatření na ochranu dětí v digitálním prostředí. Je nezbytné pokračovat v edukaci a podpoře rodičů, aby mohli své děti účinně chránit před online hrozbami.

7 SEZNAM ZKRATEK

b. d.	bez data
Bc.	bakalář
cit.	citace
cit.	citováno
č.	číslo
ČR	Česká republika
et al.	a další
ICT	Information and Communication Technology
Mgr.	magistr (humanitní a společenské vědy)
např.	například
PhDr.	philosophiae doctor (humanitní a společenské vědy)
roč.	ročník
s.	strana
soc.	sociologie
SOU	střední odborné učiliště
SŠ	střední škola
tzv.	takzvaný
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. AUTENRIETH, U., 2018. *Family photography in a networked age. Anti-sharenting as a reaction to risk assessment and behaviour adaption in Digital parenting. The challenges for families in the digital age*, Nordicom, University of Gothenburg. s. 219–231. ISBN: 978-91-88855-00-8
2. AVAST, 2020. *Čtvrtina Čechů zveřejňuje fotky svých dětí bez jejich svolení*. [online] Dostupné z: <https://www.avast.com/cz/besafeonline/blog/ctvrtina-cechu-zverejnuje-fotky-svych-deti-bez-jejich-svoleni?page=2>. [cit. 2024-01-09].
3. BANIĆ, L. a OREHOVAČKI, T., 2024. A Comparison of Parenting Strategies in a Digital Environment: A Systematic Literature Review. *Multimodal Technologies and Interaction*, roč. 8 č. 4, s. 32. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/mti8040032> [cit. 2024-02-06]
4. BARTAU-ROJAS, I., AIERBE-BARANDIARAN, A. a OREGUI-GONZÁLEZ, E., 2018. Analysis of the use of television and other digital screens by Basque school children and its relationship with their academic performance. *Journal of Children and Media*. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17482798.2018.1498355>. [cit. 2024-06-12].
5. BBC, 2023. *Zneužívání generativní AI technologie pro vytváření a šíření nevhodného obsahu*. [online] Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-66877718> [cit.2024-05-04].
6. BEDROŠOVÁ, M. et al., 2018. *České děti a dospívající na internetu: Zpráva z výzkumu na základních a středních školách. EU Kids Online IV v České republice 2017–2018*. [pdf] Dostupné z: https://irtis.muni.cz/media/3137006/eu_kids_online_report_2018_cz_main.pdf [cit. 2024-03-08].
7. BOZZOLA, E. et al., 2022. The Use of Social Media in Children and Adolescents: Scoping Review on the Potential Risks. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 19, s. 9960. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph19169960> [cit. 2024-04-02]
8. BROSCH, A., 2018. *Sharenting: why do parents violate their children's privacy?* *New Educ. Rev.*, roč. 54, s. 75–85. Dostupné z: <https://doi.org/10.15804/ner.2018.54.4.06> [cit. 2024-03-04]
9. BULGER, M., BURTON, P., O'NEILL, B., a STAKSRUD, E., 2017. *Where policy and practice collide: Comparing US, South African and European Union approaches to protecting children online*. *New Media & Society*, roč. 19 č. 5, s. 750–64. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1461444816686325>. [cit. 2024-01-09]
10. BYRNE, J., KARDEFELT-WINTHER, D., LIVINGSTONE, S. a STOILOVA, M., 2016. Risk and safety on the internet: Comparing children's experiences in Europe. [online]. Dostupné z: <https://consensus.app/papers/risk-and-safety-online-european-children->

- byrne/88f65d5fe9a74126a8335a69b34f2a12/?utm_source=chatgpt. [cit. 2024-06-12].
11. CARSON, V., et al., 2016 Systematic review of sedentary behaviour and health indicators in school-aged children and youth: an update. *Applied Physiology, Nutrition, and Metabolism = Physiologie Appliquee, Nutrition et Metabolisme*. 2016, roč. 41, č. 6 Suppl 3, s. 240–265. Dostupné z: <https://doi.org/10.1139/apnm-2015-0630> [cit. 2024-04-02]
 12. CERUZZI, P., 2012. *Computing: A Concise History*. [online] Dostupné z: <https://doi.org/10.7551/mitpress/9426.001.0001>. [cit. 2024-06-10]
 13. CLARK, L. S., 2011. Parental Mediation Theory for the Digital Age. *Communication Theory* [online]. roč. 21 č. 4, s. 323-343. ISSN 10503293. [cit. 2024-02-25]
 14. COMMON SENSE MEDIA, 2023. *How to Block Pornography on Your Child's Devices*. [online]. Dostupné z: <https://www.commonsensemedia.org/articles/how-to-block-pornography-on-your-childs-devices> [cit. 2024-06-03]
 15. CYBERSPACE, 2015. Oxford Dictionaries [online]. Dostupné z: http://www.oxforddictionaries.com/us/definition/american_english/cyberspace [cit. 2024-03-22].
 16. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2019. *Používání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci – 2019* [online]. Publikováno 26. listopadu 2019. [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vyuzivani-informacnich-a-komunikacnich-technologie-v-domacnostech-a-mezi-jednotlivci-2019>
 17. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2023. *Internet se přesouvá na mobilní síť a zrychluje* [online]. Publikováno 27. září 2023. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/internet-se-presouva-na-mobilni-site-a-zrychluje>
 18. DAMKJAER, M. S., 2018. “Sharenting = good parenting? Four parental approaches to Sharenting on Facebook” in Digital parenting. The challenges for families in the digital age. Nordicom, University of Gothenburg. s. 209–218.
 19. DĚDKOVÁ, L. a H. MACHÁČKOVÁ. 2014. *Co je a není kybersikana? Přinášejí počítače do života víc šikany? Zprávy z MUNI* [online]. 14.10.2014 Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/vite/4834-co-je-a-neni-kybersikana> [cit. 2024-02-09].
 20. DĚDKOVÁ, L. a MÝLEK, V., 2023. Parental Mediation of Online Interactions and Its Relation to Adolescents’ Contacts with New People Online: The Role of Risk Perception. *Information, Communication & Society*, roč. 26, s. 3179-3196. Dostupné z: <https://dx.doi.org/10.1080/1369118X.2022.2146985>. [cit. 2024-01-19].
 21. DEFEND YOUNG MINDS. 2021. *YouTube Kids: How to Set Up Safer Parental Controls*. [online] Dostupné z: <https://www.defendyoungminds.com/post/youtube-kids-how-to-set-up-safer-parental-controls> [cit. 2024-06-16].

22. DIGITAL YOUTH INDEX, 2023. Nominet [online]. Dostupné z: <https://digitalyouthindex.uk> [cit. 2024-04-16].
23. DOBEŠOVÁ, P., SZOTKOWSKI, R. a KOPECKÝ, K., 2023. *Sexting u žáků na 1. stupni základní školy*. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.5507/pdf.23.24463759>. [cit. 2024-06-12].
24. DOĞAN KESKIN, A., M. DAMAR, F. ELIBOL, N. KAYTEZ a N. ARAL, 2023. *Sharenting Syndrome: An Appropriate Use of Social Media?* Healthcare (Switzerland) [online]. roč. 11 č. 10. ISSN 22279032. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/healthcare11101359> [cit. 2024-02-25]
25. DOMAZET, S. a ŠUŠAK-LOZANOVSKA, I., 2023. Children's data and privacy online: Growing up in a digital age. *Politika nacionalne bezbednosti*. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.5937/pnb24-44680>. [cit. 2024-06-12].
26. DÖRING, N. 2014. Consensual sexting among adolescents: Risk prevention through abstinence education or safer sexting? *Cyberpsychology: Journal of Sexting u českých dětí 232 Psychosocial Research on Cyberspace* [online]. roč. 8 č. 1, s. 1–15. Dostupné z: <https://cyberpsychology.eu/article/view/4303/3352> [cit. 2024-03-10] Dostupné z: <https://www.ingentaconnect.com/contentone/asp/asl/2018/00000024/00000011/art00151>. [cit. 2024-06-12].
27. DRESP-LANGLEY, B., a HUTT, A., 2022. Digital Addiction and Sleep. *International journal of environmental research and public health*, roč. 19 č. 11, s. 6910. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph19116910> [cit. 2024-03-09].
28. DVOJKLIK, 2022. *Přehled aplikací rodičovské kontroly: jak ohlídat děti online*. [online] Dostupné z: <https://www.dvojklik.cz/saferkidsonline/prehled-aplikaci-rodicovske-kontroly-pro-operacni-systemy-i-socialni-site/>. [cit. 2024-06-08].
29. DVOJKLIK. b.d. *Safer kids online* [online]. Dostupné z: <https://www.dvojklik.cz/saferkidsonline/>. [cit. 2024-03-10]
30. E-BEZPEČÍ, 2021. *Internet Highway: Online hra, která bude žáky zábavným způsobem seznamovat s internetovou bezpečností, nechybí ani akční souboje či řešení hlavolamů*. [online] Zveřejněno: 11. únor 2021. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/z-nasi-kuchyne/2127-internet-highway-online-hra-ktera-bude-zaky-zabavnym-zpusobem-seznamovat-s-internetovou-bezpecnosti-nechybi-ani-akcni-souboje-ci-reseni-hlavolamu> [cit. 2024-01-09].
31. E-BEZPEČÍ. b.d. *Bezpečnost na internetu a prevence kybernetické kriminality* [online]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz>. [cit. 2024-01-09].
32. EDUTEAM, 2023. *Datová Lhota*. [online] 27. 04. 2023. Dostupné

- z: <https://www.eduteam.cz/inspirace-pro-vyuku/datova-lhota/> [cit. 2024-05-20].
33. EDUZIN, 2020. *Jak je to se zveřejňováním fotografií dětí? Jasně v tom často nemají školy ani rodiče.* [online] Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2020/06/16/jak-je-to-se-zverejnovanim-fotografii-deti-jasno-v-tom-casto-nemaji-skoly-ani-rodice/> [cit. 2024-04-01].
34. EELMAA, S., 2023. *Exploring parental perspectives on online sexual risks and harm.* *Trames: A Journal of the Humanities and Social Sciences*, 2023, roč. 27 č. 2, s. 91-113 Coronavirus Research Database; ProQuest Central. ISSN 14060922. Dostupné z: <https://doi.org/10.3176/tr.2023.2.01>. [cit. 2024-01-29].
35. FERRARA, P., et al., 2023. Online “Sharenting”: The Dangers of Posting Sensitive Information About Children on Social Media. *The Journal of Pediatrics*, roč. 257, s. 10-14. Dostupné z: <https://doi:10.1016/j.jpeds.2023.01.002>. [cit. 2024-01-20].
36. FINKELHOR, D., WALSH, K., JONES, L., MITCHELL, K., a COLLIER, A., 2021. Youth Internet Safety Education: Aligning Programs With the Evidence Base. *Trauma, Violence, & Abuse*, roč. 22 č. 5, s. 1233-1247. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1524838020916257> [cit. 2024-03-16]
37. FOX, A. K., a HOY, M. G., 2019. Smart devices, smart decisions? Implications of parents' sharenting for children's online privacy: An investigation of mothers. *Journal of Public Policy & Marketing*, roč. 38 č. 4, s. 414-432. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0743915619858290> [cit. 2024-04-10]
38. GDPR.CZ., 2023. *TikTok a co děti, mají si kde hrát?* [online]. Dostupné z: <https://www.gdpr.cz/tiktok-a-co-deti-maji-si-kde-hrat#:~:text=TikTok%20a%20soukromí%20uživatelů&text=V%20roce%202019%20byla%20TikToku,diskuzím%20o%20zákazu%20této%20aplikace> [cit. 2024-06-10].
39. GERE, C., 2009. *Digital Culture*. 2nd ed. Reaktion Books. ISBN 9781861895608.
40. GHOSH, A.K., BADILLO-URQUIOLA, K., GUHA, S., LAVIOLA, J.J., a WISNIEWSKI, P.J., 2018. Safety vs. Surveillance: What Children Have to Say about Mobile Apps for Parental Control. In: *Proceedings of the 2018 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI '18)*. New York: Association for Computing Machinery. Paper 124, s. 1–14. Dostupné z: <https://doi.org/10.1145/3173574.3173698>. [cit. 2024-02-12]
41. GLAMOSLIJA, K., 2024. *10 top antivirových softwarů 2024: Windows, Android, iOS, Mac.* SafetyDetectives. [online]. Dostupné z: <https://cs.safetydetectives.com>. [cit. 2024-06-12].
42. GLAMOSLIJA, K., 2024. *5 nejlepších aplikací pro rodičovskou kontrolu 2024.* SafetyDetectives. [online] Dostupné z: <https://cs.safetydetectives.com/best-parental-control/#Bark>. [cit. 2024-05-16].

43. GOGUS, A. a SAYGIN, Y. 2019. Privacy perception and information technology utilization of high school students. *Heliyon* [online]. roč. 5 č. 5, e01614. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2019.e01614> [cit. 2024-02-01].
44. GOOGLE, b.d.. Family Link. [online] Dostupné z: <https://families.google/intl/cs/familylink/>. [cit. 2024-06-12].
45. GRANIC, I., LOBEL, A., a ENGELS, R. C., 2014. The benefits of playing video games. *The American psychologist*, roč. 69 č.1, s. 66–78. [online] Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/a0034857>. [cit. 2024-06-10]
46. GREYSON, D., CHABOT, C., MNISZAK, C., a SHOVELLER, J. A., 2023. Social media and online safety practices of young parents. *Journal of Information Science*, roč. 49 č. 5, s. 1344-1357. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/01655515211053808> [cit. 2024-02-15].
47. HACKETT, L., 2017. *The annual bullying survey 2016*. [online] Ditch the Label. Dostupné z: <https://www.ditchthelabel.org/research-papers/the-annual-bullying-survey-2016/> [cit. 2024-06-10].
48. HALE, L. a GUAN, S., 2015. Screen time and sleep among school-aged children and adolescents: a systematic literature review. *Sleep medicine reviews*, roč. 21, s. 50–58. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.smrv.2014.07.007>. [cit. 2024-01-10].
49. HARRIS, L. E. a JACOBS, J. A., 2022. Emerging Ideas. Digital parenting advice: Online guidance regarding children's use of the Internet and social media. *Family Relations*. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/fare.12813>. [cit. 2024-06-12].
50. HARTIKAINEN, H., IIVARI, N. a KINNULA, M., 2019. Children's design recommendations for online safety education. *International Journal of Child-Computer Interaction*, 22, 100146. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.ijcci.2019.100146>. [cit. 2024-06-12].
51. HASINOFF, A.A., 2015. *Sexting Panic: Rethinking Criminalization, Privacy, and Consent*. ISBN 9780252038983.
52. HINDUJA, S. a PATCHIN, J. W., 2020. *Cyberbullying: Identification, Prevention, and Response*. Cyberbullying Research Center. Dostupné z: <https://cyberbullying.org/Cyberbullying-Identification-Prevention-Response-2020.pdf> [cit. 2024-02-09].
53. HOLLÁ, K. 2016. *Sexting a kyberšikana*. IRIS. ISBN 978-80-8153-061-6
54. HULANOVÁ, L., 2012. *Internetová kriminalita páchaná na dětech: psychologie internetové oběti, pachatele a kriminality*. 1. vyd. Praha: Triton, s. 217 ISBN 978-807-3875-459.
55. HUNG, J., 2022. Digitalisation, parenting, and children's mental health: What are the

- challenges and policy implications? *International Journal of Environmental Research and Public Health* [online], roč. 19, s. 6452. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph19116452> [cit. 2024-04-05].
56. HWANG, Y., CHOI, I., YUM, J.Y. a JEONG, S.H., 2017. Parental mediation regarding children's smartphone use: Role of protection motivation and parenting style. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, roč. 20, s. 362-368. Dostupné z: <https://dx.doi.org/10.1089/cyber.2016.0555>. [cit. 2024-04-17].
57. CHANG, CH., 2010. Internet Safety Survey: Who Will Protect the Children. *Berkeley Technology Law Journal* [online] roč. 25, č. 1. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.15779/Z38HQ3D>. [cit. 2024-06-16].
58. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualiz.* vyd. Pedagogika (Grada). Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5326-3.
59. INTERNETEM BEZPEČNĚ. b.d. *O projektu* [online]. Dostupné z: <https://www.internetembezpecne.cz/o-projektu/>. [cit. 2024-02-18]
60. KASPERSKY, b.d.. Safe Kids. [online] Dostupné z: <https://www.kaspersky.cz/safe-kids>. [cit. 2024-05-16]
61. KASPERSKY. b.d. *How to Teach Your Kids About Cybersecurity*. [online] Dostupné z: <https://www.kaspersky.com/resource-center/preemptive-safety/cybersecurity-for-kids> [cit. 2024-02-06].
62. KASSIM, M. N. 2018. Developing Digital Parenting Program Using Blended Learning Approach. *Journal of Computational and Theoretical Nanoscience*, [online] roč. 24, č. 11, s. 8483-8487.
63. KOLOMAZNÍK, T. a L. KYPUS, 2022. *Aplikovaná kybernetická bezpečnost: Studijní opora*. Praha: Vydala v elektronické podobě AMBIS vysoká škola.
64. KOLOUCH, J. 2016. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, s. 522 ISBN 978-80-88168-15-7.
65. KOPECKÝ, K. 2021 Poradna projektu E-Bezpečí pro oběti kybernetické kriminality zaznamenala za 1. čtvrtletí roku 2021 ve srovnání s předchozím rokem téměř čtyřicetiprocentní nárůst počtu případů. Dominantní jsou pak případy spojené se zneužitím intimního obsahu. *E-Bezpečí*, roč. 6, č. 1, s. 38-44. ISSN 2571-1679.
Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php?view=article&id=2186> [cit. 2023-12-23]
66. KOPECKÝ, K. a KREJČÍ, V., 2023. *Sociální síť (Úvod do problematiky)*. Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-6370-4.
67. KOPECKÝ, K. a R. SZOTKOWSKI, 2019 *České děti v kybersvětě (výzkumná zpráva)* [online]. Olomouc Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/kestazeni/vyzkumne-zpravy/117-ceske-deti-v-kybersvete/file> [cit. 2024-02-18]

68. KOPECKÝ, K. a SZOTKOWSKI, R., 2017. *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru*. [online] Dostupné z: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.16989.20966>. [cit. 2024-01-04]
69. KOPECKÝ, K. a SZOTKOWSKI, R., 2019. *České děti v kybersvětě (2019) - verze 2.0*. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.11288.75527>. [cit. 2024-06-12].
70. KOPECKÝ, K., 2015. *Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4861-9.
71. KOPECKÝ, K., 2022. *Sharenting u českých rodičů*. Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci. ISBN 2571-1679.
72. KOPECKÝ, K., R. SZOTKOWSKI a P. DOBEŠOVÁ, 2021. *Riziková komunikace a seznamování českých dětí v kyberprostoru*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5914-1.
73. KOVÁŘOVÁ, P., 2019. *Informační bezpečnost žáků základních škol: Lekce v knihovnách*. Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita. ISBN 9788021092709.
74. KOWALSKI, R., GIUMETTI, G., SCHROEDER, A., a LATTANNER, M., 2014. Bullying in the Digital Age: A Critical Review and Meta-Analysis of Cyberbullying Research Among Youth. *Psychological Bulletin*, roč. 140. Dostupné z: <https://doi.org/10.1037/a0035618>. [cit. 2024-03-14]
75. KOŽÍŠEK, M. a PÍSECKÝ, V., 2016. *Bezpečně n@ internetu: průvodce chováním ve světě online*. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024755953.
76. KYBERCENTRUM, b.d.. *Kyberpohádky* [online]. Dostupné z: <https://www.kyberpohadky.cz/kyberpohadky/> [cit. 2024-06-17].
77. LATIPAH, E., KISTORO, H. C. A., HASANAH, F. F., AND PUTRANTA, H., 2020. *Elaborating motive and psychological impact of sharenting in millennial parents*. Univ. J. Educ. roč. 8, s. 4807–4817. Dostupné z: doi: 10.13189/ujer.2020.081052 [cit. 2024-01-04]
78. LAZARD, L., CAPDEVILA, R., DANN, C., LOCKE, A., a ROPER, S., 2019. Sharenting: Pride, affect and the day-to-day politics of digital mothering. *Social and Personality Psychology Compass*, roč. 13 č. 4, s. 12443. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/spc3.12443>
79. LEE, M., CROFTS, T., SALTER, M., MILIVOJEVIC, S. a MCGOVERN, A. 2013. "Let's Get Sexting": Risk, Power, Sex and Criminalisation in the Moral Domain, *International Journal for Crime and Justice* [online]. roč. 2 č. 1, s. 35–49. Dostupné z: <https://www.crimejusticejournal.com/article/view/681/434> [cit. 2024-01-20]
80. LIVINGSTONE, S. a E. J. HELSPER, 2008. Parental Mediation of Children's Internet Use. *Journal of Broadcasting and Electronic Media* [online]. roč. 52 č. 4, s. 581-599. ISSN 08838151. [cit. 2024-02-25]

81. LIVINGSTONE, S., CAGILTAY, K. a ÓLAFSSON, K., 2015. EU Kids Online II Dataset: A cross-national study of children's use of the Internet and its associated opportunities and risks. *Br. J. Educ. Technol.* [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/bjet.12317>. [cit. 2024-06-12].
82. LIVINGSTONE, S., et al., 2017. Maximizing Opportunities and Minimizing Risks for Children Online: The Role of Digital Skills in Emerging Strategies of Parental Mediation. *Journal of Communication*, roč. 67, s. 82-105. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/JCOM.12277>. [cit. 2024-01-25]
83. LIVINGSTONE, S., HADDON, L., a GÖRZIG, A. (eds), 2012. *Children, Risk and Safety on the Internet*, Bristol, UK: Policy Press. Dostupné z: <https://doi.org/10.51952/9781847428844>
84. LIVINGSTONE, S., HADDON, L., GÖRZIG, A. a ÓLAFSSON, K., 2014. Parental mediation of children's internet use: Evidence from Europe. [online]. Dostupné z: https://consensus.app/papers/parental-mediation-childrens-internet-use-evidence-livingstone/ffb3f27ec907e6b09d9f7b1ef6fa9a6b/?utm_source=chatgpt. [cit. 2024-06-12].
85. LIVINGSTONE, S., KIRWIL, L., PONTE, C., a STAKSRUD, E., 2014. In their own words: What bothers children online? *European Journal of Communication*, roč. 29, s. 271-288. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/0267323114521045>. [cit. 2024-01-15]
86. LIVINGSTONE, S., MASCHERONI, G. a STAKSRUD, E., 2018. European research on children's internet use: Assessing the past and anticipating the future. [online]. Dostupné z: https://consensus.app/papers/european-research-children-internet-use-assessing-livingstone/675b36af293f35b4c2766d2a44f9d9e1/?utm_source=chatgpt. [cit. 2024-06-12].
87. LIVINGSTONE, S., a HADDON, L., eds. 2009. Kids Online: Opportunities and Risks for Children. *Bristol: Policy Press*. Dostupné z: <https://academic.oup.com/policy-press-scholarship-online/book/22951>. [cit. 2024-04-25]
88. LOŠONCZI, P., a MESÁROŠ, M., 2016. *Východiská pre bezpečnosť detí v prostredí internetu*, roč. 15, s. 163-173. Dostupné z: <https://doi.org/10.15584/ETI.2016.1.18>. [cit. 2024-02-25]
89. MARASLI, M. et al. 2016. „Parents' Shares on Social Networking Sites About their Children: Sharenting.“ *The Anthropologist*, roč. 24 č. 2, s. 399–406.
90. MASCHERONI, G. a ÓLAFSSON, K., 2014. Net children go mobile: Risks and opportunities. [online]. Dostupné z: https://consensus.app/papers/mobile-internet-use-european-children-eu-kids-mascheroni/45ab22a16ae2438dbe6c3a4e7fe01a8d/?utm_source=chatgpt. [cit. 2024-06-

- 12].
91. MASCHERONI, G., VINCENT, J., A JIMENEZ, E., 2015. 'Girls are addicted to likes so they post semi-naked selfies': Peer mediation, normativity and the construction of identity online. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, roč. 9 č. 1, článek 5. Dostupné z: <https://doi.org/10.5817/CP2015-1-5> [cit. 2024-03-15]
92. MEDIAGURU, 2023. *Největšími sociálními sítěmi v Česku zůstávají YouTube a Facebook*. [online] Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2023/05/nejvetsimi-socialnimi-sitemi-v-cesku-zustavaji-youtube-a-facebook/> [cit. 2024-03-01].
93. MICROSOFT, b.d. *Microsoft Family Safety*. [online] Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-365/family-safety>. [cit. 2024-06-12].
94. MILOSEVIC, T., LIVINGSTONE, S. a STAKSRUD, E., 2022. Children's internet use and online risks in comparative perspective. *New Media & Society*. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1461444820987152>. [cit. 2024-06-12].
95. MOKHTAR, U., HOOD, Z., TIUN, S. a JAMBARI, D., 2019. Parental Awareness on Cyber Threats Using Social Media. *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication* [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.17576/JKMJC-2019-3502-29> [cit. 2024-04-20].
96. NIELSEN ADMOSPHERE, 2016. I pro děti už jsou chytré technologie standardem: ve skupině 10-14 let má vlastní smartphone 8 z 10 dětí. [online]. Dostupné z: <https://www.nielsen-admosphere.cz/news/i-pro-deti-uz-jsou-chytre-technologie-standardem-ve-skupine-10-14-let-ma-vlastni-smartphone-8-z-10-deti>. [cit. 2024-06-12].
97. NORTON. b.d. *Norton Family*. [online] Dostupné z: <https://cz.norton.com/products/norton-family> [cit. 2024-03-01].
98. NSPCC. b. d. *Use Parental Controls to Keep Your Child Safe*. [online]. Dostupné z: <https://www.nspcc.org.uk/keeping-children-safe/online-safety/parental-controls> [cit. 2024-06-07]
99. O2 CHYTRÁ ŠKOLA. b.d. *Grantové programy* [online]. Dostupné z: <https://o2chytraskola.cz>. [cit. 2024-03-01].
100. PALFREY, J. a GASSER, U., 2008. *Born Digital: Understanding the First Generation of Digital Natives*. New York: Basic Books.
101. PAPPAS, S., 2020. *What do we really know about kids and screens?* Research by psychologists and others is giving us a better understanding of the risks and potential benefits of children's and teens' use of digital devices. roč. 51, č. 3, s. 42. [online]. Dostupné z: <https://www.apa.org/monitor/2022/06/kids-screens>. [cit. 2024-06-12].
102. PEW RESEARCH CENTER, 2022. *Teens, Social Media and Technology 2022*. [online]

- Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/internet/2022/08/10/teens-social-media-and-technology-2022/> [cit. 26. 5. 2024].
103. PONS-SALVADOR, G., X. ZUBIETA-MÉNDEZ a D. FRIAS-NAVARRO, 2018. Internet Use by Children Aged six to nine: Parents' Beliefs and Knowledge about Risk Prevention. *Child Indicators Research*. roč. 11, s. 1983–2000.
Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s12187-018-9529-4>. [cit. 2024-06-12].
104. POŽÁR, J., 2005. *Informační bezpečnost*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 80-868-9838-5.
105. PRENSKY, M., 2001. Digital Natives, Digital Immigrants Part 1. *On the Horizon*, roč. 9 č. 5, s. 1-6. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/10748120110424816> [cit. 2024-03-19]
106. PRICE, M. a DALGLEISH, J., 2010. Cyberbullying: Experiences, Impacts and Coping Strategies as Described by Australian Young People. *Youth Studies Australia*, roč. 29 č. 2, s. 51-59. Dostupné z: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/cyberbullying-experiences-impacts-and-coping-strategies-described> [cit. 2024-01-16]
107. PROJECT BSAFE, b. d.. *Jak ochráním sebe a své děti před nevhodným obsahem*. [online]. Dostupné z: <https://lms.project-bsafe.eu/cs/unit/jak-ochranim-sebe-a-sve-deti-pred-nevhodnym-obsahem/> [cit. 2024-06-14].
108. RAINN, 2020. *Grooming: Know the Warning Signs*. Dostupné z: <https://rainn.org/news/grooming-know-warning-signs> [cit. 2024-04-25]
109. RINGROSE, J., GILL, R., LIVINGSTONE, S. a HARVEY, L., 2012. *A Qualitative Study of Children, Young People and "Sexting": A Report Prepared for the NSPCC*. London: National Society for the Prevention of Cruelty to Children. Dostupné z: <http://eprints.lse.ac.uk/44216/> [cit. 2024-03-01]
110. ROBIATUL ADAWIAH, L., a RACHMAWATI, Y., 2021. *Parenting program to protect Children's privacy: the phenomenon of Sharenting children on social media*. JPUD 15, s. 162–180. Dostupné z: doi: 10.21009/JPUD.151.09 [cit. 2024-02-25]
111. ROSENBERG, E., 2011. In Weiner's Wake, a Brief History of the Word 'Sexting' – More than you ever wanted to know about a word that is not going away anytime soon. *The Atlantic* [online]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/national/archive/2011/06/brief-historysexting/351598/> [cit. 2024-02-17]
112. RUDNOVA, N., et al., 2023. Characteristics of parental digital mediation: Predictors, strategies, and differences among children experiencing various parental mediation strategies. *Education Sciences* [online], roč. 13 č. 1, s. 57. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/educsci13010057> [cit. 2024-04-05].
113. RUTLEDGE, P. B., 2023. *How and Why to Use Parental Controls in Video Games*. Positively Media. PARENTING. [online].

- Dostupné z: <https://www.positivelymedia.com/how-and-why-to-use-parental-controls-in-video-games>. [cit. 2024-06-12].
114. SAMUEL, A., 2017. *Opinion: Forget “digital natives.” Here’s how kids are really using the Internet*. Dostupné z: <https://ideas.ted.com/opinion-forget-digital-nativesheres-how-kids-are-really-using-the-internet/> [cit. 2024-01-04]
115. SAVE THE CHILDREN, 2024. *Internet Safety: Children Show Caution When Interacting with People They Don’t Know Online but Want Greater Protection – Preliminary Research Findings*. [online] Dostupné z: <https://www.savethechildren.net/news/internet-safety-children-show-caution-when-interacting-people-they-don-t-know-online-want> [cit. 2024-02-06].
116. SCOTT, D., VALLEY, B., a SIMECKA, B., 2017. Mental Health Concerns in the Digital Age. *International Journal of Mental Health and Addiction*, roč. 15 s. 604–61. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11469-016-9684-0> [cit. 2024-03-05]
117. SHMUELI, B., a BLECHER-PRIGAT, A., 2011. Privacy for Children. [online]. Dostupné z: https://doi.org/10.1163/2210-7975_hrd-9947-0046. [cit. 2024-06-03]
118. SIIBAK, A., 2019. *Digital parenting and the datafied child* [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/313a9b21-en>. ISBN 9789264563087. [cit. 2024-02-22].
119. SMALL, G. W., et al., 2020. *Brain health consequences of digital technology use*. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, roč. 22 č. 2, s. 179–187. Dostupné z: <https://doi.org/10.31887/DCNS.2020.22.2/gsmall> [cit. 2024-01-12].
120. SMEJKAL, V., 2018. *Kybernetická kriminalita*. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-720-7.
121. SPENO, A.G. a D. HALLIWELL, 2023. “*It’s not just talking about the birds and the bees anymore*”: *Parent-child communication about sexting*. *Atlantic Journal of Communication* [online]. roč. 31 č. 1, s. 14–29 ISSN 15456889. Dostupné z: [doi:10.1080/15456870.2021.2009481](https://doi.org/10.1080/15456870.2021.2009481) [cit. 2024-02-18].
122. SRINIVASAN, S., 2015. Privacy Protection and Data Breaches. , [online] s. 429-444. Dostupné z: <https://doi.org/10.28945/2261>. [cit. 2024-06-03]
123. STOILOVA, M., BULGER, M. a LIVINGSTONE, S. 2024. Do parental control tools fulfil family expectations for child protection? A rapid evidence review of the contexts and outcomes of use. *Journal of Children and Media*. roč. 18 č. 1: s. 29-49. Dostupné z: DOI: [10.1080/17482798.2023.2265512](https://doi.org/10.1080/17482798.2023.2265512)
124. STOILOVA, M., NANDAGIRI, R. a S. LIVINGSTONE, 2019. Children’s understanding of personal data and privacy online – a systematic evidence mapping. *Information, Communication & Society*. roč. 24, s. 1-19. Dostupné

- z: <https://doi.org/10.1080/1369118X.2019.1657164>.
125. SUBRAHMANYAM, K., a GREENFIELD, P., 2008. Online communication and adolescent relationships. *The Future of Children*, roč. 18 č. 1, s. 119–146. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/foc.0.0006> [cit. 2024-01-11].
126. SVOBODOVÁ, L., 2021. *Digitální generace*. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/digitalni-generace> [cit. 2024-02-18].
127. SZOTKOWSKI, R. a KOPECKÝ, K., 2018. *Kyberšikana a další druhy online agrese zaměřené na učitele*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5334-7.
128. SZOTKOWSKI, R., 2020. *Sexting u českých dětí*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5793-2.
129. SZYMAŃSKA, J., 2019. *Zákazy na internetu nefungují, aneb jak se bavit s dětmi o tom, co dělají online*. [online] 20. 6. 2019. Dostupné z: <https://www.avast.com/cz/besafeonline/blog/zakazy-na-internetu-nefunguji-aneb-jak-se-bavit-s-detmi-o-tom-co-delaji-online> [cit. 2024-02-12].
130. ŠANCE DĚTEM, 2021. *Vzdělávací aplikace zaměřené na internetovou bezpečnost*. [online] 22. 10. 2021, aktualizováno 13. 04. 2023. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/vzdelavaci-aplikace-zamerene-na-internetovou-bezpecnost> [cit. 2024-05-20].
131. ŠMAHEL, D., et al., 2016 Digital Parenting: Fathers are crucial for digital security. *Kaspersky Lab*.
132. ŠMAHEL, D., et al., 2020. *EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries*. EU Kids Online. Dostupné z: <https://doi.org/10.21953/lse.47fdeqj01ofo> [cit. 2024-02-10].
133. ŠMAHEL, David, 2003. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton. Psychologická setkávání. ISBN 80-7254-360-1.
134. ŠMAHELOVÁ, M., et al., 2017. Mediation of young children's digital technology use: The parents' perspective. *Cyberpsychology* [online]. roč. 11 č. 3 ISSN 18027962. Dostupné z: doi:10.5817/CP2017-3-4 [cit. 2024-02-25]
135. TIIDENBERG, K. a BAYM, N., 2017, Learn it, buy it, work it: Intensive pregnancy on Instagram, *Social Media + Society*, roč. 3 č. 1, Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/2056305116685108>. [cit. 2024-01-30]
136. TOMCZYK, Ł. a POTYRAŁA, K., 2021. Parents' knowledge and skills about the risks of the digital world. **South African Journal of Education**. [online]. Dostupné z: <https://doi.org/10.15700/SAJE.V41N1A1833>. [cit. 2024-06-12].
137. VLACHOVÁ, M., 2009 *Trestná činnost spojená s internetovou kriminalitou*. E-bezpečí

- [online]. Policie ČR Olomouc. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/dalirizika/148-226> [cit. 2024-01-09]
138. VUORIKARI, R., PUNIE, Y., CARRETERO, S. a VAN DEN BRANDE, L., 2021. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens. Publications Office of the European Union. [online]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/resource/cellar/57a11d1e-4c23-11ec-91ac-01aa75ed71a1>. [cit. 2024-06-12].
139. YUN, H., LEE, G. a KIM, D.J., 2019. *A chronological review of empirical research on personal information privacy concerns: An analysis of contexts and research constructs*. Information & Management [online]. roč. 56, s. 570–601. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.im.2018.10.001>. [cit. 2024-04-25]
140. ZOUNEK, J., L. JUHAŇÁK a K. ZÁLESKÁ. 2022. *Life and Learning of Digital Teens: Adolescents and digital technology in the Czech Republic*. Cham: Springer Nature. Young People and Learning Processes in School and Everyday Life, roč. 6. ISBN 978-3-030-90042-7. Dostupné z: <https://dx.doi.org/10.1007/978-3-030-90040-3>. [cit. 2024-01-20]

9 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Pohlaví a věková struktura zkoumaného souboru.	46
Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání výběrového vzorku respondentů.....	47
Graf 3: Věková struktura výběrového vzorku respondentů.	48
Graf 4: Četnost frekvence používání internetu dětmi.	55
Graf 5: Četnost doby strávené na internetu dětmi v hodinách dle typu dne.	56
Graf 6: Četnost nejčastěji používaného zařízení pro připojení na internet dle pohlaví dětí.	57
Graf 7: Četnost trvalého přístupu dětí k internetu bez nutnosti Wi-Fi připojení.	58
Graf 8: Četnost nejčastěji zmiňovaného věku dětí pro první používání internetu.....	59
Graf 9: Četnost hlavních obav rodičů ohledně používání internetu dětmi dle jejich pohlaví.....	59
Graf 10: Četnost negativní zkušenosti dětí na internetu.	60
Graf 11: Četnost osobní negativní zkušenosti rodičů na internetu.	61
Graf 12: Četnost míry dostatečnosti školní informovanosti o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.	68
Graf 13: Četnost účasti dítěte na preventivním programu o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.	69
Graf 14: Četnost míry informovanosti rodičů o ochraně dětí na internetu.	71
Graf 15: Četnost zkušeností rodičů s preventivními programy zaměřenými na online bezpečnost.	71

10 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Formulář pilotního testování dotazníku.	50
Tabulka 2: Četnost doby strávené na internetu dětmi v hodinách dle pohlaví rodičů a typu dne.	56
Tabulka 3: Četnost typů negativních zkušeností dětí na internetu dle pohlaví rodičů.	60
Tabulka 4: Vnímání bezpečnosti internetu dle pohlaví rodičů.	62
Tabulka 5: Frekvence a způsoby sdílení informací o dětech na internetu dle pohlaví rodičů.	62
Tabulka 6: Metody ochrany soukromí používané rodiči při sdílení informací o dětech na internetu.	63
Tabulka 7: Přehled nástrojů a metod k ochraně dětí na internetu používané rodiči dle jejich pohlaví.	64
Tabulka 8: Přehled témat diskuse o bezpečnosti na internetu mezi rodiči a dětmi dle pohlaví rodičů.	65
Tabulka 9: Přehled preventivních opatření rodičů k ochraně dětí před online riziky.	66
Tabulka 10: Přehled nejčastěji omezeného online obsahu dětem dle rodičů.	67
Tabulka 11: Přehled způsobů monitorování online aktivit dětí dle pohlaví rodičů.	67
Tabulka 12: Přehled podpor od škol pro edukaci dětí o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.	70
Tabulka 13: Přehled preferovaných zdrojů informací o online bezpečnosti dle pohlaví rodičů.	72
Tabulka 14: Přehled překážek v ochraně dětí na internetu dle pohlaví rodičů.	73
Tabulka 15: Výsledky testování hypotézy pomocí dvoufaktorové ANOVA – typ dne a vzdělání.	75
Tabulka 16: Výsledky chí-kvadrát testu nezávislosti – kontrola online aktivit dle pohlaví rodiče.	76
Tabulka 17: Výsledky chí-kvadrát testu nezávislosti – vnímání školních vzdělávacích programů dle pohlaví rodiče.	78
Tabulka 18: Výsledky chí-kvadrát testu nezávislosti – účast na preventivním programu a vnímání bezpečnosti internetu dle pohlaví rodiče.	79

11 PŘÍLOHY

Příloha č.1

Dotazník

Bezpečnost dětí na internetu z pohledu rodičů

Vážení rodiče,

jako studentka Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci bych Vás srdečně pozvala k účasti na vyplnění dotazníku, který se zaměřuje na Bezpečnost dětí na internetu. Vaše zkušenosti a názory jsou pro tuto diplomovou práci neocenitelné, neboť nám pomáhají lépe pochopit, jak můžeme přispět k vytvoření bezpečnějšího online prostředí pro děti. Zajímá nás, jaké rizika spojená s online prostředím vnímáte a jaké ochranné kroky podnikáte.

Vaše odpovědi, které zůstanou v naprosté anonymitě, budou využity výhradně pro účely této studie a pomohou přispět k formulaci doporučení pro zlepšení online bezpečnosti dětí. Vyplnění dotazníku by Vám nemělo zabrat více než 10 minut a vaše účast, i když je zcela dobrovolná, je pro nás velmi cenná.

Děkuji Vám za Váš čas a za ochotu sdílet své zkušenosti, které jsou velkým přínosem k tomuto důležitému výzkumnému tématu.

Bc. Nikita Zatloukalová

Sekce 1: Obecné používání internetu dětmi

1 Jak často Vaše děti používají internet?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Denně Několikrát týdně Jednou týdně Méně často Nikdy

2 Kolik hodin denně průměrně tráví Vaše děti na internetu? Rozlište prosím mezi pracovními dny a víkendy.

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď v každém řádku.*

	Méně než 1 hodinu	1 až 2 hodiny	3 až 4 hodiny	5 až 6 hodin	7 až 8 hodin	Více než 8 hodin	Nevím/nechci sdělit
Pracovní dny	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Víkendové dny	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 Jaké zařízení Vaše děti nejčastěji používají pro připojení na internet?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Stolní počítač Přenosný počítač (notebook) Tablet Mobilní telefon
- Jiné zařízení (uved'te které):

4 Má Vaše dítě ve svém mobilním telefonu trvalý přístup na internet nezávisle na Wi-Fi?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano, má trvalý přístup na internet bez potřeby Wi-Fi.
 Ne, přístup na internet je závislý pouze na dostupnosti Wi-Fi.
 Ne, nemá v mobilním telefonu žádný přístup na internet.
 Ne, nemá mobilní telefon.
- Nejsem si jistý/jistá.

5 V jakém věku začaly Vaše děti používat internet? Pokud máte více dětí, uveďte věk každého dítěte odděleně čárkou.

Nápověda k otázce: *Například: 5,8*

Sekce 2: Vnímání rizik na internetu

6 Jaká rizika na internetu Vás nejvíce znepokojují ve vztahu k vašim dětem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď, která vás znepokojuje nejvíce.*

- Kyberšikana.
 Online predátoři.
 Nevhodný obsah.
 Ztráta soukromí a únik osobních dat.
 Závislost na internetu a digitálních zařízení.
- Jiné:

7 Mělo Vaše dítě někdy negativní zkušenost na internetu? Pokud ano, můžete specifikovat?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí.*

- Ano, bylo obětí kyberšikany.
 Ano, setkala se s nevhodným obsahem (např. násilí, pornografie).
 Ano, bylo kontaktováno neznámou osobou s nevhodnými záměry.
 Ano, stalo se obětí podvodu nebo phishingového útoku.
- Ano, zažilo sociální tlak ze sociálních sítí.
 Ne, nikdy nemělo negativní zkušenost.
- Ano, zažilo něco jiného (specifikujte):

8 Měli jste někdy Vy osobně negativní zkušenost na internetu? Pokud ano, můžete specifikovat?

Nápověda k otázce: Uveďte, o jakou negativní zkušenost či situaci šlo. Pokud jste žádnou neměli, přeskočte na další otázku.

9 Považujete internet za bezpečné místo?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano, vždy.
 Spíše ano, ale s určitými výhradami.
 Spíše ne, existuje mnoho rizik.
 Ne, nikdy.
 Nevím/Nemohu posoudit.

10 Sdílel/a jste někdy fotografie, videa či jiné informace o svém dítěti na internetu (např. sociálních sítích)?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano, pravidelně sdílím.
 Ano, ale jen zřídka a s omezeným okruhem lidí.
 Ano, ale pouze na platformách s vysokou úrovní soukromí.
 Ne, ale v minulosti jsem sdílel/a.
- Ne, nikdy nesdílím informace o svých dětech online.

11 Pokud ano, používáte nějaké metody pro ochranu soukromí vašeho dítěte při sdílení jeho fotografií na internetu?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Ano, zamazuji nebo zakrývám obličej dítěte.
 Ano, omezím sdílení pouze na uzavřené skupiny nebo soukromé účty.
 Ano, používám pseudonymy nebo iniciály místo skutečných jmen.
 Ne, neskřývám identitu dítěte při sdílení fotografií.
- Jiná metoda ochrany (specifikujte):

Sekce 3: Strategie pro bezpečnost na internetu

12 Jaké nástroje nebo metody používáte k ochraně Vašich dětí na internetu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Rodičovská kontrola.	☐ Filtrační software.	☐ Vedeme pravidelné rozhovory o bezpečnosti na internetu.	☐ Nastavuji pravidla používání elektronických zařízení.
☐ Vzdělám se o nejnovějších trendech.	☐ Využívám vzdělávací materiály.	☐ Monitoruji online aktivity dítěte.	☐ Nedovoluji používat internet bez dozoru.
☐ Nepoužívám žádné metody či nástroje.			
☐ Jiné: ____			

13 Diskutovali jste někdy s Vašimi dětmi o bezpečnosti na internetu? Pokud ano, vyberte témata, o kterých jste mluvili?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

☐ Ano, o nebezpečích kyberšikany.	☐ Ano, o riziku setkání s cizími lidmi online.	☐ Ano, o důležitosti zachování soukromí a ochrany osobních údajů.	☐ Ano, o nevhodném obsahu a jak se mu vyhnout.
☐ Ano, ale pouze obecně, bez konkrétních témat.	☐ Ne, ještě jsme toto téma neprobírali.		

14 Jak byste reagovali, pokud by Vaše děti byly vystaveny nevhodnému obsahu nebo online riziku, nebo jaká preventivní opatření přijímáte, aby se tomu vyhnuly?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí (max. 4 nejvíce důležité).*

☐ Otevřeně diskutovat o tom, co se stalo, a vysvětlit, proč je obsah nevhodný.	☐ Poučit děti o bezpečnosti na internetu a jak se vyhnout rizikovým situacím.	☐ Nastavit nebo zpřísnit rodičovské kontroly.	☐ Zvýšit dohled nad online aktivitami dětí. Neprovádím žádné opatření nebo preventivní kroky.
☐ Kontaktovat poskytovatele služby s žádostí o odstranění obsahu.	☐ Zapojit děti do vzdělávacích programů nebo aktivit o digitální gramotnosti.	☐ Vytvořit pravidla pro používání internetu a digitálních zařízení doma.	
☐ Přijímám jiná preventivní opatření (specifikujte): ____			

15 Jaký obsah nejčastěji omezujete dětem?

Nápověda k otázce: Vyberte max. 3 nejčastější.

☐ Násilný obsah (např. hry, filmy, videa s násilnými scénami).	☐ Sexuálně explicitní obsah.	☐ Obsahy propagující drogy, alkohol nebo kouření.	☐ Online fóra nebo chatovací místnosti.
☐ Sociální média.	☐ Hazardní hry nebo obsahy s hazardními hrami.	☐ Obsah propagující nevhodné chování (např. kyberšikana).	☐ Obsah obsahující vulgární jazyk.
☐ Žádné specifické omezení.			
☐ Jiný obsah (uved'te):	____		

16 Sledujete online aktivity a historii prohlížení Vašich dětí?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

☐ Ano, pravidelně sleduji online aktivity a historii prohlížení.	☐ Ano, ale pouze občas nebo když mám konkrétní obavy.	☐ Sleduji pouze určité typy online aktivit, jako jsou sociální média nebo komunikační aplikace.	☐ Ne, věřím, že moje děti potřebují soukromí a jsou dostatečně informovány, aby se online chovaly bezpečně.
☐ Nesleduji.			

Sekce 4: Role škol a vzdělávacích programů

17 Cítíte, že škola poskytuje dostatečné nástroje a zdroje pro Vaše děti, aby se naučily správně reagovat na online hrozby a rizika?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

☐ Ano, škola poskytuje komplexní nástroje a zdroje.	☐ Spíše ano, ale mohlo by to být lepší.	☐ Nejsem si jistý/a, jaké nástroje a zdroje škola poskytuje.	☐ Spíše ne, nástroje a zdroje jsou nedostatečné.
☐ Ne, škola neposkytuje žádné relevantní nástroje nebo zdroje.			

18 Zúčastnilo se Vaše dítě někdy vzdělávacího programu o bezpečnosti na internetu?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- Ano Ne Nevím

19 Jaké konkrétní témata nebo oblasti bezpečnosti na internetu by podle Vás měly školy ve vzdělávacích programech zdůrazňovat?

20 Jaká forma podpory ze strany školy by byla podle Vás nejúčinnější v edukaci dětí o bezpečnosti na internetu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Pravidelné vzdělávací programy a workshopy.
 Informační materiály pro rodiče a děti.
 Podpora a zdroje pro učitele, aby mohli efektivněji učit o online bezpečnosti.
 Integrace tématu do stávajících školních předmětů.
- Spolupráce se specialisty na kyberbezpečnost.
- Jiné (specifikujte):

Sekce 5: Digitální gramotnost a ochrana dětí online

21 Cítíte se jako rodič dostatečně digitálně gramotní a informovaní o tom, jak chránit vaše děti na internetu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano, cítím se velmi dobře informovaný(a) a schopný(a) chránit mé děti.
 Spíše ano, mám určité znalosti, ale mohlo by to být lepší.
 Nejsem si jistý(a), mám základní přehled, ale potřebuji se dozvědět více.
 Spíše ne, cítím, že mi chybí důležité informace a dovednosti.
- Ne, necítím se vůbec připravený(a) na ochranu mých dětí na internetu.

22 Máte zkušenost s nějakými preventivními programy nebo kampaněmi zaměřenými na bezpečnost dětí na internetu? Pokud ano, jaké?

Nápověda k otázce: Pokud nemáte, přejděte na další otázku.

23 Jaké zdroje informací jste dosud využívali k získání informací o ochraně dětí na internetu?

Nápověda k otázce: Vyberte max. 3 nejčastější.

- Odborné webové stránky a blogy
 Knihy/publikace
 Novinové články a reportáže
 Semináře/webináře
 Sociální sítě a fóra
- Nezajímám se o tyto informace
- Jiné (specifikujte):

24 Jaké překážky brání efektivní ochraně Vašich dětí na internetu?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Nedostatek informací.
 Složitost technologií.
 Obtížnost udržení kroku s neustále se měnícími trendy.
 Nedostatek času na kontrolu a dohled.
- Náklady spojené s nákupem efektivního softwaru pro rodičovskou kontrolu.
 Příliš mnoho informací, což ztěžuje rozhodování o nejlepších opatřeních.
 Nedostatečná podpora ze strany škol.
 Odmítání dětí spolupracovat.
- Přesvědčení, že online rizika nejsou tak vážná nebo že se mých dětí netýkají.
- Jiné (specifikujte):

Sekce 6: Demografické informace

25 Jaký je Váš věk?

26 Jaké je Vaše pohlaví?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Muž Žena Jiné

27 Kolik máte dětí ve věku 4-18 let?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

1 2 3 4 5 nebo více

28 Jaké je pohlaví Vašich dětí?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď v každém řádku*

	Dívka	Chlapec
Dítě 1	☐	☐
Dítě 2	☐	☐
Dítě 3	☐	☐
Dítě 4	☐	☐
Dítě 5	☐	☐

29 Jaký je věk Vašich dětí?

Nápověda k otázce: *Prosím, uveďte věk všech dětí odděleně čárkou (např. 7, 12, 15)*

30 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Základní Střední bez maturity Střední s maturitou Vyšší odborné Vysokoškolské bakalářské
- Vysokoškolské magisterské Doktorandské (Ph.D. nebo jiné)

31 Máte-li jakékoli další komentáře, postřehy nebo návrhy, které byste chtěli sdílet, nebo máte-li nějaké specifické zkušenosti či příběhy týkající se tématu bezpečnosti dětí na internetu, které byste chtěli sdílet, prosím, napište je sem.

32 Pokud máte zájem obdržet shrnutí výsledků této diplomové práce nebo podrobné vyhodnocení dotazníku, prosím, zanechte níže svůj kontaktní e-mail. Vaše údaje budou použity výhradně pro účely zasílání požadovaných informací a nebudou sdíleny s třetími stranami.

Nápověda k otázce: *Zadejte e-mail:*

Na závěr bych chtěla poděkovat všem respondentům za jejich čas a ochotu sdílet své zkušenosti. Vaše účast je klíčová pro lepší pochopení a zabezpečení online světa. Pokud máte zájem, neváhejte tento dotazník sdílet s dalšími rodiči, aby i oni mohli přispět svými zkušenostmi a názory.

Děkuji za Váš přínos k tomuto výzkumu.